

2112_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2112 Strateji planlaşdırma və proqnozlaşdırma

1 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☒ milli planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

2 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☒ strateji planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ xarici iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- ☐ strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi

3 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☐ sosial sferanın inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- ☐ uzunmüddətli proqnoz əsasında iqtisadiyyatın inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- ☒ strateji prioritetlərin strateji, indikativ planlar, milli layihə, məqsədli proqramların dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- ☐ ərazilərin inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
- ☐ innovasiya-texnoloji inkişafın dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;

4 Strateji prioritetlər nə vasitəsilə yerinə yetirilir? Səhv cavabı tapın.

- ☒ dekret planlar
- ☐ strateji planlar
- ☐ indikativ planlar
- ☐ milli layihə
- ☐ məqsədli proqramlar

5 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir? Səhv cavabı tapın.

- ☒ xarici-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ☐ strateji prioritetlərin seçiminə
- ☐ strateji prioritetlərin strateji, indikativ planlar, milli layihə, məqsədli proqramlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə
- ☐ ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ☐ ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə

6 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir? Səhv cavabı tapın.

- ☐ innovasiya-texnoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ☐ sosial-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ☒ xarici-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ☐ ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ☐ ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə

7 Proqramda nə öz əksini tapmır?

- ☐ sadalananların hamısı
- ☐ proqramın məqsədi
- ☐ məqsəd, resurs, müddətlərin uzlaşdırılması
- ☐ tələb olunan müddətlər
- ☒ tələb olunan resurslar

8 Hipoteza nəyə əsaslanır?

- ☒ maliyyə hesabatlarına
- ☐ elmi-nəzəri baxışlara
- ☐ dialektika qanunauyğunluqlarına
- ☐ intuisiyaya
- ☐ intuisiya və elmi nəzəri baxışlara

9 Sadalananlardan hansı elmi öncə görmə formalarına aid deyil?

- ☐ plan
- ☐ hipotez
- ☐ hipotez, proqnoz
- ☐ hipotez, plan
- ☒ hesabat

10 Proqnoz özündə nəyi əks etdirmir?

- ☒ obyektin indiki vəziyyətini
- ☐ obyektin gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemini
- ☐ obyektin gələcək vəziyyətini
- ☐ obyektin gələcək inkişaf yollarını
- ☐ obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri

11 Hansı planlaşdırma forması plan üzrə müəyyən edilmiş hədəflərin icbari icrasını nəzərdə tutur

- ☐ indikativ.
- ☐ strateji
- ☐ operativ
- ☐ uzunmüddətli
- ☒ direktiv

12 Sadalananlardan hansı indikativ planlaşdırmanın xarakterik cəhəti deyil:

- ☐ Göstəricilər sisteminin tövsiyyəedici xarakterdə olması.
- ☒ yerinə yetirilməsi məcburi olan göstəricilərin müəyyənləşməsi,
- ☐ İqtisadi sistemin vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilər sisteminin hazırlanması,
- ☐ müəyyən edilmiş göstəricilərə nail olmaq üçün zəruri tədbirlər sisteminin hazırlanması mexanizmi,
- ☐ planların icra mexanizmi bazarının özünütənzimlənməsi ilə dövlət tənzimlənməsinin uzlaşdırılmasına əsaslanması.

13 Strateji planlaşdırmaya aiddir:

- ☐ operativ planlaşdırma,
- ☐ uzunmüddətli planlaşdırma və qısa müddətli planlaşdırma,
- ☐ orta müddətli planlaşdırma və operativ planlaşdırma,
- ☒ uzunmüddətli, orta müddətli və uzaqmüddətli planlaşdırma,
- ☐ uzaqmüddətli və operativ planlaşdırma.

14 Strateji planlaşdırmanın vəzifələrinə aid deyil:

- ☐ müəssisədə daimi texniki-texnoloji, idarəetmə və s. yeniləşmələrin reallaşdırılması.
- ☐ Ölkə əhalisinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi,
- ☐ ölkənin iqtisadiyyatının rəqabətə davamlılığının artırılması,
- ☒ müəssisənin dövrüvvə vəsaitlərə cari tələbatının təmin edilməsi,
- ☐ müəssisənin uzunmüddətli dinamik inkişafının təmin olunması və mənfəətin maksimallaşdırılması,

15 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☒ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

16 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcələr
- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran indikativ plan
- ☒ əsaslandırılmış korporativ strategiyaları əsasında strateji proqnozların çevik qaydada həyata keçirilməsi
- ☐ əsaslandırılmış dövlət strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- ☐ əsaslandırılmış korporativ strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi

17 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☒ məqsədli planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ milli layihə əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ milli proqram əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

18 Strateji planlaşdırmanın xarakterik xüsusiyyətləri...

- ☐ Planın nəticələrinin müəyyən hədudlar üzrə müəyyən olunmasıdır.
- ☐ Obyektiv qələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən məqsədlərlə bu məqsədləri reallaşdırmaq üçün tələb olunan resursların uzlaşdırılmasıdır,
- ☐ Məqsəd və prioritetlərin iqtisadi göstəricilərin obyektin gələcək inkişafının ən mühüm istiqamətləri üzrə müəyyənləşdirilməsidir,
- ☒ Bütün sadalananlar strateji planlaşdırmanın xüsusiyyətləridir.
- ☐ Planın nəticələrinin zaman və kəmiyyət üzrə qəti müəyyən edilməməsidir.

19 Sadalananlardan hansı planlaşdırma formalarına aid deyil:

- ☐ strateji
- ☐ indikativ,
- ☒ repressiv
- ☐ cari
- ☐ direktiv

20 Planlaşdırma

- ☐ İqtisadi sistemin gələcək vəziyyəti haqqında nəzəri əsaslandırılmış təsəvvüddür,
- ☒ İqtisadi sistemin gələcək vəziyyətinə nail olmaq üçün məqsəd və prioritetlərin, yolların , vasitələrin , vəsaitlərin, müəyyənləşdirilməsi prosesidir
- ☐ Obyektin gələcək vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilərdir.
- ☐ Obyektin gələcək vəziyyətinin dərk olunması prosesidir
- ☐ Obyektiv gələcək vəziyyətinə nail olmaq üçün həyata keçirilən tədbirlər sistemidir,

21 Proqnozlaşdırma özündə nəyi əks etdirir:

- ☒ obyektin gələcək vəziyyətini, onun dinamika və inkişaf yollarının təsvirinə yönələn elmi əsaslandırılmış cəhdləri,
- ☐ Obyektin gələcək inkişaf yollarının təhlilini,
- ☐ Obyektin gələcək vəziyyətinə təsir edən amillərin aşkarlanması.
- ☐ obyektin gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sisteminin hazırlanmasını,
- ☐ Obyektin struktur elementlərinin aşkarlanmasını,

22 Hipoteza nəyə əsaslanır:

- ☐ statistik göstəricilərə
- ☒ institusiya və elmi-nəzəri baxışlara
- ☐ institusiyaya
- ☐ dialektika qanunauyğunluqlarına
- ☐ riyazi modelləşdirməyə

23 Elmi öncəgörmənin hansı formaları vardır:

- ☒ hipotez, proqnoz, plan
- ☐ plan
- ☐ hipotez
- ☐ hipotez, proqnoz
- ☐ proqnoz

24 Proqnoz obyektin xüsusiyyətini xarakterizə edir:

- ☐ heç bir cavab düzgün deyil
- ☐ keyfiyyət parametrlərini
- ☐ kəmiyyət parametrlərini
- ☐ obyektin dinamika və transformasiyaya meylliliyini
- ☒ obyektin kəmiyyət və keyfiyyət parametrlərini

25 Proqnoz özündə nəyi əsk etdirir:

- ☐ obyektin gələcək vəziyyətinin izahını.
- ☐ obyektin gələcək vəziyyətini
- ☒ obyektin gələcək vəziyyəti və obyektin alternativ inkişaf yolları barədə elmi əsaslandırılmış təsəvvürləri.
- ☐ obyektiv gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemi
- ☐ obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri

26 Makrosəviyyədə planlaşdırma ilk dəfə hansı ölkədə həyata keçirilib?

- ☐ Yaponiya
- ☒ Sovetlər Ittifaqı.
- ☐ Çin
- ☐ Böyük Britaniya,
- ☐ ABŞ

27 Plnlaşdırma işinin formalaşması hansı tarixi mərhələdə baş verib

- ☐ postsənaye cəmiyyətinin təşəkkülü mərhələsində.
- ☐ Sənaye cəmiyyətinin inkişafı dövründə
- ☐ Qədim Roma sivilizasiyası dövründə
- ☐ Sovetlər Ittifaqının yaranması və mövcudluğu dövründə,
- ☒ sənaye erasının təşəkkülü dövründə

28 Proqram nədir:

- ☐ Sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirən sənəd.
- ☒ məqsədlər, resurslar və müddətlər üzrə uzlaşdırılmış tədbirlər sisteminin əks olunduğu sənəd,
- ☐ İqtisadi və sosial inkişafı müəyyənləşdirən tədbirlər toplusu.
- ☐ sosial-iqtisadi sistemin inkişaf göstəricilərinin məcmusu.
- ☐ Sosial-iqtisadi inkişaf hədəflərini əks etdirən sənəd

29 Strateji planlaşdırma ilə indikativ planlaşdırma arasında hansı əlaqələr mövcuddur:

- ☒ Indikativ planlaşdırma strateji planlaşdırmanın məqsədlərinin reallaşdırılmasında işçi mexanizmdir.
- ☐ indikativ planlaşdırma strateji planlaşdırma üçün əsasdır.
- ☐ Strateji planlaşdırma indikativ planlaşdırmanın işçi sənədinin hazırlanması prosesidir.
- ☐ Strateji planların göstəricilər sistemi indikativ planlaşdırma vasitəsilə müəyyən olunur.
- ☐ Indikativ planlaşdırma ilə strateji planlaşdırma arasında hər hansı əlaqələr mövcud deyil.

30 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☒ Strateji proqnozların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aparılır.
- ☐ Strateji planın və proqramların qarşılıqlı şəkildə uzlaşdırılması ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aparılır.
- ☐ Strateji planın və proqramların qarşılıqlı şəkildə uzlaşdırılması qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aparılır.
- ☐ Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aparılır.
- ☐ Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aparılır.

31 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☒ Strateji proqnozların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- ☐ Strateji planların həyata keçirilməsi qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- ☐ Strateji proqramların həyata keçirilməsi qısa müddətli (bir illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- ☐ Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- ☐ Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.

32 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☐ Dövlət strateji tənzimlənməsində növbəti yanaşma– 15-20 illik üfüqə malik strateji planın işlənilib-hazırlanmasıdır (dövri olaraq korreksiya edərək uzadılmaqla).
- ☐ Strateji plan çərçivəsində strateji prioritetlərin reallaşdırılmasının konkret mexanizmi kimi – ortamüddətli perspektiv üçün hökumətin təsdiqlədiyi məqsədli proqramlar çıxış edir.
- ☐ Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- ☐ Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
- ☒ Strateji proqnozlar çərçivəsində strateji prioritetlərin reallaşdırılmasının konkret mexanizmi kimi – ortamüddətli perspektiv üçün hökumətin təsdiqlədiyi məqsədli proqramlar çıxış edir.

33 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☒ Uzunmüddətli proqnoz indiki və gələcək nəsillərin ehtiyaclarına daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyayı təmin edən strateji proqramların seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.
- ☐ Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin xarici-iqtisadi inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- ☐ Uzunmüddətli proqnoz perspektiv milli maraqlara daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyayı təmin edən strateji prioritetlərin seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.
- ☐ Uzunmüddətli proqnoz indiki və gələcək nəsillərin ehtiyaclarına daha artıq dərəcədə cavab verən optimal dinamikaya daha yaxın olan trayektoriyayı təmin edən strateji prioritetlərin seçimi üçün təməl kimi çıxış edir.
- ☐ Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin ərazi inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.

34 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☒ Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin siyasi-ictimai inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- ☐ Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin ekoloji inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- ☐ Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin sosial-demoqrafik inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- ☐ Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin iqtisadi inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.
- ☐ Dövlətin perspektiv strategiyasının hazırlanmasının çıxış nöqtəsində dünya meylləri nəzərə alınmaqla ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafının uzunmüddətli və daha uzun müddətli proqnozlaşdırılması durur.

35 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☒ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

36 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☒ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

37 ABŞ makroiqtisadi proqnoz sənayesində neçə federal dövlət orqanı və kommersiya təşkilatı cəmlənib?

- ☐ 2 federal orqan və 4 kommersiya qurumu
- ☐ 2 federal orqan və 5 kommersiya təşkilatı
- ☐ 1 federal orqan və 3 kommersiya təşkilatı
- ☐ 3 federal orqan və 2 kommersiya təşkilatı
- ☒ 1 federal orqan və 5 kommersiya qurumu

38 ABŞ – da makroiqtisadi proqnozlaşdırmada hansı göstəricilərdən istifadə edilir?

- ☐ ÜDM-in və investisiyaların həcmi
- ☐ Məşğulluq səviyyəsi və istehlak qiymətləri indeksi
- ☐ Sadalanan göstəricilərin hamısından istifadə olunur.
- ☐ İşsizlik səviyyəsi və istehlakın həcmi
- ☒ Mənzil tikintisinin həcmi və xəzinə biletlərinin 90 günlük kursu

39 Çin hökuməti 2020 – ildə ÜDM-in 2000-ci ilə nisbətən neçə dəfə artmasını planlaşdırır:

- ☐ 2 dəfə
- ☒ 4 dəfə
- ☐ 5 dəfə
- ☐ 2,5 dəfə
- ☐ 3 dəfə

40 Çin xalq Respublikasını müasir makroiqtisadi planlaşdırma nə ilə xarakterizə olunur:

- ☐ Plan göstəricilərinin yalnız indikativ xarakterdə olması ilə.
- ☒ Direktiv planlaşdırmada indikativ planlaşdırmaya keçidlə.
- ☐ Planların həm ölkə, həm də regionlar üzrə hazırlanması ilə
- ☐ Planların çoxsaylı direktiv göstəricilər üzrə hazırlanması ilə
- ☐ Makroiqtisadi planların sahələr üzrə hazırlanması ilə

41 Yapon strateji planlaşdırılması.

- ☐ Indikativdir.
- ☐ Tənzimləyici xarakterdədir.
- ☐ Imperativdir.
- ☐ Stimullaşdırıcıdır.
- ☒ Stimullaşdırıcı və indikativdir.

42 AFR – də makroiqtisadi planlaşdırmanın ən xarakterik cəhəti nədir.

- ☐ Planlaşdırmada az saylı göstəricilərdən istifadə
- ☒ Orta müddətli (4 illik) «məqsədli layihələrin» hazırlanması.
- ☐ Planlaşdırmada köməkçi elmi – texniki orqanların iştirakı.
- ☐ Makroiqtisadi planlaşdırmanın milli nə regional səviyyələrə əhatə etməsi.
- ☐ Planlaşdırmada bir neçə dövlət orqanın iştirakı.

43 Sadalananlardan hansı Fransanın makroiqtisadi planlaşdırma təcrübəsinin xarakterik xüsusiyyətlərinə aiddir:

- ☒ Sadalananların hamısı.
- ☐ Strateji planlaşdırma ölkənin dünya iqtisadiyyatındakı yerinin müəyyənləşdirməsinə yönəlidir.
- ☐ Strateji planlaşdırma cəmiyyətin sosial sabilliyinə yönəlidir.
- ☐ Strateji planlaşdırma milli və regional səviyyələrə əhatə edir.
- ☐ Milli səviyyədə strateji planlaşdırmanın biri regional meyar üzrə strateji planlaşdırmanı isə digər dövlət orqanı həyata keçirilir.

44 Bazar iqtisadiyyatı ölkələrində makroiqtisadi planlaşdırmanın təşəkkülünü nə şərtləndirib?

- ☐ enerji böhranı.
- ☐ 1 dünya müharibəsinin nəticələri
- ☐ Sənayenin sürətli inkişafı,
- ☒ 1929-33-cü illərin Böyük Depresiyası,
- ☐ II dünya müharibəsinin nəticələri.

45 N-d. Kondratyev nəzəriyyəsinə görə proqnozlaşdırmanın nəzəri əsasını hansı qanunauyğunluqlar təşkil edir?

- ☐ Riyazi qanunauyğunluqlar
- ☒ Statistika, dinamika və sosiogenetika qanunauyğunluqları
- ☐ sosial inkişaf və iqtisadi artım qanunauyğunluqları
- ☐ Dinamika qanunauyğunluqları
- ☐ Statistika qanunauyğunluqları

46 Normativ proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır?

- ☐ İnkişaf tarixinin təhlilinə
- ☐ Texnoloji situasiyanın təhlilinə
- ☒ İctimai tələbatların dərki, məqsəd və resurs bazasının müəyyənəlməsi, məqsədyönlü təsirə
- ☐ İqtisadi inkişaf meyllərinin və inkişafa təsir edən amillərin müəyyən edilməsini
- ☐ İnkişaf üçün zəruri olan resurs bazasının müəyyən edilməsinə

47 Genetik proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır?

- ☐ Obyektin inkişafını şərtləndirən əsas amillərin müəyyən edilməsində
- ☐ Obyektin inkişaf tarixinin təhlilinə
- ☐ Obyektin inkişaf qanunauyğunluqları əsasında hipotezlərin formalaşmasına
- ☒ İnkişaf proseslərinə məqsədyönlü təsirə
- ☐ Obyektin inkişaf qanunauyğunluqları və meyllərinin müəyyən edilməsinə

48 Uzunmüddətli makroiqtisadi proqnozlaşdırmaya zərurəti nə şərtləndirir?

- ☐ İri investisiya layihələrinin xərcinin ödəməsinin uzunmüddətliliyi və sosiodemografik dəyişmələr
- ☐ Sosidemografik, texnoloji tsikllər və enerji böhranları
- ☒ Sosiademokratik tsikllər, texnoloji tsikllər, iqtisadi tsikllər, iri investisiya layihələrinin xərcini ödəməsinin uzunmüddətliliyi
- ☐ İqtisadi böhranlar texnoloji dəyişmələr
- ☐ İqtisadiyyatdakı struktur dəyişmələri, işsizlik problemi

49 ABŞ –in energetik proqnozlarına görə bu ölkənin hidrogen energetikasına tam keçidi nə vaxta reallaşmalıdır?

- ☒ 2030 – 2040 – ci illərdə
- ☐ 2050 - 2060- cı illərdə
- ☐ 2025 - 2035 - ci illərdə
- ☐ 2015 - 2025 - ci illərdə
- ☐ 2020 - 2030- cu illərdə

50 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☒ Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Uzunmüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Uzunmüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

51 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☐ Uzunmüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Uzunmüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

- ☐ Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☒ Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Ortamüddətli proqnozlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

52 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☐ İndikativ proqramların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır
- ☐ İndikativ proqramların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- ☐ İndikativ proqramların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ İndikativ proqramların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☒ İndikativ proqramların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.

53 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☒ İndikativ planların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ İndikativ planların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ İndikativ planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- ☐ İndikativ planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ İndikativ planların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.

54 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☒ Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ İndikativ planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- ☐ İndikativ planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

55 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☐ Uzunmüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Uzunmüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☒ Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ☐ Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

56 Forsayt metodologiyasının tətbiq sferasına aid deyil

- ☐ Milli elmi-texniki inkişaf proqramları
- ☐ Ölkənin strateji innovasiya inkişaf proqramları
- ☐ Strateji sosial inkişaf proqramı
- ☐ İqtisadiyyat sahələrinin strateji inkişaf sənədləri
- ☒ Müəssisə istehsalın genişlənməsi layihəsi

57 Forsayt özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ Sosial- iqtisadi inkişaf alternativlərini
- ☒ Strateji inkişaf perspektivlərinin ekspert qiymətləndirilməsi metodları sistemini
- ☐ Texnoloji inkişaf yollarının aşkarlanmasını
- ☐ 5 -10 illik müddətdə elmi-texnoloji inkişaf perspektivlərinin qiymətləndirilməsini
- ☐ Strateji inkişaf perspektivlərini müəyyən edən faktorların aşkarlanmasını

58 Makroproqnozlaşdırmanın metodoloji əsaslarını hansı nəzəri mənbələr təşkil edir.

- ☐ Noosfer nəzəriyyəsi, balans metodu
- ☐ Tsikllər nəzəriyyəsi, sivilizasiyaların inkişafı nəzəriyyəsi
- ☐ Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, balans metodu
- ☐ Balans metodu, tsikllər nəzəriyyəsi
- ☒ Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, noosfer nəzəriyyəsi, balans metodiki, tsikllər nəzəriyyəsi

59 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☐ Strateji proqramların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ Strateji proqramların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- ☒ Strateji proqramların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ Strateji proqramların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ Strateji proqramların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.

60 Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- ☐ Strateji planların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ Strateji planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- ☒ Strateji planların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ☐ Strateji planların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- ☐ Strateji planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.

61 Sabit ekstrapolyasiya metoduna görə:

- ☐ proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətə nisbətən qeyri-müntəzəm dəyişir.
- ☐ proqnozlaşdırılan vəziyyətin mövcud vəziyyətdən fərdi proporsionaldır,
- ☒ proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətdən fərqlənir,
- ☐ proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətə nisbətən əks-proporsional dəyişir,
- ☐ proqnozlaşdırılan vəziyyətin mövcud vəziyyətdən fərqli müntəzəm xarakterdədir,

62 Mexaniki ekstropolyasiya metoduna görə...

- ☒ proqnozlaşdırılan vəziyyətlə mövcud arasındakı əlaqələr funksionaldır.
- ☐ proqnozlaşdırılan vəziyyətlə mövcud vəziyyət arasında sinergetik əlaqələr var,
- ☐ kəmiyyətdən proqnozlaşdırılan göstərici bu günkü göstəriciyə mütənasib dəyişir,
- ☐ proqnozlaşdırılan göstərici ilə bu günkü göstərici arasında hər hansı korrelyasiya əlaqələri mövcud deyil,
- ☐ proqnozlaşdırılan vəziyyət məqsədyönlü təsirlə müəyyənləşir,

63 Sadalananlardan hansı proqnozlaşdırma metoda deyil.

- ☐ Ekonometrik metod
- ☒ Proqram – məqsədli metod
- ☐ Mexaniki ekstrapolyasiya
- ☐ Borametrik metod
- ☐ Ekspert rəyləri

64 Sosiogenetika qanunauyğunluqları nəyi aşkara çıxarmağa imkan yaradır?

- ☒ A,B,V.
- ☐ İqtisadi sistemin genotipinin irsiliyini
- ☐ Mühitdəki dəyişmələrin təsiri ilə iqtisadi sistemdə baş verən dəyişmələri
- ☐ iqtisadi sistemin kortəbii və məqsədyönlü seçimiylə seçimi
- ☐ A,B

65 Sadalananlardan hansı üst-üstə düşən göstəricilərə aid deyil?

- ☐ istehsal və ticarət həcmi.
- ☐ məşğulların sayı,
- ☒ dövriyyədə olan pul kütləsi,
- ☐ fərdi gəlirlər
- ☐ sənaye istehsalı indeksi,

66 Barometrik metoda görə gələcək...

- ☐ uzunmüddətli tarixi dövr əsasında proqnozlaşdırıla bilməz.
- ☒ bu gün baş verən hadisələr əsasında proqnozlaşdırıla bilər
- ☐ uzunmüddətli tarixi dövrün təhlili əsasında proqnozlaşdırıla bilər
- ☐ ehtimal olunan elmi-texniki yeniləşmələr əsasında proqnozlaşdırıla bilər.
- ☐ bu gün baş verən hadisələr əsasında proqnozlaşdırıla bilməz

67 Müəssisə 2010-cu ilin 1 kvartalında 190 min, 2-ci kvartalda 370 min, 3-cü kvartalda 300 min, 4-cü kvartalda 220 min manatlıq, 2011-ci ilin 1 kvartalında isə 280 min manatlıq məhsul satıb. 2010-cu ilin 3-cü kvartalı üçün mövsümi indeks neçə olar?

- ☐ 1,2
- ☐ 0,84
- ☐ 0,76
- ☐ 0,96
- ☒ 1,07

68 Zaman sıralarında hansı variasiya mənbələri var?

- ☐ mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr.
- ☐ Trend
- ☐ trend, mövsümi dəyişmələr,
- ☒ trend, mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr, qeyri-müntəzəm hadisələr,
- ☐ trend, mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr, qeyri-müntəzəm hadisələr, siyasi-qeyri-stabillik

69 Zaman sıraları nədən təşkil olunur:

- ☐ 10 illik qiymət göstəricilərindən
- ☒ müvafiq mərhələlərə uyğun olan müxtəlif göstəricilərdən
- ☐ üç illik məhsul satışı göstəricilərdən,
- ☐ 5 illik məhsul istehsalı göstəricilərindən,
- ☐ 6 illik artım templəri göstəricilərindən.

70 2011-ci ildə ÜDM= 40 mld manat, $k=1,5$ olarsa, proporsional dəyişən ekstrapolyasiya modelinə görə 2012-ci ildə ÜDM həcmi nəyə bərabər olar?

- ☐ 42 mld manat
- ☐ 44 mld manat
- ☐ 45 mld manat
- ☐ 47 mld manat
- ☒ 46 mld manat

71 Hansı formul proporsional dəyişən ekstrapolyasiya metodunu xarakterizə edir:

☒ $Y_{t+1} = Y_t + k \cdot \Delta_{t-1}$

☐ $Y_{t+1} = Y_t + K$

☐ $Y_{t+1} = Y_t - K$

☐ $Y_{t+1} = Y_t + \frac{\Delta Y}{K}$

☐ $Q = f(\Delta C, g_0, g_1, g_j, E, V)$

72 2011-ci ildə ÜDM 40 mld manatdırsa, sabit ekstrapolyasiya metoduna görə 2012-ci ildə ÜDM-in həcmi nəyə bərabər olar?

- ☐ 39 mld manata
- ☐ 42 mld manata
- ☐ 45 mld manata
- ☐ 35 mld manata
- ☒ 40 mld manata

73 Makroiqtisadi planlaşdırmada hansı metoddan istifadə olunur?

- ☐ normativ metodu
- ☐ balans metodu
- ☐ trend metodu
- ☒ rentabellik indeksi
- ☐ normativ metod
- ☐ ekonometrik metod

74 SWOT analizdə nə öyrənilir?

- ☒ siyasi risklər
- ☐ firmadaxili risklər
- ☐ firmanın inkişaf imkanları
- ☐ firmanın güclü tərəfləri
- ☐ firmanın zəif tərəfləri

75 əgər diffuziya indeksi 70%-dirsə iqtisadiyyatda nə gözlənilir

- ☐ istehsalın qismən ixtisası
- ☐ istehsal həcmının dəyişməməsi
- ☒ iqtisadi artım
- ☐ iqtisadiyyatın stabilləməsi
- ☐ iqtisadiyyatın tənəzzülü

76 Delfi metodu nəyə əsaslanır.

- ☐ 1000 nəfər ekspertin rəyinə
- ☐ bir neçə ekspertin rəyinə
- ☐ yüz ekspertin rəyinə
- ☒ bir neçə min nəfər ekspertin rəyinə
- ☐ əsas on ekspert tərəfindən makroiqtisadi göstəricilərin təhlili əsasında hazırlanmış rəyə

77 Sadalananlarda hansı gecikmiş göstəricilərə aiddir

- ☐ materialların qiymətinin dəyişməsi
- ☒ istehlak kreditin fərdi gəlirə nisbəti
- ☐ sənaye istehsalı indeksi
- ☐ istehlak malları üçün yeni sifarişlər
- ☐ səhmlərin qiyməti indeksi

78 Sadalananlardan hansı önlayıcı göstəricilərə aiddir?

- ☒ Tikintiyə yeni icarələrin indeksi.
- ☐ orta işsizlik müddəti,
- ☐ məşğulları sayı
- ☐ orta bank faiz dərəcəsi,
- ☐ kommersiya borcları,

79 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- ☒ 0,7
- ☐ 45%
- ☐ 30%
- ☐ 50%
- ☐ 1,0

80 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- ☐ 30%
- ☐ 45%
- ☒ 0,5%

- ☐ 0,7
- ☐ 0,6

81 Hansı proqramlar Azərbaycan Respublikasında reallaşdırılır?

- ☐ hamısı
- ☐ yoxsulluğun azaldılması
- ☐ turizmin inkişafı proqramı
- ☐ heç biri
- ☒ informasiya texnologiyaları sektorunun inkişafı

82 indikativ planlaşdırma əsasən hansı müddəti əhatə edir?

- ☐ 20 ildən yuxarı müddəti
- ☒ 3-5 illik müddəti
- ☐ 10 illik müddəti
- ☐ 10-20 illik müddəti
- ☐ 1 ili

83 Optimallıq prinsipi planın reallaşması üçün lazım olan.

- ☐ materialların məsrəfini minimallaşdırmağa nəzərdə tutur?
- ☐ işçi qüvvəsinin minimallaşdırılmasını nəzərdə tutur
- ☐ Vaxtın optimallaşdırılmasını nəzərdə tutur
- ☐ İdarəetmə işlərinin çevikliyini nəzərdə tutur
- ☒ Müddət və resursların optimal həddə olmasını nəzərdə tutur

84 Sadalananlardan hansı planlaşdırma prinsipinə aid deyil?

- ☒ Rentabellik
- ☐ Alternativlik
- ☐ Proporsionallıq
- ☐ Prioritetlik
- ☐ Optimallıq

85 Faktoloji metod nəyə əsaslanır?

- ☒ Fakt və göstəricilərin məntiqim təhlili, riyazi modellərə
- ☐ Ekspert rəylərinə
- ☐ Müxtəlif tədqiqatlara
- ☐ Fakt və göstəricilərin məntiqi təhlilinə
- ☐ Riyazi modellərə

86 Eviristik proqnozlaşdırma metodu nəyə əsaslanır?

- ☐ sahələrarası balans modelinə
- ☐ mövcud fakt və göstəricilərin təhlilinə
- ☐ iqtisadi göstəricilərin riyazi modellər əsasında təhlilinə
- ☒ Tədqiqatlara və əvvəl nəmalum olan faktların müəyyənələşməsinə
- ☐ «məsrəf -buraxılış» modelinə

87 Məqsəd özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ Sosial-iqtisadi sistemin sürətli inkişafını
- ☒ Obyektin arzu olunan vəziyyətini
- ☐ Obyektin mövcud vəziyyətini
- ☐ Sosial-iqtisadi sistemin artım templərinin azaldılmasını
- ☐ Sosial-iqtisadi sistemin davamlı inkişafını

88 Hansı komponent strateji planlaşdırmanın, mahiyyətini müəyyənləşdirmir?

- ☐ Sosial-iqtisadi sistemin resursları
- ☐ Sosial-iqtisadi sistemin məqsədi
- ☒ Sosial-iqtisadi sistemin təşkilati strukturu
- ☐ Sosial-iqtisadi sistemin məkan strukturu

☐ Zaman

89 Kritik texnologiyalar metodu hansı ölkələrdə proqnozlaşdırma işlərində istifadə edilmir

- ☐ Yaponiya
☐ ABŞ
☐ Fransa
☐ Rusiya
☒ Macarıstan

90 Ssenari yazılması metodu.

- ☒ Mövcud şəraitin müxtəlif vəziyyətlərinə müvafiq olaraq, obyektin gələcəkdə vəziyyətinin fərqliliyinin məntiqi ardıcılıqla müəyyənləşdirir.
☐ proqnozlaşdırılan obyektin vəziyyəti uyğun obyektlərin keçmiş inkişaf analogiyasının əsasında müəyyənləşdirir
☐ yalnız obyektin gələcək vəziyyətinin kəmiyyət xarakteristikasını müəyyənləşdirir
☐ Obyektin gələcək və keçmiş vəziyyəti arasında məntiqi əlaqələri aşkarlayır
☐ Yalnız obyektin gələcək vəziyyətinin keyfiyyət xarakteristikasını aşkarlayır

91 STEP analizdə nə aydınlaşdırılır?

- ☐ elmi-texniki tərəqqi problemi
☐ texnoloji yeniləşmələr
☐ mövcud texnoloji və siyasi mühit
☐ firmanın zəif və güclü tərəfləri
☒ sosial, texnoloji iqtisadi, siyasi mühit

92 SWOT- analizdə nə aydınlaşdırılır

- ☐ iqtisadi mühit
☒ firmanın zəif və güclü tərəfləri, imkanlar və risklər
☐ siyasi risklər
☐ texnoloji problemlər
☐ texnoloji, iqtisadi, sosial mühit

93 Delfi metodu adətən hansı müddət üçün proqnozlaşdırmada istifadə edilir?

- ☐ kvartal üçün
☐ bir illik müddət üçün
☒ uzunmüddətli perspektiv üçün 30 ilədək
☐ 3 illik müddət üçün
☐ 5 illik müddət üçün

94 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- ☐ əhalinin işsizlik səviyyəsini
☒ iqtisadiyyatın dayanıqlığı
☐ iqtisadiyyatın durğunluğu
☐ ölkənin mühafizə qabiliyyətliyini
☐ vətənin inhisarqabiliyyətliyini

95 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- ☐ 5. əhalinin işsizlik səviyyəsini
☒ ölkənin müdafiə qabiliyyətinin
☐ 2. iqtisadiyyatın durğunluğu
☐ 3. ölkənin mühafizə qabiliyyətliyini
☐ 4. vətənin inhisarqabiliyyətliyini

96 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- ☐ iqtisadiyyatın durğunluğu
☒ iqtisadi transformasiyanın ümumi xarakterini
☐ əhalinin işsizlik səviyyəsini
☐ vətənin inhisarqabiliyyətliyini
☐ ölkənin mühafizə qabiliyyətliyini

97 əsas qiymətlərlə məhsul buraxılışını 40 mlrd manat aralıq istehsalı 15 mlrd manat planlaşdırılırsa, əlavə dəyər nəyə bərabər olacaq?

- ☒ 25 mlrd manat
- ☐ 55 mlrd manat,
- ☐ 12,5 mlrd manat
- ☐ 27,5 mlrd manat
- ☐ 2,6 mlrd manat

98 ABŞ-da istehlak tələbatını proqnozlaşdırmaq üçün hansı ekonometrik modeldən istifadə olunur:

- ☐ $C = f(g_0)$
- ☐ $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, g_j^-, B, V)$
- ☒ $C = 0,47 + 0,999C + 0,17Y_{-1} - 7,134\Delta PC$
- ☐ $C = a + bC + kY_{-1} - l \Delta PC$
- ☐ $C = b \cdot C + kY_{-1} - \Delta PC$

99 İstehlak tələbatını planlaşdırmağa imkan yaradan makroiqtisadi modeli hansıdır?

- ☐ $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, g_i, B, V)$
- ☐ $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V, K)$
- ☐ $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V, K)$
- ☐ $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, B, V)$
- ☒ $C = f(\Delta C_1, g_0, g_j, g_j^-, B, V)$

100 Normativ planlaşdırma metodunda nədən istifadə olunmur?

- ☒ Əhəlinin nominal gəlirləri göstəricisindən
- ☐ Minimal istehlak zənbili göstəricisindən
- ☐ Sosial normativlərdən
- ☐ Ekoloji normativlərdən
- ☐ Yaşayış minimum göstəricisindən

101 Balans metodu.

- ☐ Mütəxəssis rəylərinə əsaslanır
- ☒ Qarşılıqlı əlaqəli göstəricilərin uzlaşdırılmasına əsaslanır
- ☐ İstehsal xərclərin normalarına əsaslanır.
- ☐ İqtisadi sistemlərdəki proseslərin hissələrə bölünub təhlil olunmasını əsaslanır
- ☐ Statistik göstəricilərin təhlilinə əsaslanır

102 İndikativ planlaşdırma

- ☐ Sahələrarası balans metoduna əsaslanır
- ☒ Mütəxəssis ekspertlərin rəyinə əsaslanır
- ☐ Birbaşa iqtisadi hesablamalara əsaslanır

- ☐ Riyazi modellərə əsaslanır
- ☐ Sosial və iqtisadi normativlərə əsaslanır

103 Sadalananlardan hansı təsdiq edilmiş göstərici deyil

- ☐ Dövlət sifarişi
- ☐ Sosial normativlər
- ☐ Ekoloji normativlər
- ☐ İqtisadi normativlər
- ☒ Müəssisənin mənfəəti

104 Sadalananlardan hansı regional plan göstəricisi deyil?

- ☐ ÜDM
- ☐ Əlavə dəyər
- ☐ Məhsul buraxılışı
- ☐ Mənfəət
- ☒ Məcmu milli məhsul

105 Sadalananlardan hansı sahə plan göstəricisi deyilir

- ☐ Mənfəət
- ☐ Əlavə dəyər
- ☐ Qiymət indeksi
- ☐ Məhsul buraxılışı
- ☒ Milli gəlir

106 Sadalananlardan hansı makroiqtisadi plan göstəriciləri deyil?

- ☐ Qiymət indeksi
- ☐ Mənfəət və zərərlər
- ☐ Məhsul buraxılışı
- ☒ xalis cari dəyər
- ☐ Əlavə dəyər

107 Mütləq göstəricilərdə nə öz əksini tapa bilməz?

- ☐ Planlaşdırılan məhsul buraxılışı üçün lazım olan materialların həcmi
- ☐ planlaşdırılan məhsul buraxılışının natural həcmdə ifadəsi
- ☐ Planlaşdırılan məhsul buraxılışının dəyər ifadəsi
- ☒ Planlaşdırılan məhsul buraxılışı həcmnin hesabat dövrü ilə müqayisəsi
- ☐ Planlaşdırılan məhsul buraxılışı üçün lazım olan xammalın həcmi

108 Sadalananlardan hansı planlaşdırma göstəricilərinə aid deyil?

- ☒ Səhih göstəricilər
- ☐ müqayisəli göstəricilər
- ☐ natural göstəricilər
- ☐ Kəmiyyət göstəriciləri
- ☐ İqtisadi effektivlik göstərici

109 Gəlirlərin təkrar bölgüsü hesabında milli gəlir 30 mlrd alınan transfertlər 2 mlrd, verilən təransfert 1 mlrd planlaşdırılıb. Sərəncamda qalan gəlirin məbləği necə olmalıdır:

- ☐ 30 mlrd
- ☐ 33 mlrd
- ☐ 27 mlrd
- ☐ 29 mlrd
- ☒ 31 mlrd

110 Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ☒ \\qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi

- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

111 İndiqativ planın tərkibinə daxildir: Səhv cavab tapın

- ☒ istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- ☐ maliyyə resurslarının zəruri həcmi;
- ☐ sosial-iqtisadi inkişafa dövlət orqanlarının təsir alətləri;
- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mühüm istiqamətləri;
- ☐ istehsal resurslarının zəruri həcmi;

112 İndikiativ Planlaşdırmanın strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: Səhv cavab tapın

- ☐ sosial-iqtisadi inkişafın məqsədini səciyyələndirən göstəricilər;
- ☐ istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- ☐ istehlak bazarı göstəricilərinin vəziyyəti;
- ☐ istehsal amillərinin dinamikası göstəriciləri;
- ☒ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mühüm istiqamətləri;

113 İndikiativ Planlaşdırmanın strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: Səhv cavab tapın

- ☒ istehsal resurslarının zəruri həcmi;
- ☐ istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- ☐ istehlak bazarı göstəricilərinin vəziyyəti;
- ☐ istehsal amillərinin vəziyyəti göstəriciləri;
- ☐ sosial-iqtisadi inkişafın məqsədini səciyyələndirən göstəricilər;

114 Sadalananlardan hansı iqtisadi artım göstəricisi deyil?

- ☒ adambaşına dövlət büdcə xərci
- ☐ adambaşına məcmu milli məhsul
- ☐ adambaşına ÜDM
- ☐ hər nəfər məşğula ÜDM
- ☐ iş saatına ÜDM buraxılışı

115 Intensiv iqtisadi artımı hansı amillər şərtləndirmir?

- ☒ kapital məsrəflərinin yüksəlməsi
- ☐ texnoloji tərəqqi
- ☐ idarəetmənin təkmilləşdirilməsi
- ☐ iş qüvvəsinin təhsil səviyyəsinin artımı
- ☐ məşğul qənaəti

116 Intensiv iqtisadi artım nəyə əsasən reallaşır?

- ☐ yeni xammal mənbələrindən istifadəyə əsasən
- ☐ istehsala əlavə iş qüvvəsinin cəlbə hesabına
- ☐ əlavə istehsal güclərindən istifadə hesabına
- ☒ istehsal resurslarından daha effektiv istifadə hesabına
- ☐ istehsala yeni investisiyalar hesabına

117 Ekstensiv iqtisadi artım zamanı nə reallaşır?

- ☐ istehsala əlavə resursların cəlbə
- ☐ kapital məsrəflərinin yüksəlməsi
- ☐ əmək məsrəflərinin artımı
- ☐ ÜDM-in artım tempinin yüksəlməsi
- ☒ əmək məhsuldarlığının artımı

118 İqtisadi artım:

- ☐ il ərzində məhsul buraxılışı həcmnin dəyər ifadəsində artımıdır
- ☒ müəyyən zaman ərzində adambaşına, yaxud hər nəfər məşğula düşən real ÜDM (ƏD) in artımıdır
- ☐ il ərzində əmək məsrəflərinin azalmasıdır
- ☐ iqtisadiyyatda mənfəətin ötən ilə nisbətən artımıdır
- ☐ il ərzində məhsul buraxılışı həcmnin natural artımıdır

119 Müəssisənin strateji planlarında nə müəyyən edilmir?

- ☐ müəssisənin marketinq strategiyası
- ☐ müəssisənin başlıca məqsədi və uzunmüddətli inkişaf məsələləri
- ☒ müəssisənin cari sosial layihələri
- ☐ strateji idarəetmə məsələləri
- ☐ məqsədləri reallaşdırmaq üçün zəruri olan resurs təminat

120 Strateji təsərrüfat zonası:

- ☐ müəssisənin rəqiblərinin çıxmağa hazırlaşdıqları
- ☐ müəssisənin istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olduğu ərazidir
- ☐ müəssisənin xammal təchizatı bazarıdır
- ☐ müəssisənin əsas məhsul satışı bazasıdır
- ☒ müəssisənin çıxmaq istədiyi bazar segmentidir

121 Makrosəviyyədə strateji planlaşdırma və proqramlaşdırma işi ilə hansı dövlət qurumu məqğul olmur?

- ☐ kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
- ☐ iqtisadi inkişaf Nazirliyi
- ☐ Maliyyə Nazirliyi və Mərkəzi Bank
- ☒ Tarif Şurası
- ☐ Səhiyyə və Təhsil Nazirlikləri

122 Müəssisənin strateji planında hansı məsələ öz əksini tapmır?

- ☒ cari xərclərin maliyyələşməsi məsələsi
- ☐ risklər
- ☐ müəssisənin məqsədi, fəaliyyətinin baza strategiyası
- ☐ mühitin əhəmiyyətli biznes-layihələr, kapital qoyuluşu layihələri
- ☐ uzunmüddətli inkişaf məsələləri

123 İstehsal planında nə öz əksini tapmır:

- ☐ istehsal axınları sxemi
- ☒ satışdan daxilolmalar
- ☐ xammal və material alqısı
- ☐ ətraf mühitin mühafizəsi məsrəfləri
- ☐ istehsal güclərinin artırılması

124 Biznes planın maliyyə planı bölməsində nə əksini tapmır:

- ☒ material təchizatçısı firmaların siyahısı
- ☐ satışdan daxilolmalar
- ☐ istehsal xərcləri
- ☐ layihənin maliyyələşdirmə mənbələri
- ☐ istehsalın zərərsizlik həddi

125 İndiqativ planlaşdırma uzunmüddətli siyasətin həyata keçirilməsində təxirəsalınmaz vəzifənin həyata keçirilməsinin güclü vasitəsidir. Onun nəticələri dünya təcrübəsində təsdiq olunmuş, bazar təmayüllü ölkələrdən hansında daha yüksək təşəkkülünü tapmışdır?

- ☐ Almaniyada
- ☒ Fransada
- ☐ ABŞ-da
- ☐ Kanadada
- ☐ Xorvatiyada

126 Ölkə iqtisadiyyatı 3 sahədən ibarət olub, I sahədə məhsul buraxılışının həcmi 30 mlrd manata, aralıq istehlak 16 mlrd manata, II sahədə buraxılış 20 mlrd, aralıq istehlak 15 mlrd manat, II sahədə buraxılış 15 mlrd manat aralıq istehlak 5 mlrd manat olub. ÜDM həcmi tapın:

- ☐ 45 mlrd manat
- ☐ 36 mlrd manat
- ☐ 65 mlrd manat
- ☐ 30 mlrd
- ☒ 29 mlrd manat

127 ÜMM 50 mlrd manat, amortizasiya ayırmaları, 2 mlrd manat, dolay vergilər 3,0 mlrd manat, sığorta ayırmaları, 1,0 mlrd manat, bölünməmiş mənfəət 5 mlrd manat, əmnfəətə vergi 1 mlrd manat, transfert ödənişləri 1 mlrd manat olub. Milli gəlir –Mg və fərdi gəlir – Fg neçəyə bərabər olar?

- ☐ Mg = 55 mlrd, Fg = 44 mlrd man
- ☒ Mg = 45 mlrd, Fg = 39 mlrd
- ☐ Mg = 48 mlrd, Fg = 39 mlrd
- ☐ Mg=52, Fg = 41 mlrd
- ☐ Mg = 45 mlrd, Fg = 37 mlrd

128 Müxtəlif ölkələrin təcrübəsinə əsaslanaraq, indiqativ planlaşdırma anlamına müxtəlif tərəflərdən yanaşmaq olar. Səhv cavab tapın

- ☒ IP-a xarici dövlət subyektlərin fəaliyyətlərinin məcmuu göstəricilərini əhatə etməlidir.
- ☐ IP-a müəssisələrin sərbəstliyi şəraitində makroplanlaşdırma.
- ☐ -a dövlət tərəfindən formalaşdırılan tapşırıqların fərdi müəssisələr tərəfindən yerinə yetirilməsi istiqamətləridir
- ☐ IP-a xarici təcrübənin göstərdiyi kimi dövlət və qeyri-dövlət bölməsi üçün məcmuu göstəriciləri də əhatə etməlidir.
- ☐ IP-a dövlət və digər subyektlərin fəaliyyətlərinin xətləndirilməsi mexanizmidir.

129 Müxtəlif ölkələrin təcrübəsinə əsaslanaraq, indiqativ planlaşdırma anlamına neçə tərəflərdən yanaşmaq olar.

- ☒ 4
- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 5

130 Ölkədə ÜDM həcmi 50 mld manatdır. Gələcək 5 ildə ÜDM-in ildə 10% artacağı planlaşdırılır. 5 il sonra ÜDM həcmi nəyə bərabər olacaq?

- ☐ 100 mld man
- ☒ 80,5 mld man
- ☐ 90,5 mld man
- ☐ 100,5 mld man
- ☐ 70,5 mld man

131 Məhsul buraxılışı 50 mld manat, aralıq istehsal 25 mld manat planlaşdırılır. əlavə dəyərin buraxılışda xüsusi çəkisi nəyə bərabər olacaq?

- ☐ 0,3
- ☒ 0,5
- ☐ 1,0
- ☐ 0,7
- ☐ 2,0

132 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılması zamanı investisiyaların həcmi

- ☐ iqtisadi artıma heç bir təsir göstərməməsi mütləq nəzərə alınmalıdır
- ☒ zəruri, ancaq kafi şərti olmaması
- ☐ iqtisadi artımın zəruri şərti olması
- ☐ kafi şərti olması
- ☐ qeyri-mühüm amili olması

133 Makroiqtisadi proqnozlaşdırmada ən çox istifadə edilən metodlar hansılardır?

- ☐ barometrik metodu, ssenari metodu, ekstrapolyasiya
- ☐ ekstrapolyasiya
- ☐ barometrik metod mə «zehni hücum» metodu
- ☐ ekstrapolyasiya və morfoloji metod
- ☒ ekonometrik metod, ssenari metodu, delfi metodu

134 Ölkənin iqtisadiyyatı üçün istehsal funksiyası $Y = K^{0.5} L^{0.5}$ -dir. I ölkədə kapital artımı tempi 4%, II ölkədə 5%-dir. Məşğulluq artımı tempi I ölkədə 2%, II ölkədə 1,5%-dir. I ölkədə istehsal həcmi artımı II ölkə ilə müqayisədə necə dəyişir?

- ☐ ölkələrdə artım tempi bərabər olar
- ☒ I ölkədə istehsal həcmi artım tempi, II ölkəyə nisbətən 8% az olar
- ☐ I ölkədə istehsal həcmi artım tempi II ölkədən 15% az olar
- ☐ I ölkədə artım tempi 5% çox olar
- ☐ I ölkədə artım tempi 3% çox olar

135 əhali artımı tempi, əmək məsrəflərinə qənaət edən tərəqqi tempi g olarsa, Solou modelinə görə ÜDM hansı tempdə artır:

- ☒ $n+g$
- ☐ n
- ☐ g
- ☐ o
- ☐ $n-g$

136 2010-su ildə nominal ÜDM 40 mlrd manat olub. 2015-ci il üçün real ÜDM-in 2010-cu ilə nisbətən 50% artacağı deflyatorunsa 150% yüksələcəyi proqnozlaşdırılır. 2015-ci ildə nominal ÜDM-in həcmi nə qədər olar:

- ☐ 70 mlrd manat
- ☐ 60 mlrd manat
- ☐ 55 mlrd manat
- ☒ 90 mlrd manat
- ☐ 120 mlrd manat

137 Ölkədə əmək haqqı gəlirləri 15 mlrd manat, renta, faiz və s. gəlirlər 5 mlrd manat amortizasiya ayırmalar, 10 mlrd manat, dolayısı vergilər 2 mlrd manat, istehsal subsidiya 1 mlrd manat təşkil edib. ÜDM-i tapın:

- ☐ 33 mlrd manat
- ☒ 31 mlrd manat
- ☐ 7 mlrd manat
- ☐ 27 mlrd manat
- ☐ 20 mlrd manat

138 Ölkədə istehlak xərcləri 25 mlrd manat, investisiya qoyuluşları – $I=10$ mlrd manat, dövlət alqıları – $dx=12$ mlrd manat, xalis idxal $xI = +3$ mlrd manat olub. ÜDM nəyə bərabər olar:

- ☐ 26 mlrd
- ☐ 44 mlrd
- ☐ 37 mlrd
- ☒ 50 mlrd
- ☐ 47 mlrd

139 ÜDM hansı üsullarla ölçülür?

- ☐ istehsal metodu, istehlak metodu, əlavə dəyər metodu.
- ☐ xərclər üzrə, gəlirlər üzrə
- ☐ xərclər üzrə, gəlirlər üzrə, kombinə edilmiş metod üzrə
- ☐ istehsal metodu, son istifadə metodu, kombinə edilmiş metod
- ☒ bölgü metodu, istehlak metodu, əlavə dəyər metodu

140 ÜDM.....

- ☐ müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehlak edilmiş məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- ☐ müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehlak edilmiş məhsul və xidmətlərin dəyəridir
- ☐ müəyyən müddət ərzində istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin dəyəridir
- ☒ müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehsal edilmiş son məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- ☐ müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir

141 Sadalananlardan hansı əsas makroiqtisadi göstəricilərə aid deyil?

- ☐ yığım səviyyəsi
- ☐ ÜDM
- ☐ istehlak qiymətləri indeksi
- ☐ işsizlik səviyyəsi
- ☒ orta aylıq əmək haqqı

142 İqtisadi artımın reallaşmasına hansı amillər maneə hesab edilir?

- ☐ yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi ilə bağlı məsrəflər
- ☒ resurs və ekoloji məhdudiyyətlər, sosial məsrəflərin yüksəkliyi, qeyri-effektiv dövlət siyasəti
- ☐ iş nüvvəsinin təhsilinə çəkilən xərclərin yüksəkliyi, elmi-tədqiqat xərclərinin artımı
- ☐ yeni texnologiyaların alınmasına məsrəflər, marketinq xərclərinin yüksəkliyi
- ☐ iqtisadiyyatın sahə və sosial infrastrukturunun inkişafına çəkilən məsrəflər

143 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatları, torpaqların istifadəsi, meşə ehtiyatları, ətraf mühitin qorunması, iqtisadi monitorinq
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artımı, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü,
- ☒ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsinin stimullaşdırılmasına dəstək;
- ☐ sosial inkişaf, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;

144 Hansı cavab düz deyil? Strateji iqtisadi artım planları....

- ☐ milli təhlükəsizlik konsepsiyasına müvafiq hazırlanmalıdır
- ☐ böyük korporasiyaların strateji texnoloji yeniləşmə planları ilə uzlaşdırılmalıdır,
- ☒ ayrı-ayrı müəssisələrin cari planları ilə uzlaşdırılmalıdır
- ☐ milli innovasiya proqramları ilə əlaqəli hazırlanmalıdır
- ☐ altıncı texnoloji dövrə yönələn tədbir və proqramlarla uzlaşmalıdır

145 İqtisadiyyatın sahə strukturunun optimallaşdırılmasını planlaşdırarkən....

- ☒ Elm tutumlu sahələrin sürətli inkişafı prioritet kimi müəyyənləşməlidir
- ☐ pərakəndə ticarət sferasının ÜDM-də payının artırılması prioritet hesab edilməlidir
- ☐ xammalyönümlü ixracın stimullaşdırılmasına diqqət yetirilməlidir
- ☐ hasilat sənayesinin sürətli inkişafı prioritet məqsəd kimi müəyyənləşdirilməlidir
- ☐ iaşə xidmətlər sferasının genişlənməsi əsas prioritet sayılmalıdır

146 Ölkə iqtisadiyyatı 2 sahədən ibarətdir. I sahədə məhsul buraxılışı 20 mld, II sahədə 40 mld manat olacaq. Hər iki sahə üzrə faiz dəyərin məhsul buraxılışında payı 0,5-ə bərabərləşəcək. ÜDM nəyə bərabər olacaq?

- ☐ 25 mld man
- ☐ 40 mld man
- ☐ 60 mld manat
- ☒ 30 mld man
- ☐ 20 mld man

147 İndikativ planlaşdırma sisteminin yaradılması, perspektiv üçün bir neçə vacib məsələləri həll edir. Nəticədə İndikativ planlaşdırma vasitəsilə nələrin həyata keçirmək imkanları genişləndirilir. Səhv cavabı tapın.

- ☒ xalq təsərrüfatının idarə olunmasını
- ☐ məqsədyönlü planların müəyyən edilməsini
- ☐ bazar və qeyri-bazar strukturlarının uzlaşdırılmasını
- ☐ iqtisadiyyatın bütün kordinasiyasını

- ☐ proqnozların müəyyən edilməsini

148 İndiqativ planlaşdırma sisteminin yaradılması, perspektiv üçün bir neçə vacib məsələləri həll edir. Nəticədə İndiqativ planlaşdırma vasitəsilə nələrin həyata keçirmək imkanları genişləndirilir. Səhv cavabı tapın.

- ☒ bazarın işləmədiyi sahələrdə sosial-iqtisadi proseslərin tezəndirilməsini
☐ bazar və qeyri-bazar strukturlarının uzlaşdırılmasını
☐ plan-proqnozların ümumilli inkişafa istiqamətlənməsini
☐ makro-mikro-mezosəviyyələrdə vergiyə cəlb olunma sisteminin yaradılmasını
☐ məqsədyönlü planların müəyyən edilməsini

149 Fransada Planın əsas məzmunu nəyin müəyyən edilməsidir?

- ☐ “dövlət himayədarlıq aktı”
☐ “dövlət proqramlaşdırılması aktı”
☐ “dövlət planlaşdırılması aktı”
☒ “dövlət müdaxiləsi aktı”
☐ “dövlət proqnozlaşdırılması aktı”

150 Fransada Planın əsas məzmunu nəyi əhatə edir:

- ☐ plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas prioritetləri
☐ plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas məqsədlərini
☐ plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas funksiyalarını
☒ plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas vəzifələri
☐ plan dövründə iqtisadiyyat sahəsində dövlətin əsas hüquqlarını

151 Fransada Planın əsas məzmunu nəyi əhatə edir:

- ☐ dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının nəticələrini
☐ dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının məqsədlərini
☐ dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının istiqmətlərini
☒ dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının maliyyə mənbəələrini
☐ dövlət tədbirlərinə uyğun olaraq kapital qoyuluşlarının prioritetlərini

152 Fransada Planın əsas məzmunu aşağıdakıları əhatə edir:

- ☐ dövlət büdcəsinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallandırılması
☐ dövlət vəzifələrinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallandırılması
☐ dövlət xərclərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallandırılması
☒ dövlət gəlirlərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallandırılması
☐ dövlət məqsədlərinin bölüşdürülməsinə dair həmin vəzifələrin detallandırılması

153 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ☐ strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
☐ ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
☐ innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
☒ ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
☐ ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

154 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ☐ strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
☐ ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
☐ innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
☒ ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
☐ ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

155 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ☐ dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
☐ xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
☐ ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☒ innovasiya-texnoloji sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

- ☐ perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.

156 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ☐ ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☐ 3 innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir
☐ iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☒ ölkənin sosiodeмоqrafik sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
☐ ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

157 Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- ☐ əhalinin işsizlik səviyyəsini,
☐ ölkənin mühafizə qabiliyyətini
☐ iqtisadiyyatın durğunluğu
☒ əhalinin həyat səviyyəsini,
☐ vətənin inhisarqabiliyyətini

158 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ☐ iqtisadi prioritetlərin seçiminə
☐ ekoloji inkişafın qisməddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
☐ innovasiya-texniki inkişafın qisməddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
☒ strateji prioritetlərin seçiminə
☐ ərazi inkişafın qisməddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

159 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ☐ strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
☐ ekoloji inkişafın qisməddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
☐ innovasiya-texniki inkişafın qisməddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
☒ innovasiya-texnoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
☐ ərazi inkişafın qisməddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,

160 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ☐ perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
☐ innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir
☐ iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☒ dünyadakı meylləri nəzərə alan proqnoz işinin təşkilidir.
☐ xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

161 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ☐ ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir
☐ innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☐ iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☒ xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
☐ ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

162 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ☐ dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
☐ innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☐ iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☒ ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
☐ perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.

163 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ☐ dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
☐ innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir
☐ iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
☒ ekoloji sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
☐ ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.

164 Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- ☐ perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
- ☐ ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ☐ ekoloji sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ☒ iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- ☐ xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

165 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ☐ ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ☐ ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ☐ iqtisadi prioritetlərin seçiminə
- ☒ strateji və indikativ planlar, milli layihə və məqsədli proqramlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ☐ innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,

166 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- ☐ regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənilmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- ☒ mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının strateji və digər planları
- ☐ mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- ☐ mezo-iqtisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

167 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- ☐ regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənilmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- ☒ regional və ya ərazi səviyyəsində – Federasiya subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənilmiş regional proqnozlar, proqram və büdcə planları.
- ☐ mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- ☐ mezo-iqtisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

168 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- ☐ mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- ☒ makroiqtisadi səviyyədə dövlət orqanları tərəfindən proqnozlar, büdcə planları və proqramlar üzrə təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- ☐ regional və ya ərazi səviyyəsində –subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənilmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması.
- ☐ mezo-iqtisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması

169 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ sosial inkişaf – nəvəsiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:
- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

170 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ sosial inkişaf – nəvəsiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ sosial inkişaf – doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;

- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

171 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

172 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- ☐ digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- ☐ yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- ☒ yanacaq-enerji balansı - inkişafın mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə təminatı;
- ☐ mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

173 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- ☐ digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- ☐ yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- ☒ maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin balansı;
- ☐ mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

174 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- ☐ digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- ☐ yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- ☒ köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla əsas fondlar balansı;
- ☐ mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

175 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, inflyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ institusional yenidənqurma, bazar infrastrukturunun, maliyyə və qiymətlərin artımı, çoxukladlı iqtisadiyyatın səmərəliliyinin yüksəldilməsi, kiçik və orta biznesə yardım, maliyyə-kredit sferasının inkişafı, qiymətin və inflyasiyasının qiymətlərinin artım sürətləri və onların saxlanması tədbirləri, bank sisteminin səmərəliliyinin yüksəldilməsi;
- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

176 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- ☐ digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- ☐ yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- ☒ digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq ehtiyatları;
- ☐ mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

177 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- ☐ digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- ☐ yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- ☒ əmək ehtiyatları balansı – onların sayı, yaş tərkibi, ixtisas səviyyəsi kateqoriyaları üzrə, bölgü, sahələr, xalq təsərrüfatı kompleksləri üzrə təkrar istehsal sektorları, makroregionlar üzrə bölgü;
- ☐ mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;

178 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ xarici əlaqələr – əmtəə və xidmətlərin ixrac və idxalının strukturunun həcmi və dinamikası, MDB-nin maraqlı ölkələrinin inteqral əlaqələrinin inkişafı, xarici investisiyalar, dövlətin və iqtisadiyyatın xarici borcu, beynəlxalq turizmin mədəni və təhsil əlaqələrinin inkişafı.
- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

179 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- ☐ sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ müdafiə, hüquqi qayda-qanun və idarəetmə – müdafiə sənaye kompleksinin əsas göstəriciləri, müdafiə qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsi, silahlı qüvvələrin inkişafı və təminatının yüksəldilməsi, hüquq orqanlarının gücləndirilməsi, məhkəmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, dövlət və bələdiyyə idarəetmə sistemi;
- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,

180 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ ərazi inkişafı – makroregionların (federal dairələr) inkişafı indikatorları, regional inkişafın səviyyələrinin yaxınlaşdırılması, ayrı-ayrı regionlarda depressiyasının aradan qaldırılması;
- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

181 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ sosial inkişaf – investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ təbii-ekoloji dinamika - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri,

- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

182 İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ☐ təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ☐ sosial inkişaf – nəstisiziyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- ☐ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- ☒ əmtəə və xidmətlərin istehsal və satışı - istehsalın əsas sahələrinin, xalq təsərrüfatı komplekslərinin, təkrar istehsal sektorlarının əsas sahələrinin inkişafı, istehsalın strukturunda dəyişmələr, iqtisadiyyatın dövlət və bələdiyyə sektorlarının inkişafı üzrə tapşırıqlar;
- ☐ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;

183 İndikativ planlaşdırma müxtəlif idarəetmə səviyyələrində reallaşdırılır

- ☐ mikrosəviyyədə - hüquqi şəxs kimi müəssisələrin inkişafının təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- ☐ mezo-iqtisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- ☐ regional və ya ərazi səviyyəsində – subyektlərinin hakimiyyət quruluşları tərəfindən işlənmiş regional təsərrüfat idarəetmənin yaradılması
- ☒ mezo-iqtisadi səviyyədə – korporasiyalar tərəfindən tərtib olunmuş sahələrin ərazi-istehsal komplekslərinin və sənaye qovşaqlarını, plan, proqnoz və planları.

184 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- ☐ maliyyə balans sistemi ilə
- ☐ xammal balans sistemi ilə
- ☐ ərzaq balans sistemi ilə
- ☒ xalq təsərrüfatı balans sistemi ilə
- ☐ enerji balans sistemi ilə

185 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- ☒ məhsulun istehsalı və bölgüsünün sahələrarası balans.
- ☐ xammal balans sistemi ilə
- ☐ ərzaq balans sistemi ilə
- ☐ maliyyə balans sistemi ilə
- ☐ enerji balans sistemi ilə

186 İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- ☒ məcmu (yekun) material balans
- ☐ xammal balans sistemi ilə
- ☐ ərzaq balans sistemi ilə
- ☐ maliyyə balans sistemi ilə
- ☐ enerji balans sistemi ilə

187 İndikativ planlaşdırma uzunmüddətli siyasətin həyata keçirilməsində təxirəsalınmaz vəzifənin həyata keçirilməsinin güclü vasitəsidir. Onun nəticələri dünya təcrübəsində təsdiq olunmuş, bazar təmayüllü ölkələrdən hansında daha yüksək təşəkkülünü tapmışdır?

- ☐ Almaniyada
- ☐ ABŞ-da
- ☐ İngiltərədə
- ☒ Yaponiyada
- ☐ Xorvatiyada

188 Müasir mərhələ iqtisadi artımın kafi şərti nədir?

- ☐ idarəetmə keyfiyyəti
- ☐ inkişaf etmiş sosial infrastrukturun mövcudluğu

- ☒ inkişaf etmiş maliyyə sisteminin mövcudluğu
- ☐ investisiyaların mütləq həcmi
- ☐ institusional mühit

189 Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ☐ strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ☐ ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ☐ innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ☒ sosial-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ☐ iqtisadi prioritetlərin seçiminə

190 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricilər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir?

- ☐ ayrı-ayrı müəssisələrin marketinq strategiyası, mövsümi amillərin istehsal həcminə təsiri
- ☐ korporativ idarəetmə modelləri, iqtisadiyyatın təşkilati-hüquqi formaları
- ☐ ayrı-ayrı müəssisələrin mənfəəti, kommersiya banklarının faiz dərəcəsi, ayrı-ayrı müəssisələrin zərəri
- ☒ ÜDM –in artım tempi, məşğulluq səviyyəsi, qiymətlərin sabilliyi, tədiyyə balansı
- ☐ ayrı-ayrı korporativ səhmlərin qiymət dinamikası, şirkətlərin dividend ödənişi siyasəti

191 İqtisadi artımın strateji planlaşdırılmasında istifadə olunan orta illik artım tempi göstəricisi hansı üsulla müəyyən edilir?

- ☒ müddət ərzində planlaşdırılan artım tempinin illərinə sayına bərabər əsasda kökünün tapılması ilə
- ☐ ilk və son il üzrə artım templərinin cəmlənib 2-yə bölünməsi ilə
- ☐ müddəti təşkil edən hər il üzrə artım templərinin cəmlənib, illərin sayına bölünməsi ilə
- ☐ müddət ərzində planlaşdırılan artım tempinin müddəti təşkil edən illərin sayına bölünməsi ilə
- ☐ illər üzrə artım templərinin kvadratlarının cəminin kvadrat kökünün tapılması ilə

192 2010-2015-ci illərdə ölkədə ÜDM-in həcmının 2 dəfə artırılması planlaşdırılır. Buna nail olmaq üçün orta illik artım tempi nəyə bərabərləşməlidir?

- ☐ 12%
- ☒ 15%
- ☐ 11%
- ☐ 20%
- ☐ 10%

193 Hansı cavab səhvdir? Yüksək keyfiyyətli iqtisadi artım.....

- ☒ istehsalın artım templərinin sosial inkişaf templərindən üstün olmasını təmin etməlidir
- ☐ əmək məhsuldarlığının artım templərinin əmək haqqlarının artım templərindən üstünlüyünü təmin etməlidir
- ☐ fond tutumu, materialtutumu azaltmalıdır
- ☐ həm də istehsalın ekoloji təmizliyini təmin etməlidir
- ☐ həyatın sosial parametrlərini yaxşılaşdırmalıdır

194 Sadalananlardan hansı inflyasiyanı şərtləndirən səbəblərə aid deyil?

- ☐ uçot dərəcələrinin aşağı olması
- ☐ enerji qiymətlərinin artımı
- ☒ pul siyasətinin sərtləşdirilməsi
- ☐ dövlət büdcəsinin kəsiri
- ☐ pul siyasətinin mülayimləşdirilməsi

195 İqtisadiyyatda elmtutumlu sahələrin payının artımı planlaşdırılır. Sadalananlardan hansı daha çox gözləniləndir?

- ☐ inflyasiyanın çox aşağı səviyyədə olması
- ☐ mülayim tempi artım
- ☒ dinamik artım
- ☐ iqtisadi sabitlik
- ☐ məşğulluğun sürətli artımı

196 Piter Ramazın iqtisadi artım nəzəriyyəsinə görə iqtisadi inkişafın təminatçısı hansı sektordur?

- ☐ aqrar sektor

- ☒ innovasiya sektoru
- ☐ istehlak sektoru
- ☐ elmi-tədqiqat sektoru
- ☐ sosial təminat sektoru

197 Milli protqramların idarəetmə strukturuna aid deyil:

- ☐ informasiya mərkəzi
- ☐ proqramın ali şurası
- ☒ kommersiya təşkilatının direktoru
- ☐ proqramın sifarişçiləri
- ☐ proqnozlaşdırma və planlaşdırma mərkəzi

198 Milli proqramların maliyyə mənbəyinə adətən aid olmur?

- ☐ sosial fondların vəsaiti
- ☐ büdcə vəsaitləri
- ☐ vençur fondların vəsaitləri
- ☐ xarici investorların vəsaiti
- ☒ səhm buraxılışı

199 Proqramların strukturizasiyası ardıcıl olaraq hansı elementlərdən ibarətdir?

- ☐ proqramın təşhihi, kadr, idarəetmə, investisiya
- ☐ idarəetmə, biznes-plan, proqramların təşhihi
- ☒ tədqiqat, investisiya, idarəetmə, kadr, regionlararası və beynəlxalq əməkdaşlıq
- ☐ biznes-plan, kadr, regionlararası əməkdaşlıq, proqramın təşhihi
- ☐ investisiya, kadr, idarəetmə, proqram təşhihi

200 Milli proqramın hazırlanma və reallaşma texnologiyasının blok-sxemi neçə elementdən ibarətdir?

- ☐ 5
- ☐ 4
- ☒ 10
- ☐ 3
- ☐ 7

201 Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin tikintisi proqramlaşdırmanın hansı formasına aiddir?

- ☐ konseptual proqram
- ☐ çoxşaxəli qovşaq proqram
- ☐ milli layihə
- ☒ məqsədli protqram
- ☐ antiböhran proqramı

202 Azərbaycan regionlarının sosial-iqtisadi inkişaf proqramları sosial-iqtisadi dinamikanın proqramlaşdırılmasının hansı formasına aiddir?

- ☐ antiböhran proqram
- ☐ məqsədli proqram
- ☒ çoxşaxəli qovşaq proqram
- ☐ milli layihə
- ☐ konseptual proqram

203 Sosial-iqtisadi dinamikanı tənzimləyən milli proqramlaşdırma formaları hansıdır?

- ☒ antiböhran proqramları, çoxistiqamətli qovşaq proqramları, milli layihələr, məqsədli proqramlar
- ☐ antiböhran proqramları, çoxistiqamətli qovşaq proqramlar, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar
- ☐ antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, çoxistiqamətli qovşaq proqramlar, milli layihələr, məqsədli proqramlar
- ☐ antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar, milli layihələr
- ☐ antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar, milli layihələr

204 İqtisadiyyatın struktur deqradasiyası özünü hansı meyllərdə göstərir?

- ☐ qiymətli kağızlar bazarının həcmnin genişlənməsində, səhmlərin qiymətinin cari tərəddüdlərində

- ☒ hasilat sənayesinin ÜDM payının artmasında, pərakəndə ticarətin payının yüksəlməsində, investisiyaların həcmının azaldılmasında, emal sənayesinə investisiyaların zəifləməsində
- ☐ ÜDM-də yığının payının 25%-dən yuxarı olmamasında, xarici investisiyalara həcmnin daxili investisiyalara nisbətən sürətlə artmasında
- ☐ istehsal infrastrukturuna investisiyaların dinamik artımında, maliyyə sektorunun ÜDM-də payının yüksəlməsində
- ☐ neft-kimya sənayesinin qida məhsulları sənayesinə nisbətən üstün artımında, aqrar sektorun dinamik yüksəlişində

205 Gələcək 10 il müddətində ÜDM-də sənayenin payının 40%-dən 20%-ə qədər azaldılması prlanlaşdırılır. Sənayedə yaradılan əlavə dəyərin mütləq həcmi necə dəyişəcək?

- ☐ azalma ehtimalı böyükdür
- ☒ artma və ya azalma mütləq deyil
- ☐ mütləq azalacaq
- ☐ mütləq artacaq

206 Sadalananlardan hansı iqtisadi artım modeli deyil?

- ☐ Artur Lyus modeli
- ☐ Kobb-Duqlas modeli
- ☐ Xarrod-Domaz modeli
- ☒ Modilyani-Miller modeli
- ☐ Solon modeli

207 İqtisadiyyatın strukturunun strateji planlaşdırılması ilk mərhələsində hansı məsələ həllini tapır:

- ☐ sənaye sahələrinin inkişaf templəri müəyyən edilir
- ☐ bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının resurslara olan tələbatı müəyyənləşir
- ☒ iqtisadi inkişaf tələbatlarına uyğun olaraq ölkə iqtisadiyyatının sahə strukturu müəyyənləşdirilir
- ☐ iqtisadiyyatın zəruri sahə strukturunun formalaşması üçün lazım olan istehsal resurslarının həcmi və tərkibi müəyyən olunur
- ☐ ayrı-ayrı sahələrin inkişaf templəri müəyyən olunur

208 İqtisadiyyatın struktur proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasına olan əsas tələblərdən biri:

- ☒ ayrı-ayrı sahələrin inkişafı ilə bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının inkişaf fərdləri arasındakı qarşılıqlı əlaqənin nəzərə alınmasıdır
- ☐ proqnozlaşdırmanın ekspert qiymətləndirilməsi metodundan əsaslandırılmasıdır
- ☐ planlaşdırmanın normativ metroda əsaslanmasıdır
- ☐ planlaşdırmanın direktiv xarakterdə olmasıdır
- ☐ planlaşdırmanın indikativ xarakterdə olmasıdır

209 İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ sənayenin ayrı-ayrı sahələri üzrə perspektiv məhsul və məsrəf göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsini
- ☒ perspektiv müddətə son tələbin əsas komponentlərinin, həmçinin ölkə təsərrüfatının ayrı-ayrı sahələrində məhsul buraxılışı və resurs məsləki göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələri üzrə məhsul buraxılışı həcmələrinin müəyyənləşdirilməsini
- ☐ son tələbin əsas komponentləri üzrə perspektiv miqdarının müəyyənləşdirilməsinə
- ☐ iqtisadiyyat sahələri üzrə əmək və kapital rəsurslarına olan perspektiv tələbatın həcmnin müəyyənləşdirilməsini

210 Milli proqramların təminatının ən vacib elementi hansılardır?

- ☐ proqramın tədqiqat-konstruktor və investisiya istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ biznes-planlar hazırlanması, prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ informasiya, prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ normativ-hüquqi baza, biznes-planların hazırlanması
- ☒ normativ-hüquqi baza, informasiya, kadr

211 ETT nəticələri sahələrarası balans üzrə çoxvariantlı hesablanmaları hansı səbəbdən şərtləndirilir?

- ☐ ETT nəticəsində məhsul vahidinə düşən material məsrəfi azaldığından
- ☐ ETT-nin inkişafı əlavə resurs cəlbini tələb etdiyindən
- ☒ ETT nəticələrinin məhsul vahidinə resurs məsrəfini və ardıcıl olaraq texnologici əmsalları azaltmaq ehtimallarından
- ☐ ETT nəticələrinin əmək resurslarına qənaətə imkan yaratdığından
- ☐ ETT nəticəsində məhsul vahidinə xammal məsrəfi azaldığından

212 İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasının əsas vasitəsi hansıdır?

- ☐ proqramlaşdırma
- ☐ indikativ planlaşdırma
- ☐ direktiv planlaşdırma
- ☒ sahələrarası balans metodu
- ☐ direktiv planlaşdırma

213 Struktur planlaşdırılmasının iterasiya rejimində hazırlanması nəyi nəzərdə tutur?

- ☐ sahə göstəricilərinin ayrı-ayrı alt sistem göstəriciləri ilə uzlaşdırılmasını
- ☐ ayrı-ayrı sahələr üzrə istehsal həcmnin müəyyənəlməsi və bu əsasda makroiqtisadi göstəricilərin planlaşdırılması
- ☐ ayrı-ayrı sahələr üzrə resurs tələbatının müəyyənəlməsi və bu əsasda məcmu resurs tələbatının planlaşdırılması
- ☐ ayrı-ayrı sahələrin məhsullarına tələbatın müəyyənəlməsi
- ☒ makroiqtisadi göstəricilərin struktur göstəriciləri ilə və ardıcıl olaraq sahənin ayrı-ayrı alt sistemləri göstəriciləri ilə uzlaşdırılması əsasında plan göstəricilərinin müəyyənəldirilməsini

214 əgər əhalinin orta gəlirləri dinamik yüksəlsə iqtisadiyyatın strukturunda hədəfə dəyişmələri planlaşdırmaq mümkündür?

- ☐ yeyinti sənayesində artımı
- ☒ uzunmüddətli istehlak mallarına və xidmətlərə tələbatın yüksələcəyini və bu sahələrdə yüksək artımı
- ☐ hasilat sənayesində artımı
- ☐ kənd təsərrüfatının ÜDM-dəki payının nisbi yüksəlməsini
- ☐ toxuculuq sənayesində artımı

215 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ əmtəə qrupları üzrə xarici ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

216 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ sement üzrə proqnoz balansı;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

217 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;
- ☒ meşə materialları üzrə proqnoz balansı;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;

218 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ əlvan metallar üzrə proqnoz balansı;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

219 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ meşə xammalın vacib növləri üzrə proqnoz balansı;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

220 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☒ mineral xammalın vacib növləri üzrə proqnoz balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

221 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ perspektiv yanacaq-energetika balansı;
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;

222 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ sahələrarası balans əsasında qurulan və sektorun daxilində və digər sektorlarla qarşılıqlı əlaqənin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə imkan verən təkrar istehsal tsiklin makromodeli;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;

223 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- ☒ qara metallar üzrə proqnoz balansı;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;

224 ETT nəticələrinə görə 5 il sonra ölkə iqtisadiyyatı üzrə aralıq istehlakın məcmu buraxılışın 60%-dən 40%-inə qədər, sənayedə isə 50%-dən 30%-ə qədər azalacağı planlaşdırılır. 5 il sonra məcmu məhsul buraxılışının 60 milyard manatdan 80 milyard manata, sənayedə 30 milyard manatdan 50 milyard manata qədər artacağı planlaşdırılır. 5 il sonra ÜDM və sənayenin ÜDM-dəki payı neçə faiz artacaq?

- ☐ 75% və 51%
- ☒ 200% və 10,4%
- ☐ 33% və 15%
- ☐ 45% və 25%
- ☐ 150% və 31 %

225 Sənayedə enerji istehlakı 20 milyon şərti yanacaq, məhsul buraxılışı 20 milyard manat, 1 ton şərti yanacağın qiyməti 200 manatdır. ÜDM 40 milyard manat olsa sənayedə yanacaq məsrəfi məcmu resurs məsrəfini 50%-ni təşkil etsə, sənayenin ÜDM-də payı neçə faizə bərabərləşər?

- ☒ 30%
- ☐ 25%
- ☐ 40%
- ☐ 50%
- ☐ 35%

226 Tələb inflyasiyasını nə şərtləndirir:

- ☐ istehsal xərclərinin artımı
- ☐ xammal qiymətlərinin artımı
- ☐ iş qüvvəsi qiymətinin yüksəlməsi
- ☐ xarici faktorlar
- ☒ izafi məcmu xərclər

227 Investisiya səviyyəsi

- ☐ qiymətlərin sabillik səviyyəsini əks etdirtir
- ☒ orta qiymət səviyyəsini nisbi dəyişməsinə əks etdirir
- ☐ qiymətlərin artımının mütləq səviyyəsini əks etdirir

- ☐ qiymət artımının xərc artımına nisbətini əks etdirtir
- ☐ qiymətlərin mütləq dəyişməsinə əks etdirir

228 Inflyasiya özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ qiymətlərin sabitliyini
- ☒ orta qiymət səviyyəsinin davamlı yüksəlmə meylini
- ☐ qiymətlərin dəyişməsinə
- ☐ qiymətlərin qeyri sabitliyini
- ☐ qiymətlərin azalmasını

229 Qiymətlərin əsas növləri hansılardır?

- ☒ sərbəst müəyyən olunan, mərkəzləşdirilmiş müəyyən edilən, tənzimlənən
- ☐ sərbəst, mərkəzləşdirilmiş müəyyən edilən, direktiv müəyyən edilən
- ☐ liberal, mərkəzləşdirilmiş, pərakəndə satış
- ☐ tənzimlənən, tənzimlənməyən, pərakəndə satış
- ☐ sərbəst müəyyən edilən, topdan satış, pərakəndə satış

230 Qiymətin funksiyalarına aid deyil:

- ☒ təmərküzləşdirmə
- ☐ ölçü
- ☐ stimullaşdırıcı
- ☐ bölüşdürücü və ya yenidən bölüşdürücü
- ☐ İnformasiya

231 Strateji göstəriş özünə daxil edir:

- ☐ müəssisənin onun idarə heyətinə münasibəti
- ☒ müəssisənin fəaliyyətinin son məqsədinin nədən ibarət olmasına cavab
- ☐ müəssisənin fəaliyyətinin etik və fəlsəfi məqsədlərin aydınlaşdırılması;
- ☐ müəssisənin rəqabət üstünlüklərinin çatışmamazlıqlarının formalaşdırılması;
- ☐ müəssisə cəmiyyətin gözündə öz fəaliyyətini necə yaxşılaşdırılmalıdır

232 Bazar strategiyası:

- ☐ strateji portfel müqavilələr əsasında işlənir
- ☐ iqtisadi strategiya əsasında işlənir
- ☐ müəssisənin mənfəət normasının qiymətinin dəyişməsi ilə əlaqəsini müəyyənləşdirir
- ☐ məhsulun qiymətinin müəyyən edilmə proseduru
- ☒ firmanın rəqabət üstünlüyünü təmin etmək və qlobal məqsədi reallaşdırmaq üçün təmin olunan qarşılıqlı əlaqəli və təsirli tədbirlərin məcmusu

233 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- ☒ iqtisadi riyazi
- ☐ statistik təcrübə metodu
- ☐ obyektlərə nəzarət
- ☐ ekstropolyasiya
- ☐ balans

234 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- ☒ normativ
- ☐ morfoloji analiz
- ☐ obyektlərə nəzarət
- ☐ statistik təcrübə metodu
- ☐ ekstropolyasiya

235 Ölkədə adambaşına ÜDM 5000 manatdır. 5 il ərzində bu göstəricini 10 min manata yüksəltmək planlaşdırılır. əhalinin sayının 9 mln nəfərdən 10 mln nəfərə yüksələcəyi halda orta illik artım tempi nə qədər olmalıdır?

- ☐ təxminən 12%
- ☒ Təxminən 16%
- ☐ təxminən 20%

- ☐ təxminən 22%
- ☐ təxminən 14%

236 Təklif inflyasiyasını şərtləndirən faktorlara aid deyil:

- ☒ məşğulluğun artımı
- ☐ material qiymətlərinin artımı
- ☐ əmək haqqının artımı
- ☐ xammal qiymətlərinin artımı
- ☐ vergilərin artımı

237 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ selliloza üzrə proqnoz balansı;
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materialları, selliloza, sement üzrə plan balansı;

238 Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ sivilizasiyalar üzrə xarici ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☐ perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ☐ mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- ☐ qara və əlvan metallar, meşə materialları, selliloza, sement üzrə plan balansı;

239 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyiylə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- ☐ “Məqsədlər evi”
- ☒ Biznes-planlar
- ☐ Biznes-proqramlar.
- ☐ Planın strukturizasiyası
- ☐ Tədbirlər aparatı

240 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyiylə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- ☐ “Məqsədlər evi
- ☒ Proqramın strukturizasiyası
- ☐ Biznes-proqramlar.
- ☐ Planın strukturizasiyası
- ☐ Tədbirlər aparatı.

241 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyiylə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- ☐ Biznes-proqramlar
- ☒ Tədbirlər sistemi
- ☐ “Məqsədlər evi”
- ☐ Tədbirlər aparatı.
- ☐ Planın strukturizasiyası

242 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyiylə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq

- ☐ Tədbirlər aparatı.
- ☒ “Məqsədlər ağacı
- ☐ Biznes-proqramlar.
- ☐ “Məqsədlər evi”
- ☐ Planın strukturizasiyası

243 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyiylə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir. Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- ☐ Biznes-proqramlar.
- ☐ Planın strukturizasiyası
- ☒ Proqram (layihə) obyektlərinin seçilməsi
- ☐ “Məqsədlər evi”

244 Hökumət sərt büdcə siyasəti reallaşdırmağı planlaşdırır. Nə gözlənilir?

- ☒ Gəlirlərin kəskin artımı
- ☐ Inflyasiyanın aşağı səviyyədə olması
- ☐ Sosial xərclərin yüksək artımı
- ☐ Gəlirlərin sürətlə artmaması
- ☐ Məşğulluğun kəskin artmaması

245 Inflyasiyanı proqnozlaşdırmaq üçün istifadə edilən ekonometrik modeldə hansı ekzogen dəyişənlərdən istifadə edilir?

- ☐ ərzaq məhsullarının qiyməti, orta aylıq pensiyaların həcmi
- ☐ ixrac məhsullarının qiyməti, məşğulluğun strukturu
- ☒ idxal məhsullarının qiyməti, məşğulluğun səviyyəsi
- ☐ qeyri-ərzaq məhsullarının qiyməti, əmək haqlarının səviyyəsi
- ☐ avadanlıqların qiyməti, orta aylıq əmək haqqının səviyyəsi

246 Inflyasiyanı proqnozlaşdırmaq və planlaşdırmaq üçün hansı endogen göstəricilərdən istifadə edilmir?

- ☒ məcmu investisiyaların strukturundakı dəyişmələr
- ☐ dolayısı vergi dərəcələrinin dəyişməsi
- ☐ dövlət tərəfindən tənzimlənən qiymətlərin dəyişməsi
- ☐ dövlət subsidiyalarının həcmindəki dəyişmələr
- ☐ transfert ödənişlərinin həcmi

247 2010-cu ildə məhsul buraxılışı 60 mld manat, aralıq istehlak 25 ild manat təşkil edib. 2015-ci ildə qiymətlərlə məhsul buraxılışı 80 mld manat planlaşdırılır. ÜDM deflyatorunu tapın (2010 baza ilidir)

- ☐ 1,4
- ☒ 1,29
- ☐ 1,45
- ☐ 1,33
- ☐ 1,7

248 2010- cu ildə nominal ÜDM 40 mld. manat, ÜDM deflyatoru 100% olub. 2015-ci ildə deflyatorun 1,5 dəfə, real ÜDM-in 50% artımı planlaşdırılıb. Nominal ÜDM-in həcmi necəyəbərabər olar?

- ☐ 70 mld. man
- ☐ 60 mld. man
- ☒ 90 mld. man
- ☐ 80 mld. man
- ☐ 45 mld. man

249 Inflyasiyanın proqnozlaşdırılması baxımından ən zəruri məsələ:

- ☒ inflyasiya və onu doğuran amillər arasında qarşılıqlı əlaqələrin müəyyənləşdirməkdir
- ☐ enerji amilinin təsirini aşkarlamaqdır
- ☐ istehsal resurslarının təklifini izləməkdir
- ☐ əmək haqlarının artım meylini müəyyən etməkdir
- ☐ tələbatdakı dəyişmələri izləməkdir

250 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq. Fişer metodu əsasında 2015-ci ildə 2010 –cu ilə nisbətən istehlak qiymətləri indeksini müəyyənləşdirin.

- ☐ 1,05
- ☐ 0,85
- ☐ 1,03
- ☐ 1,1

☒ 1,017

251 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq. PAASE metodu əsasında istehlak qiymətləri indeksini müəyyən edin.(Baza ili 2010 –cu ildir)

- ☐ 0,65
☐ 0,99
☒ 1,013
☐ 1,03
☐ 1,2

252 Ölkədə iki növ məhsul istehsal və istehlakı mövcuddur. 2010-cu ildə 1-ci növ məhsulun qiyməti 15 manat, miqdarı 25, 2-növ məhsulun qiyməti 150 manat və miqdarı 2 olub: 2015 –ci ildə 1-ci növ məhsulun miqdarının 30, qiymətinin 14 manat olacağı planlaşdırılır. 2-ci növ məhsulun miqdarı dəyişməyəcək, qiyməti 170 manat olacaq. Layspers metodu əsasında 2015-ci ildə istehlak qiymətləri indeksini müəyyən edin.(2010-ci il baza ilidir).

- ☐ 1,5
☐ 1,1
☒ 1,02
☐ 1,4
☐ 2,1

253 əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyiylə reallaşır. Onun prinsiplial blok-sxemielementi daxil edir.

- ☐ 15
☒ 10
☐ 11
☐ 12
☐ 14

254 İşsizliyin təbii dərəcəsi 6%, faktiki dərəcəsi 15%-dir. Faktik ÜDM 40 mld, potensial ÜDM 44 mld manatdır. Faktik inflyasiya 3%-dir. İşsizliyin təbii dərəcəyə qədər azalması planlaşdırılırsa, inflyasiyanı hansı səviyyəyə yüksələcəyi gözləniləndir (xarici şoklar yoxdur,)

$$\sum = 0 \quad \gamma = 2$$

- ☐ 2%
☐ 4%
☐ 11%
☐ 7%
☒ 5%

255 Növbəti ildə inflyasiya səviyyəsinin Paaşe indeksi üzrə 10%, Layspers indeksi üzrə 12% olacağı gözlənilir. Fişer indeksi üzrə inflyasiya neşə faiz təşkil etməlidir?

- ☐ Təxminən 6%
☐ Təxminən 15%
☒ Təxminən 11%
☐ 10%
☐ Təxminən 12%

256 Hökumət yaxın illər üçün inflyasiyanın aşağı səviyyədə olmasını planlaşdırır. Hansı tədbir həyata keçirilməməlidir?

- ☐ uçot dərəcələri azaldılmalıdır
☒ məşğulluq səviyyəsi sürətlə artırılmalıdır
☐ büdcə kəsiri azaldılmalıdır
☐ məcburi ehtiyat normaları aşağı salınmalıdır
☐ tənzimlənən qiymətlər artırılmalıdır

257 Müəssisənin maliyyə planlaşması mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ xərclərin və gəlirlərin müəyyənəlməsi
- ☐ xarici mühitin təhlili
- ☐ mənfəət, rentabellik və s. göstəricilərin müəyyənəlməsi
- ☐ strateji məqsədlərin müəyyənəlməsi
- ☒ işə qəbul prosedurlarının müəyyənəlməsi

258 Maliyyə planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ gəlirlərin səmərəlilik səviyyəsini
- ☒ obyektin gələcək məqsədinin gerçəkləşməsi üzrə maliyyə xərclərinin, bu xərclərin maliyyə mənbələrinin, gələcək gəlirlərinin ətraflı təsvirini
- ☐ müəssisənin maliyyə xərclərini və gəlirlərinin təsvirini
- ☐ büdcənin xərc və gəlirlərinin təsvirini
- ☐ dövlətin gəlir və xərclərinin təsvirini

259 Maliyyə sisteminin təsnifatına sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ beynəlxalq maliyyə
- ☐ müəssisə maliyyəsi
- ☐ dövlət maliyyəsi
- ☐ sığorta
- ☒ birja

260 Maliyyə özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ müəssisənin pul fondlarını
- ☐ mərkəzləşdirilmiş pul fondlarının yaradılması və istifadəsinin idarəedilməsini
- ☐ pul fondlarının formalaşması prosesini
- ☐ pul fondlarının istifadəsi prosesini
- ☒ pul fondlarının yaradılması və istifadəsi prosesinin idarəedilməsini

261 əgər inflyasiya səviyyəsinin azaldılması planlaşdırılırsa, onda Mərkəzi Bank nə etməməlidir?

- ☐ ucot dərəcələrini artırmalıdır
- ☐ açıq bazarda dövlət xəzinə istiqrazlarını almalıdır
- ☒ ucot dərəcələrini azaltmalıdır
- ☐ mərkəzi Bankın yeni notlarını dövriyyəyə buraxmamalıdır
- ☐ məcburi ehtiyat normalarını yüksəltməlidir

262 il ərzində ÜDM 1,5 dəfə artımı, inflyasiyanın 5% yüksəlməsi, pulun dövriyyə sürətinin stabilliyi planlaşdırılır. Dövriyyədəki pul kütləsinin həcmi nə qədər artmalıdır?

- ☐ 48% artmalıdır
- ☒ 58% artmalıdır
- ☐ 100% artmalıdır
- ☐ 25% artmalıdır
- ☐ 30% artmalıdır

263 Antiinflyasiya siyasəti elementlərinə aid deyil:

- ☒ kommersiya banklarının orta kredit dərəcələrinin artırması
- ☐ açıq bazar əməliyyatları
- ☐ dövlət büdcəsinin kəsirinin azaldılması
- ☐ ucot dərəcələrinin dəyişməsi
- ☐ məcburi ehtiyat normalarının dəyişməsi

264 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- ☐ innovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır.
- ☐ Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- ☒ Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını professional, peşəkar əsasda, fəaliyyətin bütün iştirakçılarının □ dövlət qulluqçularından, top-menecerlərdən, tədqiqatçılardan, instruktorlardan tutmuş mühəndislərə, texniklərə, ixtisaslı fəhlələrə qədər □ hazırlıq, yenidən hazırlıq, ixtisasın artırılması, fasiləsiz təhsil və distant təlim sistemində qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır
- ☐ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.

- ☐ Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır.

265 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar

- ☐ Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir. Strateji yarib keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır.
- ☒ Strateji yarib keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi zəruridir, əks təqdirdə yarib keçmə təmin olunmayacaqdır.
- ☐ Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- ☐ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.

266 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- ☐ İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır.
- ☒ İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarib keçmə olurlar) proqram idarə olunmanın üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən "hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası" prinsipinə riayət etmək lazımdır.
- ☐ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır
- ☐ Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir.
- ☐ Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır.

267 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar

- ☐ Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir. Strateji yarib keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır.
- ☒ Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması dəqiq təşkil olunmalıdır və nizama salınmalıdır, vahid idarə edən şirkətə və başlıca qüvvələrin innovasiya tərəfdaşlıqlarına: dövlət, biznes, elm, təhsil və vətəndaş cəmiyyətinə söykənməlidir.
- ☐ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.
- ☐ İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır

268 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- ☐ İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır
- ☐ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır
- ☒ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı uyğunlaşmalıdır, onda, əlavə, sinergetik xalq təsərrüfatı effekti meydana çıxır.
- ☐ Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir.
- ☐ Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır

269 Neftin barreli 60 dollar olduğu halda ARDNŞ-dən 600 mln manat mənfəət tutulması planlaşdırılırdı. Neftin barreli 120 dollar yüksəlsə və şirkətin xərcləri 50% artarsa, mənfəət vergisi, daxilolmaları nəyə bərabərləşər? (satış sabit, 1 AZN=1,25 dollar)

- ☒ 1 mld 380 mln
- ☐ 1 mld 200 mln
- ☐ 750 mln
- ☐ 900 mln
- ☐ 820 mln

270 Dövlət büdcə xərcləri 30 mld manat, Neft Fondunun xərcləri 10 mld manat, Sosial Müdafiə Fondunun xərcləri 5 mld manat planlaşdırılır. Neft Fondundan büdcəyə 9 mld manat, büdcədən Sosial Müdafiə Fonduna 1 mld transfert olarsa, kəsirsiz büdcə üçün gəlirlər nəyə bərabərləşməlidir?

- ☐ 23 mld
- ☒ 21 mld
- ☐ 20 mld
- ☐ 24 mld
- ☐ 10 mld

271 2015-ci il üçün dövlət büdcə gəlirləri 20 mld manat planlaşdırılır. Neft Fondunun gəlirləri 15 mld manat, müəssisələrin resursları 40 mld manat, sosial müdafiə Fondunun resursları 5 mld manat olacaq. Neft Fondundan büdcəyə 5 mld, büdcədən sosial müdafiə Fonduna 1 mld manat transfert planlaşdırılır. Digər gəlirlər olması, topla maliyyə balans üzə resursların həcmi nə qədər olar?

- ☐ 60 mld
- ☒ 74 mld
- ☐ 80 mld
- ☐ 75 mld
- ☐ 55 mld

272 Dövlət maliyyə planlaşdırılması mərhələlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ makroiqtisadi vəziyyətin müəyyənəlməsi
- ☐ strateji sosial-iqtisadi və siyasi məqsədlərin müəyyənəlməsi
- ☐ ictimai məhsullara tələbatın müəyyənəlməsi
- ☒ Maliyyə Nazirliyinin strukturunun müəyyənəlməsi
- ☐ dövlətin maliyyə gəlirlərinin müəyyən edilməsi

273 Toplu maliyyə balansı özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ dövlət maliyyə vəsaitlərinin sərfi barədə məlumatı
- ☐ ölkə və ya müəyyən ərazi üzrə maliyyə resurslarının formalaşması barədə məlumatı
- ☐ müəyyən müddətdə ölkə üzrə xərclənən məcmu maliyyə vəsaitlərini
- ☐ dövlət maliyyə vəsaitlərinin həcmi barədə məlumatı
- ☒ ölkə və ya müxtəlif ərazilərdə müəyyən zaman müddətində məcmu maliyyə resurslarının yaradılması və istifadəsinin təsvirini

274 Dövlət büdcəsi özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ digər mənbələrdən transfert hesabına formalaşan pul vəsaiti fondunu
- ☐ qeyri-vergi gəlirləri hesabına yaradılan pul vəsaiti fondunu
- ☐ ictimai məhsullara tələbatı ödəmək məqsədilə yaradılan və istifadə olunan pul vəsaiti fondunu
- ☒ il ərzində ictimai məhsullara tələbatı ödəmək, sosial müdafiəni gercəkləşdirmək, makroiqtisadi tənzimləməni reallaşdırmaq məqsədilə yaradılan və istifadə edilən pul vəsaitləri fondunu
- ☐ könüllü ödənişlər hesabına yaradılan və ictimai məhsullar istehsalına sərf olunan pul vəsaiti fondunu

275 Dövlət büdcəsinin proqnozlaşdırılmasında ən üstün istifadə edilən metod hansıdır?

- ☐ ekspert rəyləri
- ☐ hec biri
- ☒ ekonometrik metodlar
- ☐ «delfi» metodu
- ☐ sabit ekstropolasiya metodu

276 Dövlət büdcə gəlirlərinin proqnozlaşdırılması zamanı hansı göstəricidən istifadə edilmir?

- ☐ istehlak qiymətləri indeksi
- ☒ investisiyaların maliyyələşmə mənbələri
- ☐ daxili investisiyaların həcmi
- ☐ xarici investisiyaarın həcmi
- ☐ neftin qiyməti

277 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənzimlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- ☐ iqtisadi resurslarını innovasiya yarım keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;
- ☒ bu və ya digər sferada konkret problemlərin həllini təmin edən federal, regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- ☐ bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- ☐ xarici proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;

278 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizə o, aşağıdakıları daxil edə bilər

- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☒ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

- ☐ ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☐ sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;.

279 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizcə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ☐ ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☒ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☐ sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;.
- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

280 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizcə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar
- ☐ ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☒ milli proqramların tərkibinə daxil olan konkret iri vəzifələrin həll edilməsi üzrə (sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi) muxtar milli layihələr.
- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☐ sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;.

281 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizcə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☐ sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;.
- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☐ ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☒ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının əsas milli prioritetlərin reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

282 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizcə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ☐ ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☐ sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar
- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☒ ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafının mərkəzi problemlərinin həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar
- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

283 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənzimlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- ☐ bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar
- ☐ xarici proqrama nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;
- ☒ dövlətin və cəmiyyətin resurslarını innovasiya yarımçeyrəsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar
- ☐ iqtisadi resursların innovasiya yarımçeyrəsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar

284 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənzimlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- ☐ iqtisadi resurslarını innovasiya yarib keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;
- ☒ milli proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;
- ☐ bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar
- ☐ xarici proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr;

285 Sosial-iqtisadi dinamikanın dövlət tənimlənməsinin ikinci forması öz əksini aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilən milli proqramlaşdırmada tapır:

- ☐ xarici proqramlara nisbətən daha məhdud fəaliyyət sferasına malik olan və müstəqil və ya proqramın elementi kimi çıxış edən milli layihələr
- ☐ bu və ya digər sferada konkret milli planların həllini təmin edən regional və ya korporativ səviyyədə məqsədli proqramlar.
- ☒ böhranlı fazaları daha az müddədə və az itkilərlə ötüb keçməsi üçün dövlətin resurslarının səfərbər edilməsinə imkan verən milli əks böhran proqramları; belə proqramlar çoxdur, genişdirlər, lakin zaman üzrə məhduddurlar;
- ☐ iqtisadi resurslarını innovasiya yarib keçməsinin bir və ya bir neçə qovşaq (bağlayıcı) istiqamətlərində təmərküzləşdirən milli proqramlar;

286 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- ☐ Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- ☐ Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir
- ☐ Strateji yarib keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır
- ☒ Milli proqramlar heç də bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə etmir, ancaq strateji yarib keçmənin dəqiq işarə edilmiş istiqamətini əhatə edir
- ☐ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.

287 Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- ☐ Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- ☐ Strateji yarib keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır
- ☒ Milli proqramlar və layihələr
- ☐ Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir
- ☐ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır

288 Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizcə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:

- ☐ sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;
- ☐ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
- ☒ bu və ya digər sferada konkret iri vəzifələrin həll edilməsi üzrə (sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi) muxtar milli layihələr.
- ☐ ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;

289 2011-ci il təhsil ilinin əvvəlinə ölkədə orta məktəblər üzrə sinif sayı 100 min olub. Təhsil ilinin sonuna sinif sayı 120 minə yüksəlib. Maliyyə ili üçün sinif sayını necə planlaşdırmaq lazımdır?

- ☐ 120 min
- ☐ 110 min
- ☒ 106666
- ☐ 100 min
- ☐ 115

290 Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- ☐ obyektlərə nəzarət
- ☐ morfoloji analiz
- ☐ balans
- ☐ ekstropoliasiya
- ☒ statistik təcrübə metodu

291 Planlaşmanın əsas metodlarından biri aşağıdakılardır:

- ☐ obyektlərə nəzarət
- ☐ ekstropolasiya
- ☐ ekspert
- ☐ morfoloji analiz
- ☒ balans

292 Gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşma:

- ☐ perspektiv planlaşma
- ☐ taktiki planlaşma
- ☐ uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- ☒ gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma
- ☐ qeyri-aktiv planlaşdırma

293 Müasir dövrdə istiqamətlənmiş planlaşma:

- ☐ uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- ☒ cari planlaşma
- ☐ operativ planlaşma
- ☐ qeyri-aktiv planlaşdırma
- ☐ gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma

294 Keçmişə istiqamətlənmiş planlaşdırma:

- ☐ uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- ☐ taktiki planlaşma
- ☐ operativ planlaşma
- ☒ qeyri-aktiv planlaşdırma
- ☐ gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma

295 Strategiyanın funksional şöbələri və xidmətləri tərəfindən işlənilir:

- ☐ qısa müddətli strategiya
- ☒ instrumental strategiya
- ☐ tənzimləmə strategiyası
- ☐ fərqləndirmə strategiyası
- ☐ idarəetmə strategiyası

296 Strateji planlaşmanın xüsusi vasitəsi ilə hansı yolla gələcək inkişafa istiqaməti müəyyənləşir:

- ☐ indikativ planlaşma
- ☐ firma daxili planlaşma
- ☒ etimallığa əsaslanan təhlil
- ☐ operativ planlaşma
- ☐ taktiki planlaşma

297 Ölkə orta təhsil sistemində 120 min sinif var. Hər bir sinfin həftəlik dərslər yükü 30 saat, hər bir müəllim üçün qanun üzrə həftəlik dərslər yükü 18 saatdır. Müəllim sayına tələbatı müəyyənləşdirin.

- ☐ 140 min nəfər
- ☐ 60 min nəfər
- ☒ 200 min nəfər
- ☐ 120 min nəfər
- ☐ 250 min nəfər

298 Təhsil səviyyə və s. xərclərin planlaşdırılmasında istifadə edilən xətti modeldə $y = ax_1 + ax_2 + \dots + ax_n$ modelində a nəyi, x nəyi ifadə edir?

- ☐ a – normativ xərclər, x – iqtisadi fəal əhali
- ☐ a – hər nəfərə düşən normativ xərci, x – ümumi əhali sayını
- ☒ a – hər nəfərə normaiv xərc, x – konkret dövlət xidmətindən istifadə edən əhali sayını
- ☐ a – adambaşına büdcə xərci, x – məşğul əhəlinin sayı
- ☐ a – əmək ehtiyatlarına aid olmayanlara düşən büdcə xərci, x – işsizlər

299 Sadalananlardan hansı proqram məqsədli metod əsasında planlaşdırılır?

- ☐ Ali Təhsil sisteminin baloniya prosesinə keçidi ilə bağlı məsrəflər planlaşdırılarda
- ☒ dövlət ali təhsil müəssisəsinin xərclərini planlaşdırılarda
- ☐ xroniki xəstələrin pulsuz dərman təminatına məsrəfləri planlaşdırarkən
- ☐ dövlət hesabına xaricə təhsil almaga göndərilən tələblərə məsrəfləri planlaşdırarkən
- ☐ ölkənin icmali su təminatının yaxşılaşdırılmasına məsrəflər planlaşdırılarkən

300 Dövlət büdcəsinin xərclərinin planlaşdırılmasında hansı metodlardan daha çox istifadə olunur?

- ☐ hec birindən
- ☒ normativ, proqram- məqsədli və birbaşa hesablama metodu
- ☐ yalnız normativ metod
- ☐ proqram-məqsədli metol
- ☐ birbaşa hesablama metodu

301 Sadlananlardan hansı dövlət büdcə xərclərinə aid deyil?

- ☐ Milli Məclisin saxlanma xərcləri
- ☐ Təhsil xərcləri
- ☐ müdafiə xərcləri
- ☐ Ekoloji və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən aparılan yaşıllaşdırma işlərinə xərclər
- ☒ ARDNŞ tərəfindən aparılan yaşıllaşdırma işlərinə xərclər

302 Dövlət büdcə xərclərinin strateji proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasında hansı amil daha üstün rol oynayır?

- ☐ hərbi faktor
- ☒ demoqrafik faktor
- ☐ sosial faktor
- ☐ siyasi faktor
- ☐ texnoloji faktor

303 Dövlət büdcəsinin gəlirlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar
- ☒ Həmkarlar Ittifaqına ödənişlər
- ☐ gəlir vergisi
- ☐ ƏDV
- ☐ nəqliyyat vasitələrinin texniki baxışdan keçirilməsi üçün tutulan rüsum

304 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☒ 9,5 mld manat
- ☐ 12mld manat
- ☐ 11mld manat
- ☐ 9,0 mld manat
- ☐ 12,5mld manat

305 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ 14%
- ☐ 15%
- ☐ 5%
- ☒ 12%
- ☐ 10%

306 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ 17%
- ☐ 24%
- ☐ 25%
- ☐ 15%
- ☒ 18%

307 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ 5%
- ☒ 19%
- ☐ 14%
- ☐ 17%
- ☐ 16%

308 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ 4%
- ☐ 7%
- ☒ 5%
- ☐ 3%
- ☐ 6%

309 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ 5%
- ☐ 3%
- ☐ 2%
- ☒ 1%
- ☐ 4%

310 Tədiyyə balansının əsas elementləri hansılardır?

- ☒ Cari əməliyyatlar hesabı, kapitalların hərəkəti və maliyyə əməliyyatları hesabı, rəsmi ehtiyatların dəyişməsi
- ☐ cari əməliyyatlar hesabı, xarici ticarət həcmi, xarici investisiyaların həcmi
- ☐ İdxalın həcmi, ixracın həcmi
- ☐ Xaricdə kapital qoyuluşlarının həcmi, xarici investisiyaların həcmi
- ☐ Ölkənin qızıl-valyuta ehtiyatlarının həcmi, ixracın həcmi, xarici investisiyaların həcmi:

311 Tədiyyə balansı özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ İxrac və idxalın balansını
- ☐ Ölkə müəssisələrinin digər ölkələrin müəssisələrin ilə bağlaşmalarının həcmi
- ☐ Xaricdən gələn transfertləri
- ☒ Müəyyən müddət ərzində ölkə rezidentlərinin başqa ölkələrlə iqtisadi bağlaşmalarının məcmusunun sistemli yazılışını
- ☐ Xaricə kapital axının həcmi

312 Dövlət investisiya xərcləri əsasən hansı metodla planlaşdırılır?

- ☒ Proqram – məqsədli metodla
- ☐ Ekspert qiymətləndirilməsinə iştirakı ilə
- ☐ Sadəlik metodların heç biri ilə
- ☐ Normativ metodla
- ☐ Balans metodu ilə

313 2010 –cü ildə səhiyyə sistemində 100 mln manatlıq dərman xərci olub. Çarpayılı günlərin sayı 500min təşkil edib. 2015-ci ildə dərman sərfi normasının 2010-cu ildə nisbətən 20% artacağını, çarpayılı günlərinin sayının hər il 10% azalacağını nəzərə alıb, 2015-ci ildə dərman xərclərinin həcmi müəyyən edin.

- ☐ 140 mln manat
- ☒ 71 mln manat
- ☐ 120 mln manat
- ☐ 60 mln manat
- ☐ 85 mln manat

314 2012-ci ildə əmək haqqı xərci 1 mld manat, dərman xərci 500 min xəstənin hər birinə orta hesabla 50 manat, ərzaq xərci 40 manat olub. Dəftərxana xərci əhalinin 1 nəfərinə 1 manat, inventar və avadanlıq xərci əhalinin hər nəfərinə 30 manatdır. Dövlət səhiyyə xərclərinin həcmi planlaşdırın (əhali 9 mln)

- ☐ 1 mld 356 mln
- ☐ 1 mld 436 mln
- ☒ 1 mld 546 mln
- ☐ 1 mld 324 mln
- ☐ 1 mld 240 mln

315 10 min nəfər əhaliyə 100 həkim, 150 tibb və texniki heyəti olmasını normativ qəbul edək. Həkimlərin orta aylıq əmək haqqının 500 manata bərabər olarsa, ölkəmizin dövlət səhiyyə xərcləri daxilində əmək haqqı xərclərini nə qədər planlaşdırmalıyıq (ölkə əhalisinin sayı 9 mln Tibb işçilərinin orta aylıq əmək haqqı 300 manatdır.

- ☐ 980 mln manat
- ☐ 750 mln manat
- ☐ 1 mld 200 mln
- ☒ 1 mld manat
- ☐ 860 mln manat

316 Orta təhsil sistemində 120 min sinif var. Hər sinifə normativ orta dərslər yükü həftəlik 30 saat, hər müəllimə normativ həftəlik dərslər yükü 18 saatdır. Hər müəllimin orta aylıq əmək haqqı 300 manatdır. Orta təhsil sistemi üzrə illik əmək haqqı xərci nə qədər olar?

- ☐ 950 mln manat
- ☒ 720 mln manat
- ☐ 600 mln manat
- ☐ 450 mln manat
- ☐ 800 mln manat

317 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- ☐ konturlar üzrə minimum hesablamaları
- ☐ altproqramlar üzrə minimum hesablamaları
- ☒ İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli proqram (milli layihə) üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
- ☐ İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir

318 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- ☐ Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır
- ☐ Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- ☒ Proqnoz-plan hesablamalarını, son ictimai məhsulun birbaşa planlaşdırılması ilə əsaslandırmaq olar. Proqnoz-plan hesablamalarının bütün sisteminin ilkin məqsədi cəmiyyətin artan tələbatlarının həcmnin müəyyənləşdirilməsidir.
- ☐ Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- ☐ İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.

319 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- ☐ Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- ☐ İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
- ☒ Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, VII bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları II bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- ☐ Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- ☐ Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.

320 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- ☐ Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- ☒ Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən I bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- ☐ Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- ☐ Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- ☐ İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.

321 Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlikdir:

- ☐ Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
- ☒ Həm sətirlər və həm də sütunlar üzrə hər sahənin məhsulunun ümumi dəyəri eynidir (bölgü məhsulun istehsalına bərabərdir);
- ☐ Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- ☐ Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövryyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- ☐ İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.

322 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- ☐ Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz tənzimləyir
- ☐ İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə tənzimləyir.
- ☐ Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövryyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- ☐ Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- ☒ İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.

323 Sahələrarası balans modeli istisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- ☐ Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- ☐ Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövryyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- ☐ İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə tənzimləyir.
- ☐ Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz tənzimləyir.
- ☒ Proqnoz-plan hesablamalarını, son ictimai məhsulun birbaşa planlaşdırılması ilə əsaslandırmaq olar. Proqnoz-plan hesablamalarının bütün sisteminin ilkin məqsədi kəmiyyətin artan tələbatlarının həcmənin müəyyənləşdirilməsidir.

324 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- ☐ maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları;
- ☒ layihənin reallaşdırma effektivliyi (kommersiya layihələri üçün – zaman amilinin nəzərə alınması ilə özünüödəmə müddəti).
- ☐ layihənin iştirakçıları;
- ☐ layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
- ☐ layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;

325 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- ☐ layihələrin yerinə yetirilməsi texnika
- ☐ maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
- ☒ layihələrin yerinə yetirilməsi texnologiyası
- ☐ layihənin iştirakçıları;
- ☐ layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;

326 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- ☐ layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
- ☐ layihənin iştirakçıları;
- ☐ maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
- ☐ layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt
- ☒ layihənin yekun nəticələrinin (məhsulun) məzmunu, rəqabətqabiliyyətliliyi

327 Toplum biznes-planları nəyi bildirir?

- ☐ Integral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
- ☐ konturlar üzrə minimum hesablamaları
- ☒ konturlar üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları
- ☐ altproqramlar üzrə minimum hesablamaları

328 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- ☐ konturlar üzrə minimum hesablamaları
- ☐ İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
- ☒ altproqramlar üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları
- ☐ altproqramlar üzrə minimum hesablamaları

329 Toplum biznes-planlar nəyi bildirir?

- ☐ İnteqral biznes-plan tam şəkildə milli plan üzrə yekun qiymətləndirməni verir.
- ☒ müəyyən blokun layihələri üzrə məcmu (toplanmış, cəm) hesablamaları
- ☐ altproqramlar üzrə minimum hesablamaları
- ☐ konturlar üzrə minimum hesablamaları

330 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- ☐ maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
- ☐ layihənin iştirakçıları
- ☐ layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
- ☐ layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
- ☒ risklər və onların minimumlaşdırılması

331 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- ☐ maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları;
- ☐ layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
- ☒ maliyyələşdirmə mənbələri və maliyyə axınları
- ☐ layihənin iştirakçıları
- ☐ layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;

332 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- ☐ layihənin iştirakçıları
- ☒ layihənin yerinə yetirilməsi üçün resurslar
- ☐ maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
- ☐ layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
- ☐ layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt

333 Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:

- ☐ maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
- ☒ layihənin icraçıları və həmicraçıları
- ☐ layihənin iştirakçıları
- ☐ layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
- ☐ layihələrin yerinə yetirilməsi texnika

334 2015-ci ildə cari əməliyyatlar hesabı üzrə 20 mld müsbət saldo planlaşdırıb.kapital transfertlər üzrə daxilolma və .dənişlər 0-olacaq. Birbaşa investisiya daxilolması 5mld dollar, məxarici 3mld dollardır. Portfel investisiya məxarici 2,5mld dollar, daxilolması 1,5 mld dollar planlaşdırılır Digər investisiyalar üzrə saldo – 0,5 mld dollardır. Ehtiyat aktivlərin dəyişməsinə nə qədər planlaşdırmaq olar?

- ☐ 17,5 mld dollar
- ☒ -22,5 mld dollar
- ☐ -17,5 mld dollar
- ☐ -25 mld dollar
- ☐ 22,5 mld dollar

335 Ölkənin tədiyyə balansında kapital hesabı balansı üzrə mənfi saldo planlaşdırılır və buna görə də mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının azalması zərurəti yaranır.Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarından istifadə ölkə iqtisadiyyatından inkişafında nə təsir göstərəcək?

- ☒ Pul bazarında xaric valyuta təkliflərinin artması, milli valyuta təklifinin nisbi və ardıcıl olaraq, iqtisadi artımın yavaşmasına səbəb olur.
- ☐ Bazarda valyuta təklifinin artması milli pul vahidinin mövqeyini gücləndirməklə iqtisadi inkişafı stimullaşdıracaq.
- ☐ Heç bir cavab düz deyil
- ☐ Xarici məhsulların ölkə bazarına daxil olma imkanların artmaqla, milli istehsalçılara zərbə vurur
- ☐ Valyuta qeyri-stabilliyi yaratmaqla, iqtisadiyyatda böhranı səbəb olur

336 Tədiyyə balansında cari əməliyyatlar üzrə mənfi saldo planlaşdırılır. Bu halda xarici valyutanın kursu.

- ☐ Azalacaq.
- ☒ Artacaq.
- ☐ Heç bir cavab düz deyil.
- ☐ Tərəddüdə məruz qalacaq
- ☐ Sabit qalacaq

337 Hansı halda xarici valyutanın kursunun yüksəlməsi baş vermir?

- ☒ Xarici ölkədə ÜDM-in mütləq azalması baş verəndə
- ☐ Xarici ölkədə pul təklifi azalanda
- ☐ Xarici ölkədə faiz dərəcələri yüksələndə
- ☐ ölkədə pul təklifi artanda
- ☐ Ölkədə faiz dərəcələri aşağı düşəndə

338 Real valyuta kursları

- ☒ Fərqli ölkələrdə istehsal olunmuş məhsulların nisbi qiymətidir.
- ☐ Milli valyutaların digər ölkələr valyutalarına dəyişməsi nisbətidir.
- ☐ Ölkə hökuməti tərəfindən müəyyən edilən kursdur.
- ☐ Milli valyutaların ABŞ dollarına nisbətidir
- ☐ Milli valyutaların avropaya nisbətidir.

339 Cari əməliyyatlar üzrə defisit əsasən nəyin hesabına maliyyələşdirilir?

- ☒ Xalis kapital axını hesabına
- ☐ Ticarət kreditləri hesabına
- ☐ Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları hesabına
- ☐ Birbaşa xarici investisiyalar hesabına
- ☐ Xarici portfel investisiyalar hesabına

340 əgər tədiyyə balansının cari hesabı üzrə nisbət saldo planlaşdırılırsa

- ☐ Heç bir cavab düz deyil
- ☐ Ölkəyə kapital axınının baş verəcəyi də nəzərə alınmalıdır
- ☐ Xalis valyuta ehtiyatlarının sürətlə artımı gözləniləndir.
- ☒ Ölkədən xalis kapital axınının baş verməsi gözləniləndir
- ☐ Valyuta ehtiyatlarının stabilliyi gözləniləndir

341 2010 –cu ildə ölkənin valyuta ehtiyatları 20 mld dollar olub. 2015ci ildə cari əməliyyatlar üzrə saldonun 10 mld manat təşkil edəcəyi planlaşdırılır. kapitalların hərəkəti və maliyyə əməliyyatlı saldo 5mld planlaşdırılır. 2015-ildə valyuta ehtiyatları neçə olar (1man =1,25dollar)

- ☒ 28,75 mld dollar
- ☐ 18,75 mld dollar
- ☐ 8,75 mld dollar
- ☐ 26,25 mld dollar
- ☐ 9,5 mld dollar

342 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqteyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- ☐ sistemin məkan məsələsi
- ☐ həlli vasitələri
- ☐ onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- ☒ həlli vaxtı (imkanı)

343 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqteyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- ☐ həlli vasitələri
- ☐ sistemin məkan məsələsi
- ☒ onlara nail olma məqsədləri
- ☐ onlara nail olma vaxtı (imkanı)
- ☐ onlara nail olma vaxtı (imkanı)

344 Ölkədə investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq üçün hansı tədbir həyata keçirilmir?

- ☐ bütövlük maneələr aradan qaldırılır
- ☐ amortizasiya normaları artırılır
- ☐ vergilər azaldır
- ☒ amotizasiya normaları azaldılır
- ☐ maliyyə stabilliyi yaradılır

345 Investisiya riskləri qiymətləndirilərkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- ☐ siyasi gərginlik
- ☐ kriminal gərginlik
- ☐ idarəetmənin təşkili
- ☐ sosial gərginlik
- ☒ asudə vaxtın təşkili

346 Ölkənin investisiya mühiti dəyərləndirilərkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- ☒ iqlim şəraiti
- ☐ siyasi stabillik
- ☐ iqtisadi artım
- ☐ kredit əldə etmə imkanları
- ☐ maliyyə stabilliyi

347 Ölkədə əmək qabiliyyətli yaşda olan əhali 1,5 mln nəfərdir. Müxtəlif səbəblərə görə 200 min nəfər əmək resurslarına aid deyil. Evdar qadınlar, tələbə və s. İş axtarmayanların sayı 300 min nəfərdir. Məşğul əhali 4 mln nəfərdir. İşsizlik səviyyəsi nə qədərdir?

- ☒ 11,1%
- ☐ 9%
- ☐ 12,5%
- ☐ 10,5%
- ☐ 8%

348 İqtisadi fəal əhaliyə aid deyil...

- ☒ evdar qadınlar
- ☐ məşğullar
- ☐ işsizlər
- ☐ hərbi qulluqçular
- ☐ sosial məzuniyyətdə olan qadınlar

349 əmək ehtiyatlarına aid deyil...

- ☐ evdar qadınlar
- ☐ tələbələr
- ☐ məxfi qulluqçular
- ☒ uzun müddətli izolyasiyada olanlar
- ☐ hərbi qulluqçular

350 Maliyyə ili üçün büdcə daxilolmaları, 20 mld manat planlaşdırılır. Dövlət alqıları 15 mld manat, borc üzrə faiz ödənişi, 2 mld manat, transfert ödənişləri 4 mld manat planlaşdırılır. Büdcə kəsiri nəyə bərabər olar?

- ☐ 2 mld
- ☒ 1 mld
- ☐ 3 mld

- ☐ 2,2 mld
☐ 4 mld

351 İlin əvvəlinə dövlət borcu 1,5 mld manatdır. Real faiz dərəcəsi 4% olacaq. İl ərzində büdcə gəlirləri 15 mld manat, xərcləri 15,5 mld manat planlaşdırılır. İllik inflyasiya 5% olacaq. İlin sonuna real dövlət borcunu müəyyən edin.

- ☐ 1,6 mld
☒ 1 mld 305 mln
☐ 2,0 mld
☐ 1,4 mld
☐ 2,5 mld

352 2011-ci ildə dövlət borcunun ÜDM-ə nisbəti 30% olub. Yaxın 3 ildə real faiz dərəcəsinin 3%, ÜDM-in artım tempinin 10% olacağını, ilkin büdcə kəsirinin 5%-ə bərabərliyini nəzərə alıb, 1 il sonra dövlət borcunun nə qədər artıb-azalacağını müəyyən edin.

- ☐ 17% azalacaq
☒ 16% azalacaq
☐ 15% azalacaq
☐ 22% azalacaq
☐ dəyişməyəcək

353 Hökumət milli valyutanın ABŞ dollarına kursunu 10% bahalaşdırmaq niyyətindədir. Ölkədə ÜDM- 20% artacağı, ABŞ-da illik inflyasiyanın 5% təşkil edəcəyi, k-nın sabitliyi halında milli valyuta kütləsinin artıb-azalma tempi necə olmalıdır.

- ☐ 10% azalmalıdır
☐ 5% artmalıdır
☐ 25% azalmalıdır
☒ 15% azalmalıdır
☐ dəyişdirilməlidir.

354 Real dövlət büdcə kəsiri

- ☐ Büdcə gəlirləri ilə cari büdcə xərcləri arasındakı fərkdir
☐ Vergi gəlirləri ilə dövlət büdcə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir.
☒ Nominal büdcə kəsiri, ilin əvvəlinə dövlət borcu, inflyasiya tempi əsasında müəyyən olunur..
☐ Vergi gəlirləri ilə cari büdcə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir.
☐ dövlət gəlirləri ilə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir

355 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqteyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- ☐ sistemin məkan məsələsi
☐ həlli vasitələri
☒ sistemin məkan strukturu
☐ onlara nail olma vaxtı (imkanı)

356 Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqteyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar:

- ☐ onlara nail olma vaxtı (imkanı)
☒ onlara nail olma vasitələri
☐ sistemin məkan məsələsi
☐ həlli vasitələri

357 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran iqtisadi plan əsasında strateji
☒ strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

358 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☒ milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

359 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☒ milli layihə əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

360 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☒ ərazilərin inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

361 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☐ innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☐ milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☒ uzunmüddətli proqnoz əsasında iqtisadiyyatın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması

362 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☒ sosial sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

363 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☒ xarici iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

364 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☒ milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

365 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☐ innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☐ milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☒ strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

366 Yaxın 5 ildə ölkədə stabilliyinin qorunacağı dinamik iqtisadi artımın baş verəcəyi, maliyyə stabilliyinin davam edəcəyi gözlənilir. Eyni zamanhdə iş qüvvəsi məsrəflərinin artacağı da proqnozlaşdırılır? Başqa faktorların stabilliyi halında investisiya mühiti neçə dəyişəcək?

- ☐ tam pisləşəcək
- ☐ olduqca yaxşılaşacaq
- ☒ qismən yaxşılaşacaq
- ☐ qismən pisləşəcək
- ☐ stabil qalacaq

367 İndi 10-14 yaşında əhalinin 300 min nəfərini qızlar təşkil edir. 60-64 yaşında qadınların sayı isə 100 min nəfərdir. 2,5 mln əmək qabiliyyətli yaşda qadının 1,9 mln nəfəri iqtisadi fəal əhalidir. 5 il sonra əmək qabiliyyətli yaşda olan qadınların 85%-nin iqtisadi fəal əhali olacağını nəzərə alıb, qadınlar arasındakı iqtisadi fəal əhalinin sayını müəyyən edin.

- ☐ 2 mln 800 min nəfər
- ☒ 2 mln 295 min nəfər
- ☐ 2 mln 100 min nəfər
- ☐ 2 mln 200 min nəfər
- ☐ 2 mln 900 min nəfər

368 Ölkənin özəl sektorunda real orta aylıq əmək haqqı səviyyəsi 400 manatdır. əgər hökumət minimum əmək haqqı səviyyəsini 200 manatadək yüksəltsə, işsizliyə hansı təsirlər ola bilər?

- ☐ yeni iş yerlərinin açılmasının stimullaşdırılması
- ☐ işsizlik artar
- ☐ işsizlik azalar
- ☒ işsizlik səviyyəsi ciddi olaraq dəyişməz
- ☐ müəyyən bir mərhələdə işsizlik tərəddüdləri baş verər

369 İndi ölkədə məşğulların sayı 5 mln nəfər, işsizlərin sayı 0,5 mln nəfərdir. 10 il sonra iqtisadi fəal əhalinin sayı 8 mln olacaq. Eyni zamanda 10 il kənd təsərrüfatında çalışanların sayının məcmu məşğullardakı xüsusi çəkisi 10%-dən 8%-dək azalacaq. 5% işsizlik səviyyəsi planlaşdırılanda kənd təsərrüfatında çalışanların sayı nə qədər olar.

- ☐ 500 min nəfər
- ☒ 608 min nəfər
- ☐ 592 min nəfər
- ☐ 640 min nəfər
- ☐ 1 mln nəfər

370 Hansı faktor məşğulluğun planlaşdırılmasında nəzərə alınmır?

- ☐ məşğulluğun sadə strukturu
- ☐ demoqrafik faktor
- ☐ ümumi sosial-iqtisadi situasiya
- ☒ əmək ehtiyatlarının etnik strukturu
- ☐ əmək ehtiyatlarının yaş, cins və regional strukturu

371 10-14 yaşda olan əhalinin sayı 800 min nəfər, 60-64 yaşda olan əhalinin sayı 150 min nəfərdir. Ölkənin mövcud əmək ehtiyatları 4,8 mln nəfərdir. əmək qabiliyyətli yaşda olan əhalinin 95% sabit olaraq, əmək ehtiyatlarına aiddir. 5 il sonra ölkədə əmək ehtiyatları neçə nəfər olacaq?

- ☒ 5 mln 177 min nəfər
- ☐ 5,2 mln nəfər
- ☐ 5 mln 145 min nəfər
- ☐ 5 mln 350 min nəfər

- ☐ 5 mln 450 min nəfər

372 Sadalananlardan hansı investisiya mühitinin müəyyənləşdirilməsində daha çox amildir.

- ☐ menecementin keyfiyyəti
☒ iqtisadi artım
☐ texnoloji inkişaf səviyyəsi
☐ kredit əldə etmə imkanları
☐ sosial infrastrukturun keyfiyyəti

373 Sadalananlardan hansı dövlətin sosial müdafiə tədbirlərinə aid deyil?

- ☒ gömrük siyasəti
☐ pensiya sisteminin fasiləsiz təkmilləşdirilməsi və pensiyaların həcmi artırılması
☐ işsizlərin sosial müdafiəsinin təminatı
☐ işsizlərin yeni peşələrə yiyələnməsinə yardım
☐ gənclər siyasəti

374 əgər ölkədə əmək resurslarının qıtlığı gözlənilirsə, ən optimal strateji xətt nə olmalıdır?

- ☐ yalnız məhsuldarlıq artımının stimullaşdırılması
☐ yalnız əhali artımının stimullaşdırılması
☐ əhali artımının stimullaşdırılması və miqrasiya rejiminin asanlaşdırılması
☒ əhali artımının və əmək məhsuldarlığı artımının stimullaşdırılması
☐ miqrasiya və əmək məhsuldarlığı artımının stimullaşdırılması

375 Məşğulluğun artırılması və optimallaşdırılması proqramlarında hansı tədbirlər nəzərdə tutulmur?

- ☐ sosial müdafiənin yaxşılaşdırılması
☐ iş qüvvəsinin peşə-ixtisas səviyyəsinin artırılması
☐ demoqrafik proseslərin tənzimlənməsi
☐ yeni iş yerlərinin açılmasının stimullaşdırılması
☒ dini meyillərin tənzimlənməsi

376 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
☒ innovasiya-texnoloji inkişafın meyillərinin aşkara çıxarılması
☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

377 Sahələrarası balans modeli iqtisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- ☐ valyuta kurslarının tərəddüdlərinin global sistemə, ardıcıl olaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri müəyyənləşdirməyə, bu təsirin neqativ nəticələrini minimallaşdırmaq
☐ milli valyutanın kursunun çevik dəyişməsi mexanizmləri ni formalaşdırmaq
☒ əsas valyuta ehtiyatlarının dollar və avroda saxlanması, beynəlxalq neft satışlarının dollarla reallaşması, Neft Fondunun əhəmiyyətli vəsaitlərinin xarici qiymətli kağızlara yönəldilməsi
☐ valyuta ehtiyatlarının nisbi dəyərsizləşməsinin qarşısını almaq
☐ xarici qiymətli kağızlar üzrə gəlirliliyin azalmasının qarşısını almaq

378 Indikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ 5,7%
☐ 8,5%
☐ 7,5%
☒ 5,0%
☐ 10,4%

379 Indikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ 3,7%
☐ 7,7%

- ☐ 4,7%
☐ 6,7
☒ 5,7%

380 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ 0,51
☐ 0,61
☐ 0,31
☒ 0,21
☐ 0,41

381 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ☐ 0,3
☐ 3,3
☐ 2,3
☒ 1,3
☐ 3 mln

382 İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır

- ☐ 11%
☒ 10
☐ 9%
☐ 8
☐ 12%

383 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
☐ siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
☐ milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
☐ innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
☒ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

384 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- ☐ iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zamanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
☐ regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zamanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
☒ milli valyutanın və qiymət səviyyəsinin sabitliyinin təmin edilməsi; əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
☐ zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zamanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

385 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☒ milli iqtisadiyyatın rəqabətə davamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

386 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
☒ ümumi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

- ☐ əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

387 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☒ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran indikativ plan əsasında stratejiplanın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

388 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☒ ümumi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması

389 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☒ strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

390 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- ☒ milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması

391 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☒ milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

392 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☒ əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

393 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- ☒ milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi

394 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir

- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☒ milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi

395 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ milli iqtisadiyyatın rəqabətədavamlılığını təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☒ milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

396 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir

- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
- ☒ milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi

397 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☒ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;

398 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☐ innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☒ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

399 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- ☒ iqtisadi bərabərliyə nail olunması və yardım edilməsi;
- ☐ regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zamanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☐ zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zamanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☐ əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☐ iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zamanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

400 Tələblərin tərkibinə görə istehlak sektoruna aiddir?

- ☐ konselting xidməti, rabitə sektoru, mənzil-kommunal xidmət müəssisəsi, özəl ictimai iaşə müəssisəsi
- ☐ özəl ərzaq istehsalı müəssisəsi, dövlət səhiyyə müəssisəsi, natural təsərrüfat, turizm müəssisəsi
- ☐ yeyinti sənayesi, yüngül sənaye, təhsil xidmətləri, xalq istehlakı malları ticarəti
- ☒ ərzaq istehsalı, qeyri-ərzaq istehsalı, sosial-mədəni xidmətlər, tibb xidmətləri
- ☐ tibb sənayesi, məişət kimyası sənayesi, fermer müəssisəsi, təmir müəssisəsi

401 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- ☐ iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☐ zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☐ əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☒ regionlarda seçkinin dəstəklənməsi
- ☐ regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi

402 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- ☐ iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- ☐ zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☐ əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- ☒ zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin sosial müdafiəsi;
- ☐ regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

403 əhalinin gəlirlərindəki qeyri-bərabərliyin azaldılmasında hansı tədbir səmərəsizdir?

- ☐ davamlı sosial müdafiə
- ☒ yüksək gəlirlərə vergi güzəşti
- ☐ vergi dərəcələrinin artırılması
- ☐ progressiv vergi sisteminin tətbiqi
- ☐ aşağı gəlirlərə vergi güzəşti

404 Yoxsulluğun azaldılması strategiyasının istiqamətlərinə aid deyil?

- ☐ davamlı sosial müdafiə
- ☐ gəlirlər bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin azaldılması
- ☒ gömrük siyasətinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ ÜDM-in dinamik artımı
- ☐ məşğulluğun artırılması

405 Ölkədə bir nəfərin minimal ərzaq tələbatının ödənilməsinə 80 manat tələb olunur. əgər ABŞ-da istifadə olunan metd əsasında yaşayış minimumu müəyyənləşdirilsəydi, pensiya və minimum əmək haqqı necə olardı?

- ☐ 150 manat
- ☒ 240 manat
- ☐ 120 manat
- ☐ 160 manat
- ☐ 200 manat

406 Ölkə əhalisinin nominal gəlirləri 30 mld manat olacaq. İcbari ödəniş, vergi ödənişi və s. 10 mld manat təşkil edəcək. könüllü ödənişlər, kreditə alınmış mallar üçün borcların ödənilməsinə və s. bu kimi məsələlərə 7 mld manat sərf olunacaq. İnflyasiya 5% təşkil edəcəyi planlaşdırılır. əhalinin real son gəlirlərini müəyyən edin.

- ☐ 14 mld manat
- ☐ 20 mld manat
- ☐ 13 mld manat
- ☒ 12,4 mld manat
- ☐ 12 mld manat

407 Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:

- ☐ iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☐ zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☐ əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- ☒ əhalinin nisbi tam məşğulluğunun təmin edilməsi
- ☐ regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

408 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☐ milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- ☒ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;

409 əhalinin həyat səviyyəsi planlaşdırılarkən və proqnozlaşdırılarkən hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- ☐ ekoloji
- ☐ iqtisadi
- ☒ etnoqrafik
- ☐ demoqrafik
- ☐ sosial

410 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- ☐ milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- ☒ milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

411 Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☐ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- ☒ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- ☐ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.

412 İstehlak sektorunun irsi genotipi...

- ☐ istehlak sektorunda innovasiya tərəddüdləridir
- ☐ istehlak sektorundakı radikal innovasiyalar nəticəsində ənənəvi istehlak əmtəələrinin yenilərlə əvəzlənməsidir
- ☐ əhalinin sağlamlığına və mənəvi-əxlaqi dəyərlərinə zərər vuran bəzi əmtəələrin istehlakının qadağan edilməsidir
- ☒ əhalinin ərzaq və istehlak malları və xidmətlərinə minilliklər ərzində formalaşan və nəsildən-nəsilə ötürülən tələbatıdır
- ☐ istehlak mallarının yeniləşməsi və çeşidlərinin genişləndirilməsi

413 Ölkədə adambaşına illik taxıl istehlakı norması 150 kq-dır. Yem kimi taxıl istehlakı 2010-cu ildə 1,5 mln ton olub. 2015-ci ildə əhalinin 10 mln nəfər olacağı, yem kimi taxıla tələbatın 2 mln tona yüksələcəyini, taxıl istehsalının 4 mln tona yüksələcəyini nəzərə alıb, taxıl idxalına olan tələbatı müəyyənə bilərsiniz.

- ☐ 1,5 mln ton idxala ehtiyac var
- ☐ 1,0 mln ton idxala ehtiyac var
- ☐ 0,5 mln ton idxala ehtiyac var

- ☐ 2 mln ton idxala ehtiyac var
- ☒ idxala ehtiyac yoxdur

414 İstehlak sektorunun strateji planlaşdırılmasında

- ☒ bütün cavablar düzdür
- ☐ ölkədəki demokratik situasiya nəzərə alınmalıdır
- ☐ istehlakın irsi genotipi nəzərə alınmalıdır
- ☐ statistik qanunauyğunluqlar nəzərə alınmalıdır
- ☐ iqtisadi tərəddüdlər nəzərə alınmalıdır

415 əhalinin istehlak əmtəələrinə tələbatının planlaşdırılmasında hansı normativlərdən istifadə olunmur?

- ☐ ekoloji
- ☐ sosial
- ☐ fizioloji
- ☒ texnoloji
- ☐ maddi

416 İstehlak sektorunun inkişafının planlaşdırılma və proqramlaşdırılmasında hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- ☒ sektor üzrə müəssisələrin mülkiyyət strukturunun dinamikası
- ☐ sektor və onun tərkib hissələri üzrə ümumi istehsal və əlavə dəyərin həcmi, artım tempi
- ☐ sektor üzrə əsas kapitala investisiyalar, əsas fondların köhnəlmə və yeniləşmə səviyyəsi
- ☐ sektorun məhsullar ixracı, istehlakda idxalın payı
- ☐ sektordakı aktivlərin rentabellik səviyyəsi

417 İnvestisiya nədir?

- ☐ mənfəət əldə etmək üçün qiymətli kağızlar alqısıdır.
- ☒ gəlir və ya digər effekt əldə etmək üçün pul vəsaitləri və digər qiymətliləri sərfidir.
- ☐ gəlir əldə etmək üçün pul vəsaitlərinin kapital qoyuluşu layihələrinə yönəldilməlidir.
- ☐ mənfəət əldə etmək maliyyə vəsaitlərinin istifadəsidir.
- ☐ mənfəət əldə etmək üçün yeni müəssisələrin açılmasına cəkilən xərclərdir

418 Sadalananlardan hansı maliyyə investisiyalarına aid deyil?

- ☐ səhm alqısı
- ☐ istiqraz alqısı
- ☒ patent alqısı
- ☐ opsiyon alqısı
- ☐ variant alqısı

419 Sadalananlardan hansı investisiya layihələri növünə aid deyil?

- ☐ yeni məhsullar istehsal layihəsi
- ☐ istehsalın genişləndirilməsi layihəsi
- ☒ istehsalın azaldılması layihəsi
- ☐ xərjlərin azaldılması layihəsi
- ☐ istehsalın saxlanılması layihəsi

420 Portfel investisiyalar....

- ☒ qiymətli kağızlar alqısını nəzərdə tutan investisiyalardır.
- ☐ xarici investisiyalardır
- ☐ real investisiyalardır
- ☐ birbaşa investisiyalardır
- ☐ dövlət investisiyalardır

421 Sadalananlardan hansı investisiya layihələrinin effektivliyinin qiymətləndirilməsinə aid deyil

- ☐ xalis cari dəyər metodu
- ☐ xərclərin qiymətləndirilməsinə aid deyilir
- ☒ məhsulun həyat tsikli müddəti
- ☐ rentabellik indeksi metodu.

- ☐ daxili mənfəət norması metodu

422 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☒ iqtisadi artımın əsas amilləri
☐ məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi
☐ məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artması
☐ iqtisadi artımın əsas mənbəyi
☐ elmin qabaqlayıcı inkişafı

423 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- ☒ alternativ energetika
☐ plastik kütlələr
☐ kosmik
☐ sənaye biotexnologiyaları
☐ telekommunikasiyalar,

424 səhf cavab elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☐ texnoloji liderlərin – kompaniyaların dəyişdirilməsi
☐ texnoloji liderlərin – ölkə dəyişdirilməsi
☒ texnoloji liderlərin – intellektlərin dəyişdirilməsi
☐ liderlik edən elmi məktəblərin dəyişdirilməsi
☐ yeni texnikanın nisbi ucuzlaşdırılması

425 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☐ texniki modellərin dəyişməsi
☐ texniki modellərin yeniləşməsi,
☒ texnika sistemlərinin yeniləşməsi
☐ texnika nəslinin dəyişməsi,
☐ texnika nəslinin yeniləşməsi,

426 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☐ qanunauyğunluğun təsirinin nəticələri
☐ qanunauyğunluqdan istifadə
☐ qanunauyğunluqdan istifadə
☐ texniki liderlərin dəyişdirilməsi
☒ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi

427 Hansı makroinnovasiya strategiyası fundamental tədqiqatların dövlət, tətbiqi tədqiqatların özəl sektorda aparılmasını nəzərdə tutur

- ☐ Texnoloji mənimsəmə
☒ Mərhələli bölgü
☐ Təşəbbüsün ötürülməsi
☐ Texnoloji idxal
☐ Texnoloji ixrac

428 AR-da elmi-tədqiqatın proqram məqsədli maliyyələşməsi hansı qurum tərəfindən reallaşdırılır

- ☐ TQDK
☐ Nazirlər Kabineti
☐ AMEA-nın rəyasət heyəti
☒ Elmin İnkişaf Fondu
☐ Təhsil hazırlığı

429 Ölkənin elmi-texniki prioritetləri hansı yanaşma əsasında müəyyənləşir:

- ☐ Elmi
☐ İqtisadi
☐ Elmi iqtisad
☐ Siyasi,iqtisad

430 Investisiya layihələrini hər ikisi üzrə məsrəflər 10 mln manatdır və layihələrin reallaşma müddəti bir ildir. 1-ci layihə 2- il 5mln 3-cü il 5mln,4-cü il 3mln pul axını vəd edir.2-ci layihə 2- il 3mln, 3-cü il 5mln,4-cü 6 mln pul axını vəd edir. xərclərin ödəmə müddətinə görə hansı layihə effektivdir?

- ☐ layihələrin effektivlik səviyyəsini müəyyən etmək mümkün deyil
- ☒ 1-ci layihə
- ☐ 2-ci layihə
- ☐ hər iki layihə
- ☐ heçbir layihə effektiv deyil

431 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarım kəim olurlar) proqram idarə olunmanın üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır:

- ☐ Hamısı
- ☐ Heç biri
- ☐ elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktorlara);
- ☒ icra edici orqanlara
- ☐ icra edici aparatlara

432 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarım kəim olurlar) proqram idarə olunmanın üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır

- ☐ Heç biri
- ☒ elmi rəhbərlərə (baş və birinci konstruktorlara);
- ☐ elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktorlara);
- ☐ icra edici aparatlara
- ☐ Hamısı

433 İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarım kəim olurlar) proqram idarə olunmanın üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası prinsipinə riayət etmək lazımdır:

- ☐ Heç biri
- ☐ Hamısı
- ☒ sifarişçilərə
- ☐ elmi məsləhətçilərə (baş və birinci konstruktorlara);
- ☐ icra edici aparatlara

434 Layihə xərcləri 10 mln, hər il 5 mln olmaqla üç il ərzində 15 mln manat satış həcmi planlaşdırılır. Dəyişən xərclər satış həcmnin 50%-dir. Satış həcmi 10% azalanda, dəyişən xərclər 10% artanda layihənin xalis cari dəyəri nə qədər azalır?

- ☐ hər iki halda XCD sabit qalır.
- ☒ satış həcmi 10% azalanda Xcd 1,35 mln manat,dəyişən xərclər 10% artanda XCD 1,68 mln manat azalır.
- ☐ satış həcmnin 10% azalması XCD 1,5 mln. manat,dəyişən xərclərin 10% artması XCD-ni 1,2 mln manat azaldar.
- ☐ hər iki halda layihənin XCD-si 0,27 mln azalır
- ☐ hər iki halda XCD 1,43 mln manat azalır

435 x layihəsinin risklərinin ekspert qiymətləndirilməsinə görə 10% ehtimalla layihənin xaric cari dəyəri (xCD) 60 mln manat, 70% ehtimalla 50 mln manat,20% ehtimalla 30 mln manat olacaq. Layihənin gözlənilən qəirliliyini müəyyən edin.

- ☐ 40 mln manat
- ☐ 140 mln manat ,
- ☐ 45 mln manat
- ☐ 35 mln manat
- ☒ 47 mln manat.

436 altıncı texnoloji sistemin strukturuna aid deyil

- ☐ insan və heyvanların genetik mühəndisliyi

- ☐ nanotexnologiyalar
- ☒ səviyyəli informasiya,
- ☐ qlobal informasiya şəbəkələri
- ☐ alternativ energetika

437 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☐ investisiya dəyişmələri,
- ☐ innovasiya dəyişmələri,
- ☒ investisiya riskləri
- ☐ investisiya təlatümü,
- ☐ innovasiya təlatümü,

438 Ölkənin elmi-tədqiqat sferasının vəziyyətinin qiymətləndirilməsində hansı göstərici çox az əhəmiyyətə malikdir

- ☐ Elmi kadr heyətinin yaş strukturu
- ☐ Patentlərin say
- ☐ Elmi-tədqiqat məsrəflərinin ÜDM-də payı
- ☐ Hərbi xarakterli elmi-tədqiqat məsrəflərinin həcmi
- ☒ Elmi kadr heyətinin gender strukturu

439 Sadalananlardan hansı makroinnovasiya strategiyalarına aid deyil:

- ☒ Texnoloji qapalılıq
- ☐ Mərhələli bölgü
- ☐ Təşəbbüsün ötürülməsi
- ☐ Texnoloji idxal
- ☐ Texnoloji ixrac

440 Sadalananlardan hansı ABŞ-nın elmi-tədqiqat prioritetlərinə aid deyil:

- ☐ Qlobal informasiya şəbəkələri
- ☐ İqlim dəyişmələri
- ☒ Neft-kimya tədqiqatları
- ☐ Nanotexnologiyalar
- ☐ Antiterror xarakterli tədqiqatlar

441 Layihə riski hansı metodla qiymətləndirilmir?

- ☐ həssaslığın təhlili
- ☐ »monte-karlo»
- ☐ ssenari təhlili
- ☐ qərarlar ağacının təhlili
- ☒ xalis cari dəyər metodu.

442 Sadalananlardan hansı Azərbaycanda investisiya risklərinə aid deyil

- ☐ müəssisədaxili risk
- ☐ hazır məhsulun qiymət riski
- ☒ kriminal riski
- ☐ bazardakı tərəddüdlər
- ☐ istəsal faktlarının qiymət riski

443 Risk nədir?

- ☐ təhlükəli şərait
- ☒ itki və zərərlərə səbəb olan hadisələrin başverməsi ehtimalı
- ☐ qeyri-müəyyənlik
- ☐ Itki, zərər
- ☐ əlverişsiz şərait

444 Korporasiyanın əhmiyyətinin β əmsali 0,8-dir. Dövlət xəzinə istiqrazları üzrə gəlirlilik 5%, qiymətli kağızlar bazarı üzrə orta gəlirlilik 15%-dir.

- ☐ 16%
- ☐ 10%
- ☐ 9%
- ☐ 20%
- ☒ 13%

445 Müəssisə investisiya layihəsini reallaşdırmaq üçün 15% dərəcə ilə kredit əldə edir. Mənfəətdən verginin 20% olduğunu nəzərə alıb, borc kapitalının dəyərini müəyyən edin.

- ☒ 12%
- ☐ 15%
- ☐ 10%
- ☐ 11%
- ☐ 13%

446 Layihənin maliyyələşdirilməsi üçün 30% borc kapitalındakı, 30% səhm buraxılışı hesabına maliyyədən, 40% müəssisənin mənfəətdən istifadə planlaşdırılır. Borc kapitalının dəyəri 15%, səhmdar kapitalının dəyəri 10%, bölünməmiş mənfəətin dəyəri 17%-dir. Layihə kapitalının dəyərini müəyyələşdirin

- ☐ 15,6%
- ☐ 15%
- ☐ 10%
- ☐ 17%
- ☒ 14,3%

447 Layihənin məsrəfi 10 mln manat, istifadə olunan kapitalın dəyəri 10%, 3 il ərzində hər il pul daxilolmaları 5 mln manat planlaşdırılır. Layihənin rentabellilik indeksini müəyyən edin.

- ☐ 1,5
- ☒ 1,24
- ☐ 1,6
- ☐ 1,4
- ☐ 1,1

448 Layihə üzrə məsrəflər 12,7 mln manatdır. Layihə növbəti 3 ildə Hər il 5,5 mln manat pul daxilolması vəd edir. Layihənin daxili mənfəət normasını müəyyənləşdirin.

- ☐ 11%.
- ☐ 10%
- ☐ 15%
- ☐ 14%
- ☒ 12%

449 Müəssisə 2 layihə planlaşdırır. Hər iki layihə üzrə məsrəflərdən 10 mln manatdır. İkinci layihə növbəti 3 ildə hər il 5 mln manat, ikinci layihə hər il 5,3 mln manat pul daxil olması vəd edir. Birinci layihə üzrə maliyyə kapitalının dəyəri 10%, ikinci layihə üzrə 12%-dir. Layihələrdən hansının nə qədər səmərəli olduğunu xalis cari dəyər metodu əsasında müəyyən edin.

- ☐ İkinci layihə 0,9 mln manat səmərəlidir.
- ☐ Hər iki layihə üzrə effektivlik eynidir.
- ☐ Birinci layihə ikincidən 1mln manat səmərəlidir
- ☐ Birinci layihə ikincidən 0,3 mln manat çox səmərəlidir.
- ☒ İkinci layihə birincidən 0,3 mln manat səmərəlidir.

450 Müəssisə 2 alternativ layihədən birini seçmişdir. Hər iki layihə üzrə xərclər 10 mln manat planlaşdırılıb. Layihələrə sərf olunaacaq kapitalın dəyəri 10%-dir. Layihələr 1 ilə gərcəkləşəcək. növbəti ildə birinci layihə üzrə 5 mln, ikinci layihə üzrə 4mln pul axını planlaşdırılır. Sonrakı ildə birinci layihə 6 mln, ikinci layihə 7 mln pul axını vəd edir. Sonuncu ildə birinci layihə üzrə 5 mln ikinci layihə 5,5 mln pul daxil olması planlaşdırılır. xalis cari dəyər metodu əsasında layihələrin səmərəliliyini müəyyən edin.

- ☐ Birinci layihə üzrə XSD 3,3 mln, ikinci layihə üzrə XSD 4,1 mln manat
- ☐ Birinci layihənin XSD-si 3,26 mln, ikinci layihənin XSD-si 3,4 mln manat
- ☒ Birinci layihə üzrə XCD 3,26 mln, ikinci layihə üzrə 3,56 mln
- ☐ Birinci layihə üzrə XSD 3,0 mln, ikinci layihə üzrə 3,56 mln
- ☐ Birinci layihə üzrə XSD 4 mln, ikinci layihə üzrə 3 mln manat

451 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☒ investisiyaların inkişafının dəyişməsi
- ☐ istehsal üsullarının dəyişməsi
- ☐ iqtisadiyyatın səmərəliliyinin yüksəldilməsində elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- ☐ əmtəələrin rəqabətlik qabiliyyətinin artmasında elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- ☐ xidmətlərin rəqabətlik qabiliyyətinin artmasında elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu

452 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- ☐ qlobal tibbi informasiya sistemləri
- ☐ internet informasiya sistemləri,
- ☐ məlumat bazaları
- ☒ qeyri istehsalat sferasının texnologiyaları
- ☐ elmin komp yuterləşdirilməsi,

453 beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- ☒ ev informasiya sistemləri,
- ☐ mikroelektronika, mikroprosessor texnikası
- ☐ mikroorqanizmlərin genetik mühəndisliyi,
- ☐ biotexnologiya
- ☐ 1 səviyyəli informasiya,

454 XXI əsrin əvvəllərində dünya üzrə elmi-tədqiqat xərcləri ÜDM-nin 2,36 % səviyyəsində olub. 2010-cu ildə ölkədə 40 mld manat ÜDM istehsal olunub. 2015-ci ildə ÜDM –in 20 % artımı planlaşdırılır. Orta dünya səviyyəsində maliyyələşdirmədə 2015-ci ildə Azərbaycanın elmi-tədqiqat xərclərini nə qədər olar

- ☐ 1,5 mld manat
- ☒ 1 mld 133 mln manat,
- ☐ 1mld 116 mln manat.
- ☐ 1,1 Mld manat
- ☐ 1mld 200 mln manat

455 XXI əsrin əvvəlində əksər inkişaf etmiş ölkələrdə elmin maliyyələşməsinin 70-80 % özəl bölmənin, 20-30 % dövlət büdcə vəsaitlərinin payına düşüb Azərbaycanda büdcə vəsaitlərinin payı mütləq əksəriyyətdir. Bu baxımdan elmi-texniki inkişafın strateji planlaşdırılmasının əsas məqsədlərindən biri nə olmalıdır?

- ☐ ümumiyyətlə elmi-tədqiqat aparılmaması
- ☐ elmə büdcə xərclərinin azaldılması
- ☐ bir çox tədqiqat layihələrinin büdcə maliyyələşməsindən imtina
- ☐ əksər elmi-təşkilatların müxtəlif dövlət müəssisələrinin tabeciliyinə verilməsi
- ☒ «elmi-tədqiqat- xüsusi sektor» qarşılıqlı əlaqələrin formalaşması

456 Azərbaycanda elmi-tədqiqat xərclərinin 60%-dən çoxu əmək haqqı xərclərinə, cəmi 2,7% avadanlıq xərclərinə sərf olunur. İnkişaf etmiş ölkələrdə əmək haqqı xərcləri məcmu xərclərin 30%-ni, avadanlıq xərcləri 30-40 %-ni təşkil edir. Elmi-texniki sektorun inkişafının strateji planlaşdırılması zamanı hansı tədbirlərin görülməsi vacibdir?

- ☐ elmin maliyyələşməsində dövlət sektorunun daha fəal iştirakı.
- ☒ elmi maliyyələşməsini gücləndirməklə birgə kadr potensialı sayının optimallaşdırılması
- ☐ əmək haqqı xərclərinin mütləq azaldılması
- ☐ tədqiqat sferasında kütləvi ixtisar aparılması
- ☐ elmi-tədqiqat sferasına özəl sektorun maliyyə vəsaitlərinin cəlbə

457 Elmi-texniki fəaliyyətin planlaşdırılmasında istifadə edilən göstəricilərə aid deyil

- ☐ elmi-tədqiqat işlərinə məsrəflərin mütləq həcmi və ÜDM-də payı
- ☐ elmi-tədqiqat sferasında məşğulları mütləq və nisbi sayı
- ☐ elmi-tədqiqat xərclərinin fundamental, tətbiqi, konstruktor-layihələndirmə istiqamətləri üzrə strukturu.
- ☒ elmi-tədqiqat xərclərinin uzunmüddətli trendi
- ☐ elmi-tədqiqat xərclərinin maliyyələşmə mənbələrinə görə strukturu

458 Altıncı elmi-texnoloji sistem mərhələsinə elmi-texniki inkişafı strateji planlaşdırma və proqramlaşdırmada hansı məsələlərin həllinə ehtiyac yoxdur?

- ☐ fundamental tədqiqat nəticələrinə uyğun olaraq təcrübə-konstruktor işlərinin aparılması mexanizmlərinin müəyyənəlməsi
- ☐ prioritet tədqiqatların nəticələrinin innovasiya prosesinə cəlbə üçün fəaliyyət istiqamətləri və resursların müəyyənəlməsi
- ☐ nanotexnologiya, alternativ yanacaq mənbələri, gen mühəndisliyi tədqiqatları üzrə prioritetlərin seçilməsi.
- ☒ plastik kütlü texnologiyaların yeniləşdirilməsi üzrə tədqiqatların aparılması
- ☐ yeni texnika-texnologiyaların innovasiya mənimsənilməsinin mexanizmlərinin müəyyənəlməsi

459 Altıncı elmi-texnoloji sistemin prioritet tədqiqat istiqamətlərinə aid deyil?

- ☐ gen mühəndisliyi
- ☐ nanotexnologiyalar
- ☒ mikroelektronika
- ☐ qlobal informasiya şəbəkələri
- ☐ alternativ yanacaq növləri ,

460 Beşinci elmi-texnoloji sistemdə prioritet elmi-tədqiqat istiqamətləri hansılardır?

- ☐ biotexnologiya, neft-kimyateknologiyaları, yarımkəcicilər,atom enerjisi
- ☒ mikroelektronika, biotexnologiya, informatika, kosmik texnologiyalar
- ☐ elektron hesablama texnikası, atom enerjisi, plastik kütlələr, kosmik texnologiyalar.
- ☐ elektronika, atom enerjisi, neft yanacağı, elementar hissəciklər
- ☐ yarımkəcicilər, neft-kimya texnologiyaları, elektronika, kompüter texnologiyaları

461 Sadalananlardan hansı ölkədə elmi-texniki tərəqqinin strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması zamanı nəzərə alınmır?

- ☐ ölkə əhalisinin təbii hərəkətinin dinamikası
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin liderlik edən istiqamətlərini
- ☐ ölkənin əmək, təbii, maliyyə resurslarının həcmi
- ☐ ölkənin georolitik və təbii-coğrafi şəraiti
- ☒ ölkənin inzibati-ərazi quruluşu

462 Elmi-texniki tərəqqinin qanunauyğunluqlarına aiddir

- ☐ elmi-texniki dinamikanın dövrülyü, texnoloji liderlərin dəyişməsi, fundamental tədqiqatlara artan tələbat
- ☒ elmi-texniki dinamikanın dövrülyü, texnogenezi, qanunauyğunluqları, yeni texnikanın mütləq və nisbi ucuzlaşması qanunauyğunluqları, texnoloji liderlərin dəyişməsi
- ☐ Texnogenezinin qanunauyğunluqları, fundamental tədqiqatlara artan tələbat, elmin maliyyələşməsində dövlətin üstün iştirakı
- ☐ fəaliyyət göstərən istehsal güclərinin texniki rekonstruksiyasının reallaşması
- ☐ texnogenezi qanunauyğunluqları, texnoloji liderlərin dəyişməsi, elmin maliyyələşməsində dövlətin üstün iştirakı

463 Layihələrin seçilməsi və proqramların təşhif olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- ☐ resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

- ☐ perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- ☒ resurslarla, ilk növbədə vətən (yerli) resurslarla (intellektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) təminatlılığı;

464 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiyası və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ☐ əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- ☐ maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- ☐ maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- ☐ büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- ☒ əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iştirakçılarının özünümaliyyələşdirilməsi

465 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiyası və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ☐ əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- ☐ maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- ☒ büdcə maliyyələşdirilməsi (federal, regional, bələdiyyə büdcələri) qeyfi-kommersiya xarakterli layihələr üçün, eləcə də start dövründə kommersiya xarakterli iri layihələr üçün;
- ☐ büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- ☐ maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;

466 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiyası və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ☐ əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi
- ☒ maraqlı olan xarici investorların investisiyaları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- ☐ büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- ☐ maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- ☐ maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);

467 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiyası və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ☒ maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların investisiyaları;
- ☐ əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- ☐ maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- ☐ maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- ☐ büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları

468 Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiyası və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ☐ büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- ☐ əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- ☒ qeyri-büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, sosial fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- ☐ maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- ☐ maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;

469 Layihələrin seçilməsi və proqramların təşhii olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- ☒ effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), sosial, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);

- ☐ effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- ☐ resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;
- ☐ perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;

470 Layihələrin seçilməsi və proqramların təşhif olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- ☐ perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- ☒ texnika və texniki ukladların (sistemlərin) nəslinin dəyişmə ritminin nəzərə alınması ilə proqram məhsullarının texnoloji səviyyəsi və rəqəbatqabiliyyəti;
- ☐ effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- ☐ resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;

471 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☐ elmi paradigmlərin dəyişməsi
- ☐ elmi inqilabçılar
- ☐ elmi paradigmlərin növbəliliyi
- ☐ istehsal üsullarının yeniləşməsi,
- ☒ istehsal üsullarının tərəqqisi

472 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☐ elmin inkişafının dövriliyi
- ☐ investisiyaların inkişafının dövriliyi
- ☒ texnolojiyanın dövriliyi
- ☐ innovasiya inkişafının dövriliyi
- ☐ texnikanın inkişafının dövriliyi

473 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☒ innovasiya – investisiya proqramları
- ☐ biliklərin təzələnməsi
- ☐ biliklərin periodik (dövri) yeniləşməsi,
- ☐ biliklərin kumulyativ cəmlənməsi,
- ☐ innovasiya – investisiya böhranları

474 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☐ məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- ☒ iqtisadi artımın əsas amilləri
- ☐ iqtisadi artımın əsas mənbəyi
- ☐ elmin qabaqlayıcı inkişafı
- ☐ məhsulların rəqəbat qabiliyyətinin artması

475 Innovasiya sektorunun funksiyalarına aid deyil?

- ☐ fəaliyyət göstərən istehsal güclərinin texniki rekonstruksiyasının reallaşması
- ☐ ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin təmini
- ☒ pərakəndə ticarət obyektlərinin tikintisi
- ☐ elmi-texniki nailiyyət və kəşflərin yeni texnika və texnologiyalar şəklində mənimsənilməsinin şəyata keçirilməsi.
- ☐ iqtisadiyyat sahələrində əsas fondların innovasiya yeniləşməsi

476 Innovasiya sektoruna aid deyil

- ☐ maliyyə sferası
- ☐ elm və elmi xidmətlər sferası
- ☐ informasiya kompleksi
- ☐ yeni məhsullar istehsal edən sferalar
- ☒ pərakəndə ticarət sferası.

477 Innovasiya fəaliyyəti özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ yeni texnoloji strukturdur.
- ☐ yeni idarəetmə üsullarının tapılmasıdır
- ☐ elmi-texniki tədqiqatlar aparılmalıdır
- ☒ məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artırılması, gəlirlərin yüksəlməsi və digər effektlər əldə etmək üçün elmi-texniki nailiyyətlərdən istifadədir
- ☐ yeni bazarlara çıxışdır

478 Elmi-texniki tərəqqinin proqnozlaşdırma, strateji planlaşdırılma və proqramlaşmasını cətinləşdirən faktorlar hansılardır?

- ☒ sadalananların hamısı
- ☐ innovasiya fəaliyyətinin risklilik səviyyəsinin yüksəkliyi
- ☐ köhnəlmiş elmi nəzəriyyədən kənarlaşmadakı ətalətlilik
- ☐ kəşf və ixtiraları öncə müəyyənləşdirmək cətinliyi
- ☐ sadalananlardan heç biri

479 İnvestisiya layihələrinin reallaşdırılmasının əsas strateji məqsədi nədir?

- ☐ müəssisənin kadr heyətinin peşəkarlıq səviyyəsini yüksəltmək.
- ☐ müəssisənin sosial məsuliyyətini artırmaq
- ☐ müəssisənin istehsal gücünü artırmaq
- ☐ müəssisənin satış bazarlarını genişləndirmək
- ☒ müəssisənin dəyərini maksimallaşdırmaq

480 İnvestisiya prosesinin mərhələsinə aid deyil

- ☒ layihənin kadr heyətinin fərdi maraqlarının formalaşdırmaq.
- ☐ layihənin maliyyələşmə planının formalaşması
- ☐ marketinq tədqiqatlarının aparılması
- ☐ layihənin məqsədinin müəyyənəlməsi
- ☐ layihənin təqvim planının formalaşması

481 İnvestisiya layihəsi üzrə məsrəflər 10 mln manat, daxilolmalar növbəti üç ilin hər ilində 5 mln manatdır, daxilolmaların 1 ilində inflyasiya 5%, 2 ilində 10%, 3 ilində 8% olacaq. Real xalis cari dəyəri (xCD-ni) müəyyənəldirin.

- ☐ 0,43 mln manat
- ☒ 1,57 mln manat
- ☐ 2,21 mln manat
- ☐ 2,43 mln manat
- ☐ 1,65 mln manat

482 Azərbaycanın investisiya mühitində hansı amil xarici investisiya axınına müsbət təsir göstərmir?

- ☒ daxili bazarın həcmi
- ☐ vergi sisteminin sabillik səviyyəsi
- ☐ sosial gərginlik səviyyəsi
- ☐ inflyasiya səviyyəsi
- ☐ mənfəət norması səviyyəsi

483 Azərbaycan Respublikasında investisiya layihələri üçün hansı risk xarakterik deyil?

- ☒ vergi riski.
- ☐ marketinq riski,
- ☐ ödəniş qabiliyyəti riski,
- ☐ müəssisənin maliyyə qeyri-stabilliyi riski,
- ☐ faiz dərəcəsi riski

484 İnvestisiya layihəsinin maliyyə planına hansı bölmələr aiddir?

- ☐ vergi ödənişləri və faiz ödənişləri.
- ☐ layihə üzrə pul daxilolmaları və istehsalın natural göstəriciləri,
- ☐ layihə məsrəfləri və texnoloji normativlər
- ☒ layihə məsrəfləri və layihənin reallaşması nəticəsində pul daxilolmaları.

- ☐ layihə məsrəfləri və istehsal resursları istifadəsinin natural göstəriciləri,

485 Investisiya layihələrinin ən vacib elementlərinə aid deyil?

- ☐ b və v
☐ layihənin təqdimat planı
☐ layihənin maliyyə planı
☐ Layihənin təqvim planı
☒ a və b

486 Investisiya layihələrinin risklərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunan monte-kerlo metodu özündə nəyi birləşdirir?

- ☒ həssaslığın təhlili və ehtimalların paylanması təhlili metodlarını
☐ ehtimalların paylanması və rentabellik indeksi metodlarını
☐ həssaslığın təhlili və daxili mənfəət metodlarını,
☐ ekspert qiymətləndirilməsi və orta mənfəət metodunu,
☐ qeyri-müəyyənlik və rentabellik indeksi metodlarını

487 x layihəsinin gözlənilən qəlirliliyi 47 mln manat, baş vermə ehtimalı 10 % olan yaxşı vəziyyət üzrə xalis cari dəyər (xCD) 60 mln manat, 70 % olan adi vəziyyət üzrə 50 mln manat, 20 % olan pis vəziyyət üzrə 30 mln manatdır. Qəzlənilən qəlirlilikdən standart kənarlaşmanı müəyyən edin.

- ☐ 10 mln manat
☐ 12 mln manat
☒ 9 mln
☐ 11 mln manat,
☐ 14 mln manat

488 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☒ texniki sistemlərin seçilməsində təbii bazar amilləri
☐ istehsal olunan məhsulların qiymətlərinin azaldılması
☐ istehsal olunan məhsulların məsrəflərinin azaldılması
☐ texniki sistemlərin seçilməsində kor -təbii bazar seçimləri
☐ məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması

489 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☒ texnoloji prinsiplərin dəyişməsi
☐ texnoloji proseslərin yeniləşməsi,
☐ texnoloji qaydaların dəyişməsi
☐ texnoloji qaydaların yeniləşməsi,
☐ texnoloji proseslərin dəyişməsi

490 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☒ texnoloji sistemlərin dəyişdirilməsi
☐ texnikanın nisbi ucuzlaşdırılması
☐ texnikanın mütləq ucuzlaşdırılması
☐ texnogenezin (yeni texnikanın yaranması, rolu
☐ elmi liderlərin dəyişdirilməsi

491 elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- ☒ biliklərin yararlılığı
☐ texniki sistemlərin dinamikasında irslik
☐ texniki sistemlərin dinamikasında dəyişkənlik
☐ biliklərin yığılması
☐ texniki sistemlərin seçilməsində məqsədyönlü istiqamətlik

492 Layihələrin seçilməsi və proqramların təşhif olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- ☐ effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- ☐ resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;
- ☐ perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- ☒ perspektivli bazar boş yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;

493 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ 750
- ☐ 1500
- ☐ 1200
- ☒ 900
- ☐ 1600

494 Yüksəkinkışaf etmiş ölkələr üzrə yüksək texnologiyalı məhsul ixracı 1 trl. 170 mld dollar olub. Azərbaycanın bu səviyyəyə yüksəlməsi üçün lazım olan yüksək texnologiyalı məhsul ixracı həcmi müəyyən edin (inkışaf etmiş ölkələrinə halisi 1 mld, Azərbaycanın əhalisi 9 mln nəfərdir)

- ☒ 10 mld 530 mln dollar
- ☐ 9 mld dollar
- ☐ 15 mld 130 mln dollar
- ☐ 1 mld 170 mln dollar
- ☐ 11 mld dollar

495 Sadalananlardan hansı elmi-texniki inkişafın dövlət tənzimlənməsi siyasətinə aid deyil?

- ☒ idxal olunan elmi-tədqiqat təyinatlı avadanlıqlara gömrük rüsumunun artırılması
- ☐ prioritet elm sahələri üzrə kədr hazırlığı
- ☐ elmi-texnoloji təşkilatlara vergi güzəşti
- ☐ sürətli amortizasiya siyasəti
- ☐ elmi işçilərin əməyinin stimullaşdırılması

496 Ölkənin elmi-texniki inkişaf strategiyasına sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ ali təhsil sferasında elmi-tədqiqat fəaliyyətinin genişlənməsi
- ☐ «elmi-tədqiqat xüsusi sektor» qarşılıqlı əlaqələrinin formalaşması
- ☐ ölkənin maddi, təbii, maliyyə və s. Resurslarına uyğun elmi-prioritetlərin seçilməsi
- ☐ elmi-tədqiqat işlərinin maliyyələşməsində proqram məqsədli metoda keçid
- ☒ elmi-tədqiqat işlərinin yalnız dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi

497 Elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin səmərəliliyini müəyyənləşdirən göstəricilərə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ elmi-tədqiqat və konstruktor-layihə işlərinin tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə
- ☐ ixtiraların, kəşflərin sayı
- ☐ proqramın nəticələrinin effektivliyi
- ☒ ticarət markaları və ya faydalı modellərin yaş strukturu
- ☐ əhalinin 1000 və ya milyon nəfərinə düşən patentlərin sayı

498 Elmi-texniki proqramın məqsədi formalaşarkən hansı faktor nəzərə alınmır?

- ☒ proqramın icrasında iştirak edən özəl qurumların təşkilati-hüquqi forması
- ☐ ölkənin ümumi sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası
- ☐ proqram üzrə potensial icracıları
- ☐ proqramın resurs təminatı
- ☐ proqramın nəticələrinin effektivliyi

499 Elmi-texniki inkişafın strateji proqramlaşdırılması hansı ardıcılıqla həyata keçirilir?

- ☐ elmi prioritetlərin müəyyən olunması, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması
- ☒ elmi prioritetlərin və məqsədlərin müəyyənəlməsi, proqramın icra strukturlarının müəyyənəlməsi, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın monitorinqi və nəticələrinin qiymətləndirilməsi
- ☐ proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın nəticələrinin qiymətləndirilməsi
- ☐ proqramın icra strukturunun müəyyənəlməsi, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın qiymətləndirilməsi

- ☐ elmi prioritetlərin müəyyən olunması, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, nəticələrin qiymətləndirilməsi

500 xx əsrin əvvəllərində dünya üzrə ölkə rezidentləri tərəfindən 936 min patent müraciəti olub. 2009-cu ildə Azərbaycanda 211 ixtira patenti verilib. Bu nəticəni necə qiymətləndirmək olar?

- ☐ zəif
☐ yaxşı
☒ çox zəif.
☐ məqbul
☐ yüksək

501 Elmi-tədqiqat sferasının inzibati-təşkilati maliyyələşdirilməsi nəyi nəzərdə tutur?

- ☒ ayrı-ayrı elmi müəssisə və təşkilatların maliyyələşdirilməsinə
☐ ayrı-ayrı elmi layihələrin maliyyələşməsinə
☐ kommersiya təşkilatlarının tabeciliyindəki elmi qurumların maliyyələşdirilməsinə
☐ elmi-tədqiqatın müxtəlif nazirliklər üzrə maliyyələşdirilməsinə
☐ sahə elmi-tədqiqat institutlarının maliyyələşdirilməsinə

502 Azərbaycanda dövlət dövlət elmi-tədqiqatın proqram-məqsədli maliyyələşməsi üzrə nə qədər vəsait ayırır?

- ☐ 2 mln manatdan çox
☐ 80 mln manatdan çox
☒ 6 mln manatdan çox
☐ 25 mln manatdan çox
☐ 45 mln manatdan çox

503 Azərbaycanda elmi-tədqiqat sferasının proqram-məqsədli maliyyələşdirilməsi prinsipini nə vaxtdan tətbiq edir?

- ☐ 2011-ci ildən
☐ 2008-ci ildən
☐ 2005-ci ildən
☒ 2010-cü ildən
☐ 1999-cu ildən

504 Elmi-tədqiqat sferasının proqram-məqsədli maliyyələşməsi nəyi nəzərdə tutur?

- ☒ yalnız konkret elmi-tədqiqat layihələrinin maliyyələşdirilməsi.
☐ yalnız kommersiya müəssisələrinin daxilindəki elmi qurumların maliyyələşdirilməsinə
☐ ayrı-ayrı elmi müəssisələrin maliyyələşdirilməsinə
☐ Yalnız MEA-nın maliyyələşdirilməsinə
☐ yalnız ali təhsil sektorundakı tədqiqatların maliyyələşməsinə

505 Azərbaycan elmi-tədqiqat sferasında tədqiqatçı heyətinin 21% ictimai və humanitar elmi sahələrində cəmləşib. İnkişaf etmiş ölkələrdə bu göstərici 7-9 % arasında dəyişir. Elmi-tədqiqat sferasının inkişafının strateji planlaşdırılması zamanı hansı tədbirlər nəzərdə tutulmalıdır?

- ☐ Humanitar tədqiqatların əksər istiqamətlərindən imtina.
☒ humanitar sahələr üzrə aspirant və doktorantların qəbul planın azaldılması
☐ humanitar elmi-tədqiqat sahələrinə maliyyə ayırımlarının mütləq həcmnin azaldılması və humanitar tədqiqat istiqamətlərinin optimallaşdırılması
☐ humanitar elmi-tədqiqat sferasında kütləvi ixtisaslar aparılması
☐ humanitar elmi-müəssisələrinin özünümaliyyələşmə prinsipi əsasında fəaliyyəti.

506 Elmi-tədqiqat proqramlarının hazırlanmasında daha çox istifadə edilən metodlardan biri hansıdır?

- ☐ trend metodu
☐ mexaniki ekstrapolyasiya
☐ barometrik metod
☐ normativ metod
☒ Forsayt metodu

507 Büdcə təyinatlı modelində istifadə edilən k əmsalı nəyin əsasında müəyyənləşir?

- ☒ transfert alan ərazi vahidinin şəhər və ya digər yaşayış məntəqəsinə mənsub olması əsasında
☐ transfert alan regionun əhalisinin sayı əsasında

- ☐ transfert alan region və ya yaşayış məntəqəsinin iqtisadi inkişaf səviyyəsi əsasında
- ☐ region əhalisinin yerli xüsusiyyətləri əsasında
- ☐ transfert alan regionun ərazisinə əsasən

508 Üfüqi büdcə tarazlaşdırılması.....

- ☐ hər bir regionun büdcə xərclərinin artırılmasıdır
- ☐ hər bir regionun büdcə xərclərinin itxıdır
- ☐ hər bir regionun eyni həcmdə transfert olmasıdır
- ☒ ayrı-ayrı regionların büdcə xərcləri üzrə differensasiyanın aradan qaldırılmasıdır
- ☐ bir regiondan digər regiona maliyyə vəsaitlərinin transfertidir

509 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- ☐ sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- ☐ texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- ☐ təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqəbat qabiliyyəti).
- ☒ təbii-ekoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi.
- ☐ iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

510 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- ☐ sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- ☐ texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- ☐ təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqəbat qabiliyyəti).
- ☒ texnoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqəbat qabiliyyəti)
- ☐ iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

511 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ☐ ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- ☐ hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
- ☐ iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- ☒ əhalinin pul gəlirləri – nominal, real və əhalinin hər nəfərinə düşən, əmək haqqı, təqaüd və digər sosial ödəmələr, sahibkarlıq fəaliyyətindən və mülkiyyətdən gəlirlər; sərəncamda olan pul gəlirləri – məcburi ödəmələri və üzvlük haqqlarını çıxmaqla;
- ☐ adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)

512 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır

- ☐ sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- ☐ texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- ☐ təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqəbat qabiliyyəti).
- ☒ mənəvi sfera - sosial mədəni strukturun üstünlüyü, mədəniyyət, elm, kəşf təhsil cəmiyyətinin mənəvi vəziyyətinin inkişaf səviyyəsi, dini həyatın fəallığı və onun cəmiyyətə təsiri, ideoloji vəziyyət, sivilizasiya dəyərli sistemi.
- ☐ iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

513 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- ☐ texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- ☒ sosial-siyasi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- ☐ sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- ☐ iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
- ☐ təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).

514 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- ☐ sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- ☐ texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- ☐ təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- ☒ iqtisadi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- ☐ iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

515 əhəlinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ☐ ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
- ☐ hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
- ☐ iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
- ☒ hesablanmış və real təqaüdlərin orta həcmi;
- ☐ adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhəli gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhəli gəlirlərinə nisbəti)

516 Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- ☐ sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
- ☐ texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
- ☐ təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- ☒ demoqrafik – əhəlinin sayı və dinamika sürəti, onun quruluşu, miqrasiya prosesləri;
- ☐ iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.

517 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☐ dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- ☒ inkişafın maliyyə bazası – büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

518 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☐ dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- ☒ inkişafın maliyyə bazası – valyutaların məzənnələri.

- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

519 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☐ dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- ☒ inkişafın maliyyə bazası – pul aqreqatları.
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

520 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☒ inflyasiya parametrləri;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

521 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☒ qiymət dinamikası;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

522 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☒ iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

523 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☒ fond tutumu tutumudur;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

524 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;

- ☒ əmək məhsuldarlığıdır;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

525 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☒ Milli iqtisadiyyatın effektivliyidir;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

526 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☒ material tutumu tutumudur;

527 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☒ iqtisadi inkişafın resurs bazası – elmi texniki potensial;
- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

528 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☒ iqtisadi inkişafın resurs bazası – əmək və təbiət;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

529 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☒ iqtisadi inkişafın resurs bazası – investisiyalar və onların mənbələri;
- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

530 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- ☒ dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

- ☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;

531 İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:

- ☐ dövlətin milli iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
☐ xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
☐ siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
☒ ÜDM, ÜMM eləcə də onların vacib struktur elementlərinin miqyası və artım templəri;

532 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ☐ hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
☐ adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
☒ ev təsərrüfatlarının faktiki istehlakı (alınan öz təsərrüfatında istehsal olunan əmtəə və xidmətlərin dəyərini, həmçinin alınan sosial transfertlərin və güzəştləri)
☐ ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
☐ iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;

533 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ☐ ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
☒ adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (10% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 10 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
☐ iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
☐ hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;
☐ adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)

534 Vertikal maliyyə tarazlaşdırılması.....

- ☐ bir regiondan digər regiona maliyyə vəsaitlərinin transferidir
☐ regionlarda hər nəfərə düşən maliyyə xərclərinin bərabərləşməsidir
☒ Mərkəzi büdcədən verilən transfertlərin həcmi, ayrı-ayrı regionların transfert gəlirlərinin cəminə bərabər olmasıdır.
☐ hər bir regionun bərabər həcmdə transfert almasıdır
☐ hər bir regionun ehtiyacına mütənasib transfert olmasıdır

535 Reipesient region nədir?

- ☒ gəliri xərcindən çox olan region
☐ zəif iqtisadiyyata malik olmayan region
☐ təbii və əmək resursları ilə zəngin olmayan region
☐ aqrar region
☐ yüngül sənaye regionu

536 Donor-region nədir?

- ☐ güclü iqtisadiyyata malik region
☒ gəliri xərclərini ödəməyən və buna görə mərkəzi hökumətdən vəsait alan region
☐ yüksək büdcə gəlirinə malik olan region
☐ zəngin ehtiyatlara malik olmayan region
☐ zəngin ehtiyatlara malik region

537 Regional inkişaf proqnozlaşdırılması zamanı hansı qrup göstəricilərdən istifadə edilmir?

- ☐ baza ilinə aid giriş göstəriciləri
☐ ekspert qiymətləndirilməsi yolu verilən ssenari göstəriciləri
☐ proqnozlaşdırma dövrünün sonuna olan çıxış göstəriciləri

- ☐ regionun xüsusiyyətlərinə müvafiq region inkişaf indikatorları
- ☒ 10 il öncəki retrospektiv göstəricilər

538 Regional inkişafın strateji bazası olan regional sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması mərhələsinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ məqsədli proqramların hazırlanması
- ☐ dövlətin ümumi inkişaf planı daxilində regionların sosial-iqtisadi inkişaf göstəricilərinin müəyyən edilməsi
- ☒ 10 illik retrospektiv göstəricilərinin təhlili
- ☐ regional proqnoz göstəricilərinin təhlili
- ☐ regional inkişaf göstəricilərinin ilkin proqnozlarının hazırlanması

539 Regionların inkişafının strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə olunmur?

- ☐ regionun demoqrafik göstəriciləri
- ☒ regionlarda yerli ödənişlərin mütləq və nisbi həcmi
- ☐ regionda adambaşına ÜDM
- ☐ regional investisiyaların mütləq və nisbi həcmi
- ☐ region əhalisinin səhiyyə və təhsil xidmətləri ilə təminatı

540 ərazi və əhalisinə görə Azərbaycanın ən böyük iqtisadi rayonu hansıdır?

- ☐ Abşeron
- ☐ Gəncə-Qazax
- ☐ Şəki-Zakatala
- ☒ Aran
- ☐ Lənkəran

541 Azərbaycan Respublikası regionlarının 2004-2008-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Dövlət Proqramı nın əsas vəzifələrinə sadalananlardan hansı aid deyildir?

- ☐ regionlarda investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq
- ☐ yerli resurslardan istifadənin səmərəsini artırmaq
- ☐ yeni iş yerləri açmaq
- ☒ ölkədaxili miqrasiyanın qarşısını almaq
- ☐ regionlarda sosial və istehsal infrastrukturunu inkişaf etdirmək

542 Regional inkişafın planlaşdırılmasında.....

- ☐ strateji planlaşdırma və məqsədli proqramlaşdırmadan istifadə edilir
- ☐ yalnız indikativ planlaşdırma metodundan istifadə olunur
- ☒ strateji, indikativ planlaşdırmadan və məqsədli proqramlardan istifadə edilir
- ☐ indikativ planlaşdırma və məqsədli proqramlardan istifadə edilir
- ☐ yalnız məqsədli proqramlardan istifadə olunur

543 Regional siyasətin məqsədinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ regionların iqtisadi potensialının inkişaf etdirilməsi
- ☐ bütün ölkə üzrə təminat verilmiş yaşayış standartlarının təmini
- ☐ regionlardan orta və kiçik sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi
- ☒ regionun gəlirinin digər regionlarla bölüşdürülməsi
- ☐ regionların istehsal üzrə optimal ixtisaslaşdırılması

544 İqtisadi region nədir?

- ☐ təbii-iqlim, iqtisadi-sosial xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən ərazidir
- ☒ təbii-coğrafi, iqtisadi, resurs təminatı, sahibkarlıq və investisiya mühiti və s. Əlamətlərinə görə fərqlənən, tərkib elementlərinin vəhdət və tamlığına əsaslanan ərazidir
- ☐ təbii-coğrafi xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən ərazidir
- ☐ təbii, əmək və digər resurslarla təminatına görə fərqlənən ərazidir
- ☐ təbii-iqlim, iqtisadi-siyasi əlamətlərinə görə fərqlənən ərazidir

545 Bazarda x məhsuluna tələbat artmaqdadır və bu məhsul istehsalı ilə bir necə müəssisə məşğul olur. Z müəssisəsi innovasiyaya 0,5 mln manat xərcləməyi və daha ucuz məhsul istehsalını planlaşdırır. Ekspert rəylərinə görə

innovasiyanın yayılması müddəti 3 ildir və bundan başqa 1 il Z müəssisəsi 300 min, II il 250 min, III il 150 min əlavə mənfəət əldə edəcək. Innovasiya tətbiqinin effektivliyi müəyyənəldir.

- ☐ 200 min manat
☒ 92 min manat
☐ effektiv yoxdur
☐ 700 min manat
☐ 250 min manat

546 Ölkə əhalisi – $\bar{O}$, region əhalisi R , orta ölkə üzrə büdcə B , region əhalisinin xüsusi əmsalı k olarsa, tələb olunan resurs hansı düsturla müəyyənəlməlidir?

- ☐ $T = \frac{\sum B}{\bar{O} \cdot R} \cdot K$
☐ $T = \frac{\sum B_{\phi}}{\bar{O}} \cdot \frac{R}{K}$
☒ $T = \frac{\sum B_{\phi}}{\bar{O}} \cdot R \cdot K$
☐ $T = \frac{\sum B_{\phi}}{R} \cdot \bar{O} \cdot K$
☐ $T = \sum B \cdot \bar{O} \cdot R \cdot K$

547 əhalinin həyat səviyyəsi, onun dinamikası və differensiasiyası (iqtisadi stratifikasiya) aşağıdakı əsas göstəricilər qrupu vasitəsilə ölçülür:

- ☐ ev təsərrüfatlarının faktiki gəlirləri
☐ adambaşına düşən yaşayış minimumunun həcmi, onun orta əmək haqqı və təqaüdə nisbəti, yaşayış minimumundan az gəlirləri olan şəxslərin sayı; fond əmsalı (20% yüksək gəlirləri olan əhali gəlirlərinin 20 % az gəlirli əhali gəlirlərinə nisbəti)
☒ iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal (hesablanmış) və real (istehlak qiymətləri indeksini nəzərə almaqla) əmək haqqı;
☐ iqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq nominal gəlirləri;
☐ hesablanmış və real təqaüdlərin minimal həcmi;

548 Regionun tələb edilən büdcə resursu T , sadə öz büdcə resursu BR olarsa, transfert həcmi - TH -i hansı formul müəyyən edər?

- ☒ $TH = T - BP$
☐ $TH = T \times BP$
☐ $TH = \frac{T}{BR}$
☐ $TH = T + BP$
☐ $TH = BP - T$

549 Ölkə üzrə məcmu büdcənin həcmi 10 mld manatdır. Ölkə əhalisi 10 mln nəfərdir. Regionun əhalisi 1 mln, xüsusi əmsalı k - 1,5 olarsa, regiona tələb olunan resurs müəyyən edin:

- ☐ 1,2 mld manat
☒ 1,5 mld manat
☐ 1 mld manat
☐ 0,6 mld manat
☐ 2 mld manat

550 Azərbaycan Respublikasında regional sosial-iqtisadi vəziyyətin qeyri-bərabərliyini azaltmaq üçün hansı tədbirlərdən istifadə edilmir?

- ☐ regionlarda sosial infrastrukturun inkişaf etdirilməsi
☒ azad iqtisadi zonaların yaradılması

- ☐ regionlarda istehsal infrastrukturunun dövlət tərəfindən yaxşılaşması
- ☐ regionla güzəştli
- ☐ regionlara vergi güzəşti

551 Azərbaycanda necə iqtisadi rayon büdcə xərclərini özə gəlirləri hesabına ödəyir?

- ☐ 2 iqtisadi rayon
- ☒ hec bir iqtisadi rayon
- ☐ 5 iqtisadi rayon
- ☐ 1 iqtisadi rayon
- ☐ 3 iqtisadi rayon

552 Regionların sosial-iqtisadi inkişafına aid strateji planların və proqramların daha təkmil hazırlanması nəyi tələb edir?

- ☐ planlaşdırma və proqnozlaşdırma işinin bir başa regional idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilməsini
- ☐ proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin üç tərəfin iştirakı ilə həyata keçirilməsi
- ☒ proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin mərkəzi idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilməsini
- ☐ proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin mərkəzi idarəetmə qurumları və ekspertlər tərəfindən həyata keçirilməsini
- ☐ planlaşdırma və proqramlaşdırma işinin eksportlar tərəfindən həyata keçirilməsini

553 Regional inkişafın strateji planlaşdırılmasında istifadə edilən kompleks metodun tətbiqi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- ☐ investisiyaların həcmi
- ☒ regionlararası ticarət saldosu
- ☐ məhsul buraxılışının həcmi
- ☐ büdcələrarası saldo
- ☐ tikinti sifarişlərinin həcmi

554 Regional inkişafın proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasında statik metodun tətbiqi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ☒ regional ÜDM, investisiya həcmi, əmtəə dövriyyəsi, sahələr üzrə sənaye məhsulunun həcmi
- ☐ regional ÜDM, investisiya həcmi, əmtəə dövriyyəsi, büdcələrarası saldo
- ☐ regional ÜDM, məcmu mənfəət, amortizasiya ayırmaları
- ☐ regional ÜDM, investisiya həcmi, tikinti sifarişlərinin həcmi, məcmu mənfəət
- ☐ regional ÜDM, investisiya həcmi, amortizasiya ayırmaları, əmtəə dövriyyəsi

555 Regional sosial-iqtisadi inkişafın strateji planlaşdırılmasında istifadə edilən kompleks model özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ sahələrarası modelini, fərsayt metodunu, korrelyasiya modelini
- ☐ sahələrarası modelini, fərsayt metodunu, korrelyasiya modelini
- ☐ statik balans modelini, sahələrarası balans metodunu, Fərsayt metodunu
- ☐ Fərsayt metodunun, barometrik metodu, ekspert rəyi metodunu
- ☒ coxfaktorlu reqressiya modellərini, statik və dinamik balans modellərini, ekonometrik modelləri, korrelyasiya modellərini

556 Regional inkişafın integral proqnozlaşdırma metodu nəyi nəzərdə tutmur?

- ☐ ümumi dövlət və regional problemlərin həllinin uzlaşdırılmasını
- ☐ hər bir region üzrə lazımi analitik məlumatların aşkarlanmasıdır?
- ☐ ümumi dövlət maraqları ilə ayrı-ayrı regionların maraqlarının balanslaşdırılmasını
- ☒ mərkəzi hakimiyyət maraqlarının mütləq üstünlüyünü
- ☐ hər bir regionun maraqlarının maksimal mümkün himayəsi

557 Ölkə əhalisi 10 mln nəfər, büdcə resursu 10 mld manatdır. Regionun k - əmsalı 1,5, əhalisi 1 mln nəfər, vergi resursu 1 mld manatdır. Region nə qədər transfert almalıdır?

- ☒ 0,5 mld manat
- ☐ 0,2 mld manat
- ☐ 0,4 mld manat
- ☐ 0 manat
- ☐ 1 mld manat

558 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- ☐ personalın istirahətinin təmin edilməsi
- ☐ yeni bazarların əldə edilməsi
- ☐ bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- ☒ yeni bazarların yaradılması
- ☐ yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması

559 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- ☐ təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi;
- ☒ personalın təhsilinin təmin edilməsi
- ☐ bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- ☐ məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası
- ☐ firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi

560 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- ☐ personalın istirahətinin təmin edilməsi
- ☐ yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- ☒ yeni güclərin layihələşdirilməsi və aradan qaldırılması
- ☐ bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- ☐ məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası

561 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- ☐ yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- ☒ gəlirsiz istehsalın ləğv edilməsi və aradan qaldırılması
- ☐ firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- ☐ təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
- ☐ gəlirsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması

562 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- ☐ bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- ☒ ETTKS – nın yeni səviyyəyə çıxması
- ☐ təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
- ☐ firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- ☐ məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası

563 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- ☐ bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi)
- ☒ məhsul və xidmət portfelinin diversifikasiyası
- ☐ təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
- ☐ firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
- ☐ məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası

564 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:

- ☐ gəlirsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- ☒ firmaların əldə edilməsi və birləşdirilməsi
- ☐ yeni bazarların əldə edilməsi
- ☐ personalın istirahətinin təmin edilməsi
- ☐ yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması

565 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- ☐ yeni bazarların əldə edilməsi
- ☒ təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin bölüşdürülməsi və yenidən qurulması
- ☐ bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- ☐ yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- ☐ personalın istirahətinin təmin edilməsi

566 Təkraristehsal – dövrü makromodeli, V.Leontyevin məsrəf-buraxılış sahələrarası balansın modelinin modifikasiyasıdır. Onun xüsusiyyəti – sahələrin məhsullarının funksional istiqamətinin – təkrar istehsal sektorları üzrə qruplaşdırılmasının verilməsidir:

- ☐ infrastruktur (nəqliyyat və rabitə, ticarət, maliyyə, kredit, idarəetmə)
- ☐ istehlak (k/t, yüngül və yeyinti sənayesi, məişət xidməti, sosial kompleks – səhiyyə, təhsil, sosial təminat, mədəniyyət və s.)
- ☐ innovasiya – investisiya (elm, maşınqayırma, kimya, neft-kimya, tikinti)
- ☒ tikinti (sənaye və mülki)
- ☐ enerji xammalı (elektrik enerjisi, yanacaq, qara və əlvan metallurgiya, meşə və tikinti materialları)

567 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- ☒ dünya iqtisadiyyatının strukturu və ixracın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 12 sivilizasiyasının beşinci nəslini (Avropa və Avrasiyanın? Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- ☐ milli iqtisadiyyatının strukturu və idxalın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəslini (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- ☐ global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrülüyü).
- ☐ modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrülüyü).
- ☐ sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır

568 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- ☒ Vsj – s-ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j-cu sahədə istismarı
- ☐ Ysj – s-ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j-cu sahədə həyata keçirilən istehsal kapital qoyuluşları,
- ☐ Yi – j-cu sahədə kapital qoyuluşlarının ümumi cəmi,
- ☐ lij – əmək predmetləri və istehsal xidmətlərinin idxalı
- ☐ lik – son məhsul kimi istifadə olunan idxal məhsulu,

569 Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- ☐ A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş rəqəmlərinin proqnozunu özündə birləşdirmir.
- ☐ A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş proqnoz rəqəmlərinin yığımını özündə birləşdirmir
- ☐ A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş proqnoz rəqəmlərinin təhlilini özündə birləşdirmir.
- ☒ A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş plan rəqəmlərinin yığımını özündə birləşdirmir.
- ☐ A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş plan rəqəmlərinin təhlilini özündə birləşdirmir

570 .. Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- ☐ X senarisi 1990, 2000 və 2010-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- ☐ X senarisi 1950, 1970 və 1980-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- ☐ X senarisi 1960, 1970 və 1990-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- ☐ X senarisi 1970, 1980 və 1990-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
- ☒ X senarisi 1980, 1990 və 2000-ci illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.

571 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- ☒ modellərin məlumatları milli və dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü təəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).
- ☐ milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəslini (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- ☐ modellərin məlumatları dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü təəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).
- ☐ modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü təəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).
- ☐ sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitala bölgüsü üzrə aparılır

572 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- ☐ 5. global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü təəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).
- ☒ 1. sahələrarası balansda sahələrinin quruluşlandırılması – əsas məhsulun (istehlak innovasiya-investisiya enerji xammalı infraquruluş sektoru) funksional təyinatından çıxış edərək istehsalda کنار sektorlar üzrə aparılır
- ☐ 2. milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəslini (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
- ☐ 3. sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitala bölgüsü üzrə aparılır
- ☐ 4. modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü təəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).

573 Ekoloji dinamikanın proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasına zərurət nədən yaranıb?

- ☐ enerji resurslarının tükənməsi riski
- ☐ az inkişaf etmiş ölkələrdə təbii resurslardan üstün istifadə
- ☐ inkişaf etmiş ölkələrdə enerji resurslarında güclü istifadə
- ☐ sənayenin inkişafı nəticəsində meqopolislərin havasının cirkənməsi
- ☒ ətraf mühitin geridönməyən dağıdılması və dünyada həyatın tükənməsi riski

574 Uzunmüddətli ekoloji proqnozların hazırlanması və nəşri ilə hansı beynəlxalq təşkilat məşğul olur?

- ☐ YUNESKO
- ☐ Dünya Bankı
- ☐ İslam Konfransı Təşkilatı
- ☐ Beynəlxalq Valyuta Fondu
- ☒ BMT

575 Ekoloji dinamikanın proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması göstəricilərinə aid deyil

- ☐ inkişafın təbii resurslarda təminatının qiymətləndirilməsi
- ☐ təbii proseslərin və fəlakətlərin proqnozlaşdırılması
- ☐ təbii təsərrüfat fəaliyyətinə məsrəflərinin əsaslandırılması
- ☐ ətraf mühitin cirkənməsi səviyyəsinin monitorinqi
- ☒ ətraf mühitin cirkənməsinə qarşı çərimələrin səviyyəsinin qiymətləndirilməsi

576 kioto protokoluna görə atmosferə ölkələrin atmosferə atdığı zəhərli tullantılar necənçi il səviyyəsinə qədər ixtisar olmalıdır?

- ☐ 1980
- ☐ 1995-ci il
- ☐ 1950
- ☒ 1990-cı il
- ☐ 1970

577 Növbəti ildə dövlət büdcə gəlirlərinin həcmi 20 mlrd manat səviyyəsində proqnozlaşdırılır. Qeyri vergi gəlirləri 10%, qeyri – neft sektorundan vergi daxil olmaları vergilərin 50%-nə bərabər olacaq. Neft sektorundan vergi daxilolmaları nəqədər olmalıdır?

- ☐ 11mlrd manat
- ☒ 9mlrd manat

- ☐ 10mlrd manat
- ☐ 2mld manat
- ☐ 8mlrd manat

578 Növbəti ildə büdcə xərcləri 25mlrd manat, sosial müdafiə Fonduna transferlər 2mlrd manat səviyyəsində proqnozlaşdırılır. Büdcə gəlirləri 24mlrd manat olarsa, büdcə kəsiri nəyə bərabər olmalıdır?

- ☐ 5mlrd manat
- ☐ 4mlrd manat
- ☒ 1mlrd manat
- ☐ 2mlrd manat
- ☐ 3mlrd manat

579 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- ☐ $Y_k - k$ -ci üsulla istifadə olunan (məsələn, istehsal kapital qoyuluşları, əhali istehlakı ixrac formasında) i -ci növ son məhsul.
- ☒ $T_i - k$ -ci üsulla istehsal olunan i -ci növ illik məhsul.
- ☐ $X_{ij} - i$ -ci sahənin məhsulunun j -ci sahədə istehsal istehlakı
- ☐ X_i və X_j – məhsulların ümumi buraxılışları ($X_i = X_j$ əgər $i=j$)
- ☐ $D_{ij} - i$ -ci formada reallaşdırılan, j -cu sahənin yeni yaradılmış dəyəri (əmək ödənişi, mənfəət, dövrüyyədən vergi kimi).

580 Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir

- ☐ yeni bazarların əldə edilməsi
- ☒ bazarda yeni məhsul növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
- ☐ gəlsirsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- ☐ yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
- ☐ personalın istirahətinin təmin edilməsi

581 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülmüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- ☒ hakimiyyətin, elm və biznesin aparıcı nümayəndələrini daxil edən, proqramın yerinə yetirilməsi üzrə bütün fəaliyyəti koordinasiya edən və onun nəticələrinə məsuliyyət daşıyan ali, baş Şura;
- ☐ proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət).
- ☐ baş sifarişçini və ayrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
- ☐ tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstruktoru), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;

582 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülmüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- ☐ proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət)
- ☒ tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstruktoru), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın və onun elementlərinin elmi-texniki səviyyəsinə və elmi təminatlığına cavab verir, onların yerinə yetirilməsinə müəlliflik nəzarətini həyata keçirir
- ☐ baş sifarişçini və ayrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
- ☐ tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstruktoru), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;

583 Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülmüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:

- ☐ baş sifarişçini və ayrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
- ☒ proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən, informasiya və kadrlar resurslarını cəlb edən, ictimaiyyətlə əlaqə yaradan proqramın xoş imicini (simasını) yaradan direktorlar şurası (idarəedici şirkət).

- ☐ tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstruktoru), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;
- ☐ proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət) .

584 Dünya əhalisinin 4%-nin cəmləşdiyi ABŞ-da atmosfərə atılan zəhərli qazlar dünya göstəricisinin necə %-ni təşkil edir?

- ☐ 6%
- ☒ 24%
- ☐ 10%
- ☐ 20%
- ☐ 4%

585 Dünya üzrə atılan zəhərli qazların nə qədərini Azərbaycanın payına düşür?

- ☐ 1%
- ☐ təxminən 2%
- ☐ təxminən 2,5%-ni
- ☐ təxminən 0,5%-ni
- ☒ təxminən 0,1%

586 1990-2005-çi illər ərzində dünyada meşələrin sahəsi ümumi torpaq sahəsinin 31,6%-dən 30,5%-nə qədər azalıb. 2005-çi ildən 2010-çu ilə qədər bu meyl davam edibse, indii meşələrin sahəsi nə qədər olar?

- ☐ 40,9 mln kV km
- ☐ 36 mln kV km
- ☐ 39,5 mln kV. km
- ☐ 37 mln kV km
- ☒ 38,2 mln. kV. m.

587 1990-2003-çü illərdə Azərbaycanda su mənbələrinə cirkab suların axıdılması həcmnin 3 dəfə azaldılması nə ilə izah olunur?

- ☐ ekoloji qurumların səmərəli fəaliyyəti ilə
- ☐ ekoloji mədəniyyətin yüksəlməsilə
- ☐ ekoloji təmiz layihələrin tətbiqi ilə
- ☒ əksər kimya və neft-kimya müəssisələrinin fəaliyyətinin dayanması ilə
- ☐ müəssisə və təşkilatlara sət çərimələr tətbiqi ilə

588 Hökumət bütün növ vergilər üzrə dərəcələrin aşağı salınmasını planlaşdırır. Dövlət büdcə gəlirləri üzrə nə gözlənilə bilər?

- ☐ Gəlirlərin artımı baş verməlidir
- ☐ Gəlirlər mütləq azaldılmalıdır
- ☒ Gəlirlərin azalması da, artması da mümkündür
- ☐ Gəlirlərin kəskin azalması ehtimalı böyükdür
- ☐ Gəlirlər sabit qalacaq

589 Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.

- ☐ Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı proqnoz rəqəmlərlə fərqlənir
- ☐ Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı plan rəqəmlərlə fərqlənir
- ☐ Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı məlumatlarla fərqlənir
- ☒ Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı fərziyyələrlə fərqlənir
- ☐ Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı nəticələrlə fərqlənir

590 Səhf cavabı tapın. Müəssisənin (firma korporasiya, təsərrüfat birliyi) strateji baş planı aşağıdakı suallara cavab verməlidir:

- ☒ son nəticənin ilkin nəzərdə tutulana uyğunluğu
- ☐ cari və uzunmüddətli məsələlərin nisbəti
- ☐ müəssisənin əsas strategiyası və onun alternativləri
- ☐ daha çox əhəmiyyətli layihələr

- ☐ perspektivə müəssisənin məqsədləri

591 Səhf cavabı tapın. Balans sistemində bir qayda olaraq aşağıdakılar təhlil edilir. Cəhv cavabı tapın:

- ☒ maliyyə vəsaitlərinin dövriyyəsi
☐ maddi nemətlərin yığılımı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,
☐ xalq təsərrüfatının sahə quruluşu,
☐ maddi nemətlərin istehsalı əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri
☐ maddi nemətlərin istehlakı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,

592 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modelinin sxeminə nə aid deyil

- ☐ $Y_{sj} - s$ -ci növdən (müxtəlif növ avadanlıq və tikinti) j -cu sahədə həyata keçirilən istehsal kapital qoyuluşları,
☒ $\Delta Y_i - j$ -cu sahədə kapital qoyuluşlarının artımı
☐ $\Delta M_j - j$ -cu sahədə istehsal güclərinin artımı
☐ $M_j - j$ -cu sahədə istehsal gücləri,
☐ $Y_i - j$ -cu sahədə kapital qoyuluşlarının ümumi cəmi,

593 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- ☐ global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü).
☐ milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin quruluşlandırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəslini (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
☒ sahələrarası sektorlararası, sivilizasiyalararası qarşılıqlı əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
☐ sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
☐ modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)

594 Nə plan hesablamalarının belə sistemi matris formasında, balans modelinin əsas tənliklərindən birinə aid deyil:

- ☒ I – investisiya vektoru
☐ E – vahid matris,
☐ $A - A_{ij}$ texnoloji əmsalları matrisi,
☐ Y – son məhsul vektoru
☐ Y – son məhsul vektoru

595 Səhf cavabı tapın. Balans sistemində bir qayda olaraq aşağıdakılar təhlil edilir. Səhv cavabı tapın:

- ☐ müxtəlif pul hesablamaları olan maddi xidmətlərin dövriyyəsi ilə əlaqədar müxtəlif iqtisadi asılılıq.
☐ müxtəlif pul hesablamaları olan maddi xidmətlərin mübadiləsi ilə əlaqədar müxtəlif iqtisadi asılılıq.
☒ maliyyə vəsaitlərinin dövriyyəsi
☐ maddi nemətlərin istehlakı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,
☐ maddi nemətlərin istehsalı əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri

596 Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə malikdir:

- ☐ həm sətirlər və həm də sütunlar üzrə hər sahənin məhsulunun ümumi dəyəri eynidir
☒ əmək predmetləri və istehsal xidmətlərinin idxalının dəyəri son məhsul kimi istifadə olunan idxal məhsulun dəyərilə eynidir
☐ bölgü məhsulun istehsalına bərabərdir
☐ tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, VII bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları II bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
☐ əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən I bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.

597 İcmal maddi balansın əsasında

- ☐ müəssisələrin qruplaşdırılması deyil, istehsalın qruplaşdırılması durur
☐ sahələrin qruplaşdırılması deyil, müəssisələrin qruplaşdırılması durur
☐ istehsalın qruplaşdırılması deyil, istehlakın qruplaşdırılması durur
☐ sahələrin qruplaşdırılması deyil, istehlakın qruplaşdırılması durur

- ☒ müəssisələrin qruplaşdırılması deyil, məhsulların qruplaşdırılması durur

598 Məhsulun istehsalı və bölgüsünün sahələrarası balansının tərtibi zamanı qruplaşdırmanın əsasında

- ☐ faktiki işlək sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən faktiki işlək sahələr götürülür.
☐ təmiz-xalis müəssisələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən müəssisələr götürülür.
☐ ümumi sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən sahələr götürülür.
☐ ümumi müəssisələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən müəssisələr götürülür.
☒ təmiz-xalis sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən sahələr götürülür.

599 Səhf cavabı tapın. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- ☐ iqtisadi
☐ texnoloji
☐ demoqrafik
☐ təbii-ekoloji
☒ global

600 Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- ☐ global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
☐ milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin qruplaşdırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
☒ modellərin məlumatları milli və dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
☐ sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
☐ modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).

601 Səhf cavabı tapın. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.

- ☐ mənəvi sfera
☐ təbii-ekoloji
☐ texnoloji
☒ tarixi
☐ sosial-siyasi

602 İdarəetmənin hansı səviyyəsində indiqativ planlaşdırılma reallaşdırılır?

- ☐ mikro iqtisadiyyat səviyyəsində
☐ regional iqtisadiyyat səviyyəsində
☐ makro iqtisadiyyat səviyyəsində
☐ mezo iqtisadiyyat səviyyəsində
☒ meqaiqtisadiyyat səviyyəsində

603 Təbii təsərrüfat sektoruna sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☒ aqrar-sənaye kompleksi
☐ balıq təsərrüfatı
☐ meşə təsərrüfatı
☐ geoloji kəşfiyyat
☐ meliorasiya

604 Ölkələrin ekoloci dinamikanı yaxşılaşdırmağa yönələn fəaliyyətini xarakterizə edən əsas göstərici hansıdır?

- ☐ faydalı qazıntıların hasilatı həcmnin azaldılması
☐ ekoloci qəzalara görə tətbiq olunan çərimələrin həcmi
☐ «yaşıl» hərəkəti üzvlərinin sayı
☒ ekoloci tədbirlərə yönələn investisiyaların həcmi

- ☐ ekoloji tədris səviyyəsi

605 Azərbaycan Respublikasında ekoloji dinamikanın yaxşılaşdırılması üçün hansı tədbirlər qəbul edilməyib?

- ☒ ekoloji mədəniyyətin yüksəldilməsi proqramı
☐ qış-yay otlaqları və bicanəklərdən səmərəli istifadə
☐ biomüxtəlifliyin qorunması proqramı
☐ hidrometeorologiyanın inkişaf proqramı
☐ Ekoloji vəziyyətin yaxşılaşmasına dair kompleks tədbirlər planı

606 1996-çı ildə Hindistan su mənbələrinə gündə təxminən 1400 ton, 2004-çü ildə isə 1500 ton cirkab su axıdıb. Bu tendensiya davam etsə Hindistan 2020-çi ildə su mənbələrinə nə qədər cirkab su axıdır?

- ☐ 1560
☐ 1650
☒ 1605
☐ 1660
☐ 1600

607 1990-çı ildə dünya əhalisinin 75, 2002-çi ildə 82% təmizlənmiş sudan istifadə edə bilib. Bu illər ərzində dünya əhalisi 5 mld 256 mln nəfərdən 6 mld 365 mln nəfərə yüksəlib. 2020-çi ilə qədər əhali artımını ildə 1% və həmin müddətdə icməli sudan istifadə edən əhalinin eyni miqdarda artacağını nəzərə alıb, dünya əhalisinin necə faizini təmiz icməli sudan istifadə edəcəyini müəyyənəldir.

- ☐ 80%
☐ 81%
☐ 85%
☒ 88%
☐ 89%

608 Dünya əhalisinin 2,3%-nin yaşadığı və dünya ÜDM-in 1,1%-nin istehsal olunduğu Rusiyada atmosferə dünya üzrə məcmu göstəricinin 6,3%-i həcmində zəhərli qaz atılır. Bu vəziyyəti nə ilə izah edilir?

- ☐ Rusiyada ekoloji mədəniyyət səviyyəsi çox zəifdir
☐ Rusiyanın soyuq iqlimi daha çox enerji resurslarından istifadə edir
☐ Rusiyanın dövlət ekoloji qurumları səmərəli fəaliyyət göstərmir
☒ Rusiya istehsalında yüksək enerji tutumlu texnologiyalardan istifadə olunur
☐ Rusiyada ekoloji problemlərin həllinə ictimai dəstək yoxdur

609 Regional inkişafın reallaşmasında daha çox istifadə olunan.....

- ☐ İndikativ planlaşma
☐ Strateji proqnozlaşma
☐ Direktiv planlar
☐ Strateji planlaşma
☒ Məqsədli proqramlar

610 Büdcə tarazlığı modelinin K əmsalı nəyə görə şəhərlər üçün yüksək hesablanır

- ☐ Şəhərdə bank maliyyə sisteminin mövcudluğu
☒ Şəhərdə ictimai məhsullara tələbatın yüksəkliyi
☐ Şəhərdə həyat keyfiyyəti standartının yüksəkliyi
☐ Şəhərdə əhali sıxlığının yüksəkliyi
☐ Şəhərdə mərkəzi idarəetmə orqanının olması

611 Regional inkişaf proqramlarının gerçəkləşməsi nəyi şərtləndirmir

- ☐ Ölkədə inkişafın sürətlənməsini
☒ Ölkə daxili miqrasiyanın sürətlənməsini
☐ Regionun resurslarından optimal istifadəni
☐ Regional infrastrukturun yaxşılaşdırılması
☐ Regionun iqtisadi inkişafının sürətlənməsini

612 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- ☐ beynəlxalq maliyyə qurumları ilə əlaqələrin proqnoz göstəricilərin hazırlanmasını
- ☒ ölkənin və təsərrüfat subyektlərin xarici iqtisadi əlaqələrdə iştirakının optimal strategiya və taktikasını müəyyən etmək üçün dünya bazasının və ayrı-ayrı əmtəə bazarlarının konkret proqnozlarının hazırlanmasını
- ☐ dünya bazasının inkişaf proqnozlarının hazırlanmasını
- ☐ ayrı-ayrı ölkələrin ixrac və idxal proqnozlarının hazırlanmasının
- ☐ beynəlxalq maliyyə bazarlarının inkişaf proqnozlarının hazırlanmasını

613 Dünya Bankının təbiətə dost Münasibət ssenarisinə görə 2050 –ci ildə inkişaf etməklə olan ölkələr atmosferə nə qədər zəhərli tullantı atacaqlar?

- ☒ 7,5 mld ton şərti yanacaq
- ☐ 10 mld ton şərti yanacaq
- ☐ 2 mld ton şərti yanacaq
- ☐ 12 mld ton şərti yanacaq
- ☐ 3 mld ton şərti yanacaq

614 Dünya Bankının təbiətə dost münasibət ssenarisinə görə 2050-ci ildə inkişaf etmiş ölkələr 2050-ci ildə atmosfərə qədər zəhərli tullantı atacaqlar? Inversiyalı ssenari ilə fərq nə qədər.

- ☐ 25 mld ton şərti yanacaq, fərq yoxdur
- ☒ təxminən 10 mld ton şərti yanacaq, fərq 15mld ton azalmadır
- ☐ təxminən 15 mld ton şərti yanacaq , fərq 10 mld ton azalmadır
- ☐ təxminən 20 mld ton şərti yanacaq, fərq 5mld ton azalmadır
- ☐ 17 mld ton şərti yanacaq, fərq 8 mld ton azalmadır

615 Dünya Bankının inersiyalı ssenari üzrə proqnozuna görə 2030 –cu ildə Asiyanın inkişaf etməkdə olan ölkələri tərəfindən atmosfərə nə qədər zəhərli tullantı atılacaq?

- ☒ 10 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- ☐ 5 mld ton yanacaq ekvivalenti
- ☐ 12 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- ☐ 19 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti
- ☐ 15 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti

616 Dünya Bankının inersiyalı ssenari proqnozuna görə 2030-cu ildə inkişaf etmiş ölkələr tərəfindən atmosfərə nə qədər zəhərli maddə atılacaq?

- ☒ Təxminən 14 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında
- ☐ Təxminən 15 mld ton şərti yanacaq miqdarında
- ☐ Təxminən 10 mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında
- ☐ Təxminən 5mld ton şərti yanacaq ekvivalenti miqdarında
- ☐ Təxminən 14 mld ton şərti yanacaq miqdarında

617 Ekoloji proqnozlar adətən hansı senari üzrə hazırlanır?

- ☐ Optimist, innovasiyalı-inkişaf
- ☒ Inersiyalı, innovasiyalı-inkişaf
- ☐ Optimist, pessimist, adi
- ☐ Optimist, pessimist
- ☐ Optimist, investisiyalı, pessimist

618 Ötən 10 il ərzində ölkədə ətraf mühitin mühafizəsi və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə üzrə əsaslı investisiya qoyuluşu 1 mln 727 min manatdan 84mln 449 min manat yüksəlib növbəti 10 illikdə bu istiqamətdə orta illik 15%-lik artım proqnozlaşdırılsa, 2020 – ci ildə ekoloji investisiyaların həcmi nə qədər olar?

- ☐ 352,1 mln manat
- ☐ 300 mln manat
- ☒ 341, 6 mln manat
- ☐ 345 mln manat
- ☐ 344,4 mln manat

619 2000-2010-cu illərdə sutarlara xırdalan cirkab suların həcmi 171mln m3—dan 181 mln m3-a qədər artıb. Növbəti on ildə bu tendensiya davam etsə sutarlara nə qədər cirkab su atılır?

- ☐ 194 mln m3

- ☒ 191,6 mln m3
- ☐ 193 mln m3
- ☐ 188 mln m3
- ☐ 191 mln m3

620 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqramm proqnozu sadərləndirənlərdən hansı nəzərdə tutur?

- ☐ obyektin gələcək inkişafı üzrə müxtəlif ssenarilərin hazırlanması
- ☐ arzuolunan və zəruri nəticə əldə olunması vasitələrini
- ☐ obyektin mümkün inkişaf ssenarilərinin reallaşma müddətinin
- ☒ obyektin pessimist ssenari üzrə vəziyyətini reallaşdırma vasitələrini
- ☐ proqnozlaşdırılan nəticələrin əldə olunmasına inam səviyyəsini

621 Xarici iqtisadi əlaqələrin tədqiqat proqnozu hansı məsələlərin müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur?

- ☐ proqnozlaşdırılan obyektin arzuolunan vəziyyətinin reallaşması istiqamətlərini
- ☐ proqnozlaşdırılan obyektin gələcək vəziyyətini
- ☒ proqnozlaşdırılan obyektin mümkün dəyişmələrini və bu dəyişmələrdən arzuolunan
- ☐ proqnozlaşdırılan obyektin gələcək arzuolunan vəziyyətini
- ☐ proqnozlaşdırılan obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən

622 Xarici iqtisadi əlaqələri proqnozlaşdırma obyektinə aid deyil

- ☐ valyuta kurslarının tədricən göstəriciləri
- ☐ istehsalın dünya, ölkə, sahə göstəriciləri.
- ☐ ixracın dünya, ölkə və sahə göstəriciləri
- ☐ proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- ☒ orta təhsilin, dünya ölkə və regional göstəriciləri

623 Xarici iqtisadi əlaqələri proqnozlarını hansı əsas əlamətlər üzrə təsnifləşdirirlər?

- ☐ proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- ☐ proqnozlaşdırma obyekt, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma qurumu
- ☐ proqnozlaşdırma obyekt, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma metodu
- ☐ proqnozlaşdırma obyekt, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozların hazırlanma tarixi
- ☒ proqnozlaşdırma obyekt, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət

624 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən məhsul ehtiyatlarının hərəkəti proqnozlarında nəyə görə ABŞ və bir digər ölkələrin strateji məhsul ehtiyatlarının istifadəsi də təhlil olunur?

- ☐ bu ehtiyatların istifadəsi dünya bazarlarındakı uzun müddətli tendensiyanı müəyyənləşdirir
- ☒ bu ehtiyatların istifadəsi dünya bazarlarındakı qiymət konyunkturlarına ciddi təsir göstərir.
- ☐ bu ehtiyatların istifadəsi innovasiya proseslərindəki fasiləsizliyi təmin edir.
- ☐ bu ehtiyatların istifadəsi qiymətlərin uzunmüddətli sabilliyinə əsas yaradır
- ☐ bu ehtiyatlar dünya istehsalındakı dinamika əsas yaradır

625 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən istehsal proqnozları nəyi araşdırmır?

- ☒ xaricdə müəssisələrin istehsal planlarını
- ☐ hökumətlərin hər hansı məhsul istehsalını genişləndirmək yaxud artırmaq barədə qərarlarını
- ☐ ehtiyat istehsal güclərinin mövcudluğunu
- ☐ iri korporasiyaların istehsal planlarını
- ☐ yeni istehsal güclərinin istifadəyə verilməsini

626 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasının normativ metodu.

- ☐ obyektin arzuolunan vəziyyətinə nail olmaq üçün tələb olunan maddi-əmək resurslarının həcmi ilə öncədən müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur.
- ☐ obyektin arzuolunan vəziyyətinə nail olmaq üçün tələb olunan maliyyə vəsaitlərinin həcmi ilə öncədən müəyyənləşməsinə nəzərdə tutur.
- ☒ öncədən müəyyənləşmiş gələcək məqsədlərdən bu günə əks ardıcılığı məqsədlərə nail olmaq yolları, şərtlərə və vasitələrinə müəyyənləşdirən əks ardıcılığı nəzərdə tutur
- ☐ obyektin gələcək inkişafının mümkün variantlarını aşkarlamağı nəzərdə tutur
- ☐ obyektin arzuolunan vəziyyətini reallaşdırmaq vasitələrinin öncədən konkretləşdirilməsini nəzərdə tutur

627 Xarici iqtisadi əlaqələrin təşkilatı proqnozu sadərləndirənlərdən hansı nəzərdə tutur?

- ☐ obyektin mümkün inkişaf ssenarilərin üçün tələb olunan maddi-texniki resursları müəyyənləşdirmək
- ☐ müəyyənləşmiş məqsədlər üçün tələb olunan kadrlar resurslarını müəyyənləşdirmək
- ☒ obyektin gələcək vəziyyətinin mümkün dəyişmələrini aşkarlamaq
- ☐ kontrakt texniki-təşkilati tədbirləri müəyyənləşdirmək
- ☐ obyektin mümkün inkişaf ssenariləri üçün tələb olunan maliyyə resurslarını müəyyənləşdirmək

628 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- ☐ enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- ☐ birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- ☒ MDB dövlətlərilə və MDB-dən kənarda dövlətlərlə ticarətdə ixracın və idxalın strukturunda mineralların metalların, kimya məhsullarının, meşə və tikinti materialların payı.
- ☐ əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

629 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- ☒ sektorun və sahələrin inkişafının effektivliyi – ümumi məhsulun və əlavə dəyərin məşğul fondların dəyərinə (fondverimi); tam şəkildə iqtisadiyyatın və mineral xammalın və ya ixracın, eləcə də meşə xammalının əsas istehlakçılarının materialtutumluluğu və enerji tutumluluğu;
- ☐ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- ☐ enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- ☐ əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

630 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- ☐ əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- ☒ enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların dinamikası (məşğul olanların sayı);
- ☐ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- ☐ enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);

631 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- ☒ əsas fondların dəyəri, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- ☐ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- ☐ enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- ☐ əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

632 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- ☒ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun artım tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- ☐ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- ☐ enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- ☐ əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;

633 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- ☐ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- ☒ birbaşa xarici investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- ☐ enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- ☐ birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;

634 əgər Azərbaycanda əhalinin təbii artım tempi 1% səviyyəsində olsa, 2050-ci ildə əhalinin sayı nə qədər olar?

- ☐ 13 mln 520 min nəfər

- ☐ 12 mln 530 min nəfər
- ☐ 15 mln nəfər
- ☐ 14 mln nəfər
- ☒ 13 mln 387 min nəfər

635 BMT proqnozlarına görə 2050-ci ildə Rusiya əhalisi nə qədər azalacaq?

- ☐ 25%
- ☐ 19%
- ☐ 15%
- ☒ 27%
- ☐ 30%

636 BMT-nin orta variant proqnozlarına görə 2050-ci ildə dünya əhalisinin sayı nə qədər olacaq?

- ☐ 14 mld
- ☐ 7 mld 364 mln nəfər
- ☐ 12 mld nəfər
- ☒ 9 mld 191 mln nəfər
- ☐ 8 mld 285 mln nəfər

637 XX əsrin II yarısında dünya üzrə ən nəzərə cəhəl demografik meyl hdsandır?

- ☐ dünyada depopulyasiya və əhalinin qocalması meyli
- ☒ dünya əhalisinin 2,1 dəfə artımı, müəyyən regionlarda depopulyasiya meyilləri və miqrantların sayının kəskin artımı
- ☐ dünyada qadınların sayının kəskin artımı
- ☐ dünya əhalisinin qocalma meyilləri
- ☐ dünya əhalisinin kəskin artımı və qocalma meyli

638 Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılması effekti ümumi formada necə müəyyən olunur?

- ☒ proqnozlaşdırmadan əldə olunan əlavə gəlirlə proqnozlaşdırma məsrəflərinin fərqi ilə
- ☐ proqnozların səhihliyi nəticəsində əldə olunan gəlirlər
- ☐ proqnozlaşma nəticəsində mümkün zərərlərin minimallaşdırılması
- ☐ proqnozlaşdırmadan əldə edilən əlavə gəlirin proqnozlaşdırma xərclərinə nisbəti ilə
- ☐ bu effekti müəyyənəşdirmək mümkün deyil

639 Valyuta kurslarının proqnozlaşdırılmasında hansı amillər nəzərə alınır?

- ☐ ölkənin tədliyyə balansının vəziyyəti
- ☐ ölkələrarası ucot dərəcələrinin fərqi
- ☒ müəssisələrin kredit borcları
- ☐ inflyasiya templəri
- ☐ dünya əmtəə bazarlarında sövdələşmələrin əsasən dollar və ya avro ilə həyata keçirilməsi

640 Xammal və yarımfabrikatların dünya qiymətləri dinamikasına hansı faktorlar ciddi təsir göstərir?

- ☐ məhsul istehsalı və hərəkətinin proqnoz qiymətləndirmələri
- ☐ məhsulların ölkə mənbəyi
- ☐ məhsulların satış texnologiyaları
- ☐ məhsulların reklam texnologiyası
- ☒ bu məhsulların istehsalının texnoloji xarakteri, məhsulların istehsalçı, istehlakçı və ticarət vasitəçilərində olan ehtiyatları

641 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ☐ evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmərələndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☒ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə azaldan nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi

642 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- ☒ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda azaldılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☐ evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı sərtləndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;

643 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ☐ evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı sərtləndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- ☒ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yeraltı istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.

644 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli

- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☒ evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı sərtləndirmək lazımdır;
- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balans (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

645 Dünya əmtəə bazarlarında qiymətlərin səviyyəsini və dinamikasını proqnozlaşdırarkən sadalananlardan hansı nəzərə alınmır?

- ☐ məhsul tələbatın proqnoz qiymətləndirmələri
- ☐ məhsul istehsalı və hərəkətinin proqnoz qiymətləndirmələri
- ☐ qiymətlərin retrospektiv və cari konyukturasi, əvəzləyici məhsulların qiymətləri
- ☒ kiçik istehlakçıların istehsal məsrəfləri
- ☐ rəqiblər və müstəqil təşkilatlar tərəfindən hazırlanan proqnozlar

646 Dünya əmtəə bazarının proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən tələbatın proqnozlaşdırılmasında sadalanan göstəricilərdən hansı istifadə edilmir?

- ☐ müvafiq məhsul istehlak edən sahələrin inkişaf perspektivləri
- ☒ ABŞ və bəzi ölkələrin strateji məhsul ehtiyatları
- ☐ xarici istehlakın həcmində idxalçı dövlətlərin hökuməti tərəfindən göstərilən təsir
- ☐ müvafiq məhsul üzrə xarici istehlakçıların miqdarının dəyişməsi
- ☐ istehlakın gözlənilən həcmi

647 . Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pamik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☒ müstəqil enerji qurğularına keçid sahəsində milli proqramı sərtləndirmək lazımdır;

- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

648 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☒ enerjiyə qənaət sahəsində milli proqramı sərtləndirmək lazımdır;
- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pəmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

649 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ☒ yüksək FİÖ-li sistemlərə və tənzimlənen istiliklərə keçid sahəsində milli proqramı sərtləndirmək lazımdır;
- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pəmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;

650 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☒ enerjiqənaət yaşayış və mənzil-kommunal təsərrüfatı sahəsində milli proqramı sərtləndirmək lazımdır;
- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pəmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

651 Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ☐ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- ☒ kommunal energetikanın radikal innovasiyalı transformasiyası sahəsində milli proqramı sərtləndirmək lazımdır;
- ☐ bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və pəmik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- ☐ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- ☐ əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).

652 Kioto protokoluna hansı inkişaf etmiş ölkələr qoşulmayıb

- ☐ Fransa
- ☒ ABŞ
- ☐ İsveç
- ☐ Rusiya
- ☐ Almaniya

653 Aqrar-sənaye kompleksinin (ASK) əsas funksiyalarına sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ ekoloji
- ☐ iqtisadi
- ☐ sosial
- ☒ tənzimləyici
- ☐ innovasiya və transformasiya

654 Azərbaycanın valyuta kurslarını strateji planlaşdırılmasına əsas zərurəti nədən irəli gəlir?

- ☐ xarici qiymətli kağızlar üzrə gəlirliliyin azalmasının qarşısını almaq
- ☒ əsas valyuta ehtiyatlarının dollar və avroda saxlanması, beynəlxalq neft satışlarının dollarla reallaşması, Neft Fondunun əhəmiyyətli vəsaitlərinin xarici qiymətli kağızlara yönəldilməsi
- ☐ valyuta kurslarının tərəddüdlərinin qlobal sistemə, ardıcıl olaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri müəyyənləşdirməyə, bu təsirin neqativ nəticələrini minimallaşdırmaq
- ☐ milli valyutanın kursunun çevik dəyişməsi mexanizmləri ni formalaşdırmaq
- ☐ valyuta ehtiyatlarının nisbi dəyərsizləşməsinin qarşısını almaq

655 Azərbaycan Respublikasında xarici iqtisadi əlaqələrin strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricilərdən istifadə etmək zəruridir

- ☐ enerji daşıyıcıların qiymət dinamikası
- ☐ xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi və strukturu
- ☒ sadalananlardan hamısı
- ☐ dolların kursunun dinamikası
- ☐ istehsalda ixracın, istehlakda idxalın payı

656 Müasir qlobal enerji böhranını şərtləndirən ən mühüm faktor hansıdır?

- ☐ iri neft şirkətlərinin enerji satışı bazarındakı manevrləri
- ☐ OPEK-in hasilat siyasəti
- ☒ Çin, Hindistan, Braziliya kimi ölkələrdəki uzun müddətli və dinamik artım
- ☐ Rusiyanın dünya enerji böhranındakı manevrləri
- ☐ dünya üzrə ÜDM-in kəskin artımı

657 Qərbdəki depopulyasiya meyli, dig.ər regionlardakı nisbi yüksək təbii artım orta müddətli perspektivdə nəyi proqnozlaşdırmağa əsas yaradır?

- ☒ miqrasiya proseslərinin güclənməsini
- ☐ Qərbdə inkişafın zəifləməsi, digər regionlarda dinamik artımı
- ☐ qlobal ticarətin zəifləməsini
- ☐ beynəlxalq integrasiyanın zəifləməsini
- ☐ dünyanın iqtisadi-siyasi güc mərkəzlərinin dəyişməsini

658 1999-cu ildə ölkənin idxalında ərzaq məhsulları 207 mln dollar paya malik olublar. 2009-cu ildə ərzaq məhsulları idxalı 519,6 mln dollar olub. Bu tendensiya saxlanılırsa, 2020-ci ildə ərzaq idxalının həcmi nə qədər olar:?

- ☒ 1 mld 304 mln dollar
- ☐ 1 mld 405 mln dollar
- ☐ 555 mln dollar
- ☐ 986 mln dollar
- ☐ 742,5 mln dollar

659 1999-cu ildə ölkənin ixracında qeyri-neft məhsullarının həcmi 198 mln dollar, 2009-cu ildə isə 1054 mln olub. Müvafiq artım templəri ilə 2020-ci ildə qeyri-neft ixracının həcmi müəyyən edin.

- ☐ 7 mld dollar
- ☐ 5 mld dollar
- ☒ 5 mld 611 mln
- ☐ 4 mld 322 mln dollar
- ☐ 6 mld 455 mln dollar

660 Azərbaycanda xarici iqtisadi əlaqələrin strateji planlaşdırılmasının əsas məqsədlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ☐ idxalda ərzaq məhsullarının payını artırmaq
- ☐ ixracda qeyri-neft və emal sənayesi məhsullarının payını artırmaq
- ☒ Rusiya ilə xarici iqtisadi əlaqələrə xüsusi önəm vermək
- ☐ qlobal maliyyə bazarlarına tədrici integrasiya
- ☐ ikitərəfli və coxtərəfli xarici iqtisadi əlaqələri formalaşdırmaq və inkişaf etdirmək

661 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☐ ixracın strukturunda yanacaqın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- ☒ suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii xammalın dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;

662 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☒ ixracın strukturunda meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- ☐ ixracın strukturunda yanacağın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.

663 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☒ ixracın strukturunda mineral payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ ixracın strukturunda yanacağın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.

664 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☒ ixracın strukturunda yanacağın payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☐ ixracın strukturunda yanacağın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.

665 Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ☐ birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;
- ☐ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- ☐ enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- ☐ əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- ☒ enerji sektorunun və onun sahələrinin iqtisadiyyatın strukturunda payı (məcmuu buraxılışda və ÜDM-də),

666 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☒ mineral xammalının hasilatında itkilərin azaldılmasında artım tempinin azalması;
- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☐ ixracın strukturunda yanacağın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.

667 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarıb-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☒ meşə xammalının emalının kompleksliliyinin yüksəldilməsində artım tempinin azalması;
- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☐ ixracın strukturunda yanacağın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.

668 ABŞ-da bir traktorun təxmini ağırlıq yükü 28 hektardır. ABŞ səviyyəsinə yüksəlmək üçün Azərbaycan kənd təsərrüfatı sektoruna nə qədər traktor lazım olar? (əkin sahələri 1 mln 833 min kV km)

- ☐ 66321
- ☒ 65471
- ☐ 72468
- ☐ 45230
- ☐ 40324

669 Azərbaycanda ASK-nın inkişafında ən çox istifadə olunan planlaşdırma və proqnozlaşdırma forması hansıdır?

- ☐ orta müddətli planlaşdırma
- ☐ indikativ planlaşdırma
- ☐ direktiv planlaşdırma
- ☒ məqsədli-proqram
- ☐ operativ planlaşdırma

670 ASK-nın innovasiya inkişaf proqnozlaşdırılmasında daha çox hansı metoddan istifadə edilir?

- ☐ ekstropolyasiya metodundan
- ☐ borometrik
- ☒ ekspert rəyi metodundan
- ☐ normativ metoddan
- ☐ ekonometrik modeldən

671 Adətən, ASK strateji inkişaf proqnozları hansı variantlar üzrə aparılır?

- ☐ dayanıqlı və dinamik inkişaf ssenariləri üzrə
- ☒ inersiyalı inkişaf və innovasiyalı inkişaf ssenariləri üzrə
- ☐ sosial və informasiya parametrləri üzrə
- ☐ ekoloji və iqtisadi parametrlər üzrə
- ☐ kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə

672 ASK inkişaf və struktur dəyişmələri dövrlərinin müəyyən olunması hansı məsələlərin həllinə imkan yaradır?

- ☐ ASK-dakı faktiki vəziyyətin ən problemli «nöqtələri» aşkarlanır
- ☐ dövrü tərəddüd və struktur dəyişmələrinin qanunauyğunluqları öyrənilir
- ☒ sadalananların hamısı həllini tapır
- ☐ ASK-dakı tərəddüdlərin müddətləri müəyyənləşir
- ☐ problemli «nöqtələrin» perspektiv diaqnostikası aparılır

673 Nəyə görə ASK-nın inkişafının strateji planlaşdırılmasında uzunmüddətli retrospektiv göstəricilər təhlil edilməlidir?

- ☐ ASK əhəmiyyətli bir sektor olduğu üçün
- ☐ hazırlanan plan və proqramların informasiya əsasının zənginliyi üçün
- ☐ ASK inkişafının irsi-tarixi aspektlərinin dərki üçün
- ☐ ASK inkişafının yerli xüsusiyyətlərinin müəyyənəlməsi üçün
- ☒ ASK-nın inkişaf dinamikasının və struktur dəyişmələrinin dövrülüyünü müəyyənləşdirmək üçün

674 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ☒ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən təbii xammalın dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☐ ixracın strukturunda yanacaq, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.

675 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☒ mineral xammalının emalının kompleksliliyinin yüksəldilməsində artım tempinin azalması;
- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☐ ixracın strukturunda yanacaq, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- ☐ iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

676 Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ☐ inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ☒ meşə xammalının hasilatında itkilərin azaldılmasında artım tempinin azalması;
- ☐ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ☐ ixracın strukturunda yanacaq, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- ☐ 4. iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

677 Ümumilikdə iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılması əsaslarına əsaslanaraq və aqrəzəq kompleksinin spesifikasiyasını nəzərə alaraq, onun proqnozlaşdırılması, strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması sisteminə subutların və hesablaşmaların təklif edilən artıdııcılığını qoşmaq lazımdır

- ☒ Aparılmış təhlil və müəyyən olunmuş dövr qanunauyğunluqlar əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemli «duyunlari» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- ☐ Aparılmış təcrübə əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemli «duyunlari» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- ☐ Proqnozlaşdırılan dövrdə AƏK-nin mümkün templəri və proporsiyaları hipotezləri iki ssenari üzrə xulasə edilir: siyasi sistemin inersiyalı inkişafı və iqtisadiyyatdakı innovasiyalı dağılmalar zamanı.
- ☐ İnvestisiyalı dağılmalar strategiyasının həyata keçirilməsi ucun yaxın beşillikdə və uzaq gələcəkdə vəziyyəti radikal şəkildə dəyişməyə qadir inkişafın struktur prioritetləri müəyyənləşdirilir.
- ☐ Uzunmüddətli investisiya proqnozunun optimistik ssenarilərinin praktiki şəkildə həyata keçirilməsi yolu kimi 10-15 illik strateji plan işlənilib hazırlanır

678 Ümumilikdə iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılması əsaslarına əsaslanaraq və aqrəzəq kompleksinin spesifikasiyasını nəzərə alaraq, onun proqnozlaşdırılması, strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması sisteminə subutların və hesablaşmaların təklif edilən artıdııcılığını qoşmaq lazımdır.

- ☐ Uzunmüddətli investisiya proqnozunun optimistik ssenarilərinin praktiki şəkildə həyata keçirilməsi yolu kimi 10-15 illik strateji plan işlənilib hazırlanır.
- ☐ Aparılmış təcrübə əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemli «duyunlari» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
- ☐ Proqnozlaşdırılan dövrdə AƏK-nin mümkün templəri və proporsiyaları hipotezləri iki ssenari üzrə xulasə edilir: siyasi sistemin inersiyalı inkişafı və iqtisadiyyatdakı innovasiyalı dağılmalar zamanı.
- ☐ İnvestisiyalı dağılmalar strategiyasının həyata keçirilməsi ucun yaxın beşillikdə və uzaq gələcəkdə vəziyyəti radikal şəkildə dəyişməyə qadir inkişafın struktur prioritetləri müəyyənləşdirilir.
- ☒ Kənd təsərrüfatının və qida sənayesinin dəyişdirilməsi cəhətləri seçilməklə son 30 il ərzində AƏK-nin inkişafındakı tendensiyaların kompleks şəkildə təhlili həyata keçirilir. Daha uzun dövr ərzində (40-50 ilə qədər) AƏK-nin dinamikasında və strukturunda dövrilik açıqlanır.

679 əhalinin məişət xidmətlərinə tələbatı proqnozlaşdırılarkən hansı faktora əsaslanmaq lazım deyilir?

- ☐ məişət xidmətləri sferasının inkişaf səviyyəsi
- ☐ əhalinin pul gəlirləri
- ☐ əhalinin sayın dinamikası
- ☒ məişət xidmətləri sferasının təşkilati-hüquqi strukturu
- ☐ məişət xidmətlərinin qiymət dinamikası

680 Mənzil-kommunal təsərrüfatın inkişafının planlaşdırılmasında təbii artım faktoru ilə birgə hansı göstəriciyə əsaslanmaq zəruridir?

- ☐ əhalinin cins strukturu
- ☐ əhalinin adət-ənənələri
- ☒ ölkədaxili miqrasiya proseslərinə
- ☐ əhalinin təhsil səviyyəsinə
- ☐ tikinti sektorunda idarəetmə strukturuna

681 2009-cu ildə ölkədə 1480 min kv.m. mənzil sahəsi istifadəyə verilib, 3 il sonra ölkədə mənzil probleminin tam həlli üçün tikinti həcmi nə qədər yüksəltmək lazımdır?

- ☐ 4 dəfə
- ☐ 2 dəfə
- ☐ 1,5 dəfə
- ☐ 2,5 dəfə
- ☒ tikinti həcminin artımı ehtiyacı olanların mənzillə təminatının şərtləndirir.

682 əhalinin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması mexanizminə aid deyil

- ☒ mənzillərin pulla alqısı
- ☐ sosial həssas qruplara dövlət tərəfindən pulsuz ev təminatı
- ☐ ipoteka kreditləşməsinin genişlənməsi və ipoteka kreditləri faizlərinin kəskin azaldılması
- ☐ ipoteka qiymətli kağızlarından istifadə
- ☐ güzəştli ipoteka mexanizmindən istifadə

683 Mənzil fonduna əlavə tələbat necə müəyyən olunur?

- ☒ ümumi tələbatdan mövcud mənzil fondunu çıxmaqla (mövcud fondun yararsız hissəsini nəzərə almaqla)
- ☐ ümumi tələbatdan mövcud mənzil fondunu çıxmaqla
- ☐ ümumi tələbatdan – evsizlərin tələbatını çıxmaqla
- ☐ evsiz əhali üçün tələb olunan sahəni hesablamaqla
- ☐ mövcud mənzil fondundan yararsız hissəni çıxmaqla

684 2010-cu ildə ölkə əhalisi 9 mln nəfər olub və növbəti 10 ildə 1%-li təbii artım proqnozlaşdırılır. 1 nəfərə 8 kv m mənzil sahəsini normativ kimi qəbul edib. 2020-ci ilə mənzil fonduna ümumi tələbatı müəyyənləşdirin

- ☒ 79,48 mln kv m
- ☐ 85 mln kv m
- ☐ 57,48 mln kv m
- ☐ 47 mln kv m
- ☐ 67,35 mln kv m

685 Mənzil fonduna ümumi tələbat necə müəyyənləşir?

- ☐ şəhər əhalisinin proqnozlaşdırılan sayı və bir nəfərə mənzil sahəsi normativi
- ☐ əhalinin perspektiv sayı ilə
- ☐ əhalinin sayı və mövcud mənzild fondu göstəricisi ilə
- ☒ əhalinin perspektiv sayı 1 nəfərə düşən mənzil sahəsi normativi ilə
- ☐ mövcud mənzil fondu və tələb olunan mənzil fondu göstəricisi ilə

686 Mənzil-kommunal təsərrüfatın inkişafının proqnozlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə edilmir?

- ☐ mənzil tikintisinə kapital qoyuluşları
- ☐ mənzil əndu
- ☐ mənzil fonduna ümumi tələbat
- ☒ mənzil fondunun özəlləşdirilməsi
- ☐ mənzil fonduna əlavə tələbat

687 Azərbaycanda kənd təsərrüfatının müasir inkişafının əsas strateji xətti hansıdır?

- ☒ iri istehsalçıların dövlət tərəfindən üstün dəstəklənməsi
- ☐ kənd təsərrüfatı məhsullarının emalına dövlət dəstəyi
- ☐ kənd təsərrüfatının bütün sahələrinə dövlət dəstəyi
- ☐ kənd təsərrüfatının taxılclılıq sahəsinə dövlət dəstəyi
- ☐ hər bir fermerə dövlət dəstəyi

688 XXI əsrin əvvəllərində ABŞH-da dənli bitkilər üzrə hər hektardan məhsuldarlıq 6,4 ton olub. əgər Azərbaycanda müvafiq məhsuldarlıq planlaşdırılsaydı, mövcud əkin sahəsindən nə qədər məhsul toplamaq olardı?

- ☐ 8,8 mln ton
- ☒ 10,9 mln ton
- ☐ 5,2 mln ton
- ☐ 3,4 mln ton
- ☐ 2,6 mln ton

689 kənd təsərrüfatının intensiv inkişafı son nəticədə bu sektorda çalışanların ümumi məşğulların 4-6%-nə qədər azalması ilə müşayiət olunur. Yaxın gələcəyə 5 ilə Azərbaycanda da belə bir inkişaf proqnozlaşdırılsa, kənd təsərrüfatında çalışanların sayı nə qədər olar?

- ☐ təxminən 450 min nəfər
- ☐ təxminən 500 min
- ☐ təxminən 400 min

- ☐ təxminən 330 min
☒ təxminən 270 min nəfər

690 Sadə AR-da xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşmasında daha çox hansı amillər nəzərə alınmalıdır

- ☐ Dünya bazarında qara metala olan tələbat
☐ Dünya bazarında qızıla olan tələbat
☐ Dünya bazarında ərzaqa olan tələbat
☒ Dünya bazarında neftə olan tələbat
☐ Dünya bazarında polada olan tələbat

691 Təşəbbüsün ötürülməsi strategiyası nəyi nəzərdə tutur:

- ☐ Fundamental tədqiqatların yalnız dövlətin əlində qalması
☒ Əksər elmi-tədqiqat işlərinin özəl sektora həvalə edilməsi
☐ Bütün tədqiqat işlərinin dövlət sektorda aparılması
☐ Bütün tədqiqat işlərinin özəl sektorda aparılması
☐ Tədbiqi tədqiqatların bir qisminin dövlətə həvalə edilməsi

692 Strateji planlaşmanın xüsusi vasitəsi ilə hansı yolla gələcək inkişafa istiqaməti müəyyənləşir

- ☐ indikativ planlaşma
☐ taktiki planlaşma
☒ etimallığa əsaslanan təhlil
☐ firma daxili planlaşma
☐ operativ planlaşma

693 Qısa müddətli planlaşmaya aiddir:

- ☐ etimallığa əsaslanan təhlil
☐ firma daxili planlaşma
☐ indikativ planlaşma
☐ taktiki planlaşma
☒ operativ planlaşma

694 Müəssisə daxili planlaşdırmanın sxemi:

- ☐ həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
☐ planlaşma cari tələbatı ödəmək üçün tərtib edilir;
☒ mərkəzləşdirilmiş və diversifikasiya edilmiş qarışıq planlaşmanı özünə daxil edir;
☐ funksional istiqmətlər üzrə firmanın xidmətinin istiqamətləri müəyyənləşdirilir;
☐ planlaşma keçmişə yönəldilərək işlənir;

695 Planların növlərə görə fərqləndirilməsi:

- ☐ həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
☒ təşkilat daxilində planların yerinə yetirilməsi səmərəli bölüşdürülür və onların yerinə yetirilməsinə məsul şəxslər müəyyənləşdirilir;
☐ ayrı-ayrı planlar tərtib olunur
☐ planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
☐ əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;

696 Operativ planlar:

- ☐ həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
☒ planlar qısa müddətə tərtib olunur;
☐ ayrı-ayrı planlar tərtib olunur;
☐ planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
☐ əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;

697 Taktiki planlaşdırmanın əsas vəzifələri:

- ☐ əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
☐ ayrı-ayrı planlar tərtib olunur;
☒ bir dövr ərzində bölünmüş resurslar tam istifadə olunur;
☐ planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;

- ☐ həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur

698 Müəssisənin strateji planı özünə daxil edir:

- ☐ əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- ☐ təşkilətmənin mədəniyyətini;
- ☒ regionun və makroiqtisadiyyatın qarşısında duran strateji məqsəd və vəzifələrə uyğun olaraq tarazlı strateji tədbirlərin həyata keçirilməsi.
- ☐ uzunmüddətli və əsas strategiya özünə müəssisənin maliyyə göstəricilərini daxil edir;
- ☐ təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlılığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;

699 İndikativ planlaşdırma

- ☐ əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- ☒ planlar tövsiyə xarakterlidir və dövlətin mərkəzləşdirilmiş planlaşma sistemi ilə sıx bağlanır;
- ☐ müəssisənin zəif və güclü tərəflərini öyrənməklə səmərəli inteqrasiyaya imkan verən strateji koordinasiyanı nəzərdə tutur;
- ☐ əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- ☐ təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlılığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;

700 Perspektiv planlaşdırma:

- ☒ əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- ☐ təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlılığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;
- ☐ müəssisənin münasibətlərini yaxşılaşdırmağa imkan verən strateji xarakterli bütün fəaliyyəti özünə daxil edir;
- ☐ müəssisənin zəif və güclü tərəflərini öyrənməklə səmərəli inteqrasiyaya imkan verən strateji koordinasiyanı nəzərdə tutur;
- ☐ əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;

701 Təşkilati strategiyanın dərk edilməsi nəzərdə tutur:

- ☐ əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- ☐ müəssisənin fəaliyyəti ilə bağlı münasibətləri yaxşılaşdırmağa imkan verən strateji xarakterli bütün hərəkətləri özünə daxil edir;
- ☐ müəssisənin səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün strateji fəaliyyətin əlaqələndirilməsini özünə daxil edir;
- ☒ əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- ☐ müəssisənin səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün təbii qaydaların bərpasını nəzərdə tutur;

702 ASK-nın Strateji planlaşması daha çox hansı zərurətdən yaranır

- ☐ İqlim dəyişməindən
- ☐ Bionerji tələbatının artmasından
- ☒ Qlobal ərzaq təhlükəsizliyi probleminin aktuallığından
- ☐ Torpaqların münbitliyinin azalmasından
- ☐ Ərzaq qiymətlərinin artmasından